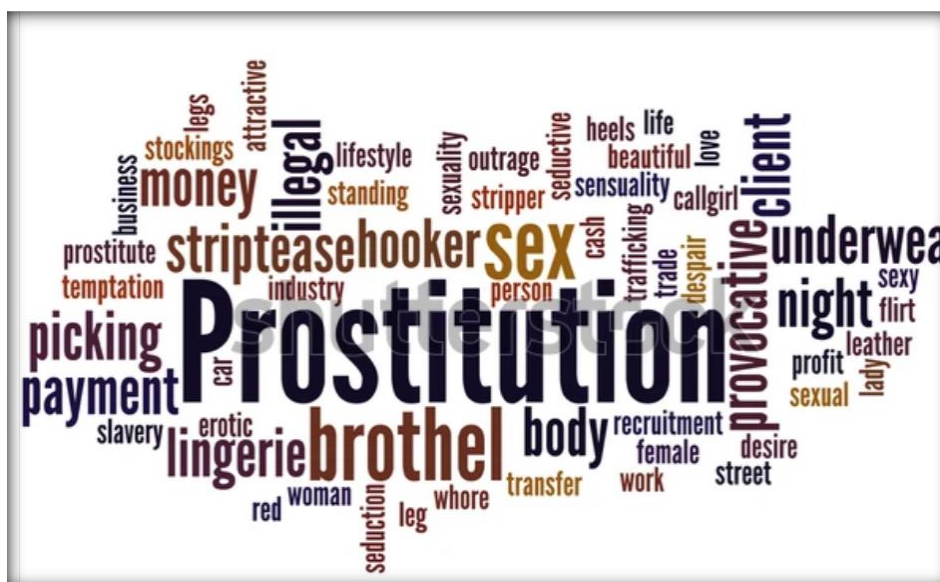

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ιντερνετική πορνογραφία ως μέρος της βιομηχανίας του σεξ. Μελέτη περίπτωσης OnlyFans.

Μαμαλούδη Αλεξάνδρα

Επιβλέπων

Καθηγητής Αρβανιτίδης Πασχάλης

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ :

Βεβαιώνω ότι είμαι ο συγγραφέας της παρούσας διπλωματικής εργασίας και έχει δομηθεί και συγγραφεί από εμένα αποκλειστικά και στο σύνολό της. Δεν έχει υποβληθεί ,ούτε έχει δημοσιευθεί στο πλαίσιο κάποιου άλλου προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού προγράμματος στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Επίσης, βεβαιώνω ότι οι πηγές στις οποίες ανέτρεξα για την εκπόνησή της, αναφέρονται στο σύνολό τους, κάνοντας πλήρης αναφορά στους συγγραφείς, εκδοτικό οίκο ή περιοδικό συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Τέλος, βεβαιώνω ότι αυτή η διπλωματική εργασία προετοιμάστηκε από εμού την ίδια ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών στην Εφαρμοσμένη Οικονομική του Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Βόλος, Σεπτέμβριος 2024

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την παρούσα διπλωματική εργασία ολοκληρώνονται οι σπουδές μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών «Εφαρμοσμένης Οικονομικής στη Δημόσια Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση» του τμήματος Οικονομικών Επιστημών, της σχολής Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Ιδιαίτερα επιθυμώ να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου και επιβλέποντα στην παρούσα διπλωματική εργασία, κο Πασχάλη Αρβανιτίδη, για την επιστημονική και συμβουλευτική καθοδήγηση που μου προσέφερε καθώς και για τον χρόνο που αφιέρωσε στη διόρθωσή της.

Οφείλω επίσης ένα μεγάλο ευχαριστώ στον σύζυγό μου Αθανάσιο και στην κόρη μου Ελένη, για την κατανόηση στην «απουσία», κατά διαστήματα, του ρόλου της συζύγου και της μητέρας. Τους γονείς μου και την αδερφή μου που πάντα πιστεύουν σε εμένα και στις δυνατότητές μου και τις αδερφικές μου φίλες, Δήμητρα και Χριστιάνα, για την συνεχόμενη συμπαράστασή τους.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ και ευγνωμοσύνη στον κο Κωτούλα Αθανάσιο, σύμβουλο ψυχικής υγείας, για την ενθάρρυνση και στήριξή του σε όλη τη διάρκεια των σπουδών μου αλλά και των τελευταίων 7 ετών, και στον Ευάγγελο Κούργια, υποψήφιο Διδάκτωρ του Τμήματος Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών, που ακούει, αφουγκράζεται τους προβληματισμούς μου και με προτρέπει να μην τα παρατάω.

Η Ιντερνετική Πορνογραφία ως Μέρος της Βιομηχανίας του Σεξ. Μελέτη Περίπτωσης Onlyfans.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	6
1.1 Μεθοδολογία	7
1.2 Δομή.....	8
Κεφάλαιο 2. Η Ερωτική Βιομηχανία.....	9
2.1 Η εξέλιξη	9
2.2 Βιβλιογραφική Ανασκόπηση.....	11
2.3 Οριοθετώντας τη σύγχρονη Βιομηχανία του Σεξ.....	14
2.3.1 Οίκοι ανοχής	14
2.3.2 Διαδικτυακή Πορνογραφία.....	14
2.3.3 Πλατφόρμα OnlyFans	15
2.3.4 Sugar babies.....	15
2.3.5 Strip clubs	15
2.3.8 Καταστήματα Σεξ	17
2.3.9 Τουρισμός για Σεξ.....	17
2.4 Το Μέλλον της Βιομηχανίας.....	18
2.4.1 Η παγκόσμια σεξουαλική βιομηχανία.....	18
2.4.2 Πορνεία.....	18
2.4.3 Ψυχαγωγία ενηλίκων.....	19
2.4.4 Πορνογραφία και εμπορικό σεξ.....	19
Κεφάλαιο 3. Σεξουαλική εργασία και διαδικτυακές πλατφόρμες	22
3.1 Οι μεταφορείς υλικού του Διαδικτύου.....	23
3.2 Η εννοιολόγηση της διαδικτυακής εργασίας του σεξ.....	24
3.3 Μοντέλα ρύθμισης της εργασίας του σεξ	25
3.4 Τεχνολογικές πλατφόρμες και κόστος συναλλαγών.....	26
3.4.1 Εφαρμογή του πλαισίου του κόστους συναλλαγών στη σεξουαλική εργασία	28
3.4.2 Οι συνέπειες της καταστολής	30
3.5 Επιπτώσεις στην πολιτική	31
3.6 Ευρύτεροι παραλληλισμοί με τον εξαναγκασμό στις αγορές εργασίας	34
3.7 Συμπεράσματα.....	35

Κεφάλαιο 4. Ψηφιακός Μετασχηματισμός Στη Βιομηχανία Γνωριμιών: Πλατφόρμα ONLYFANS	36
4.1 Μεθοδολογία και Δεδομένα	37
4.2 Επιχειρηματική ανάλυση της πλατφόρμας	38
4.2.1 Ανάλυση χρηματοοικονομικών παραμέτρων	38
4.2.2 Ανάλυση Χρηστών Πλατφόρμας OnlyFans	40
4.3 Ψηφιακός Μετασχηματισμός	41
4.3.1 Ανάλυση Διακυμάνσεων (ANOVA).....	41
4.3.2 Κοινότητα και Κοινωνικοποίηση.....	42
4.4 Επικράτηση στις Αγορές.....	43
4.5 Πνευματικά δικαιώματα.....	45
4.6 Συμπεράσματα.....	45
5. Συμπεράσματα.....	48
Αρθρογραφία.....	51

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα διατριβή εξετάζει την πορεία της βιομηχανίας του σεξ, η οποία είναι αναμφίβολα περίπλοκη, μεγάλη και δύσκολα προσδιορίσιμη αφού επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, όπως η οικονομία, η θρησκεία, η ηθική και οι νόμοι. Αποτελεί έναν τομέα που συνεχώς μεταβάλλεται και αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τις κοινωνικές αντιλήψεις και τις τεχνολογικές εξελίξεις. Η εργασία αποτελείται από πέντε κεφάλαια, καθένα από τα οποία εξετάζει μια διαφορετική πτυχή της βιομηχανίας πορνογραφίας και της διαδικτυακής εργασίας του σεξ. Αρχικά αναλύεται η πορνογραφία ως κλάδος, εστιάζοντας στην ποιοτική και ποσοτική ανάπτυξη της αγοράς και τη μελλοντική πορεία της βιομηχανίας. Ακολούθως εξετάζονται οι διαδικτυακές πλατφόρμες και πώς επηρεάζουν την σεξουαλική εργασία μέσω αυτών, αναλύοντας τις διαφορές από τις παραδοσιακές μορφές. Τέλος, εξετάζεται ως συγκεκριμένη μελέτη περίπτωσης η πλατφόρμα OnlyFans και αναλύονται οι εμπορικές πτυχές, και η συμπεριφορά των χρηστών καθώς και οι διαδικασίες νομιμοποίησης και τα θέματα πνευματικών δικαιωμάτων. Η μελέτη παρέχει μια συστηματική προσέγγιση στην ανάλυση της βιομηχανίας πορνογραφίας και της διαδικτυακής εργασίας του σεξ.

Λέξεις-κλειδιά: βιομηχανία του σεξ, διαδίκτυο, πλατφόρμα, OnlyFans

ABSTRACT

This thesis examines the trajectory of the sex industry, which is undoubtedly complex, large and difficult to determine as it is influenced by many factors, such as economics, religion, morality and laws. It is a sector that is constantly changing and adapting according to social perceptions and technological developments. The paper consists of five chapters, each of which examines a different aspect of the pornography industry and online sex work. First, pornography as an industry is analyzed, focusing on the qualitative and quantitative growth of the market and the future direction of the industry. This is followed by an examination of online platforms and how they affect sex work through them, analyzing the differences from traditional forms. Finally, the OnlyFans platform is examined as a specific case study and the commercial aspects, and user behavior as well as monetization processes and copyright issues are analyzed. The study provides a systematic approach to the analysis of the pornography industry and online sex work.

Keywords: sex industry, internet, platform, OnlyFans

1. Εισαγωγή

Η βιομηχανία του σεξ αναφέρεται στο σύνολο των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παροχή προϊόντων και υπηρεσιών σεξουαλικού περιεχομένου για εμπορικούς σκοπούς. Είναι μια πολύ μεγάλη βιομηχανία με σημαντικά κέρδη και ποικίλες επιχειρηματικές δραστηριότητες, αλλά ταυτόχρονα είναι συχνά αντικείμενο προκλήσεων με ηθικές, κοινωνικές και νομικές διαστάσεις. Περιλαμβάνει διάφορες μορφές, όπως: πορνεία, πορνογραφία, ερωτικά προϊόντα/αξεσουάρ, ερωτική ψυχαγωγία (ζωντανές παραστάσεις σε strip clubs, ερωτικές επιδείξεις, και υπηρεσίες συνοδείας), διαδικτυακές υπηρεσίες ενηλίκων και άλλες σεξουαλικές υπηρεσίες (π.χ. ερωτικά μασάζ). Κάθε ένας από αυτούς τους τομείς έχει τη δική του αγορά και δυναμική, αλλά συχνά συνδέονται μεταξύ τους και λειτουργούν συνδυαστικά.

Η βιομηχανία του σεξ γενικότερα, πρωτοπορεί στην αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών με διάφορους τρόπους, προσφέροντας μία ευρεία γκάμα υπηρεσιών και βελτιώνοντας την προσβασιμότητα και την εμπειρία των χρηστών. Στο πλαίσιο αυτό η σύγχρονη βιομηχανία του σεξ επεκτείνει τις δραστηριότητές της εκμεταλλευόμενη τις δυνατότητες του διαδικτύου, των ψηφιακών μέσων και των κοινωνικών δικτύων, προσφέροντας εξ αποστάσεως εξατομικευμένο και διαδραστικό περιεχόμενο υψηλής ποιότητας με τρόπο που εξασφαλίζει την ασφάλεια των συναλλαγών και την προστασία της ιδιωτικότητας των καταναλωτών.

Η βιομηχανία του σεξ συνδέεται με τον κλάδο των γνωριμιών μέσω της κοινής επιδίωξής τους να καλύψουν ανθρώπινες ανάγκες για οικειότητα και σωματική επαφή. Η πλατφόρμα OnlyFans αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της σύνδεσης, καθώς επιτρέπει στους δημιουργούς περιεχομένου να μοιράζονται επί πληρωμή υλικό σεξουαλικού χαρακτήρα με τους συνδρομητές τους και να προσφέρουν εξατομικευμένες εμπειρίες συχνά επικεντρωμένες στη σεξουαλικότητα, ενώ παράλληλα αναπτύσσουν μια άμεση, προσωπική αλληλεπίδραση με το κοινό τους. Αυτό το μοντέλο αλληλεπίδρασης θολώνει τις γραμμές μεταξύ παραδοσιακών μορφών γνωριμιών, κοινωνικών δικτύων και ψυχαγωγίας ενηλίκων, και παρέχει στην βιομηχανία του σεξ μια πιο προσωπική και προσίτη διάσταση προσελκύοντας πολλούς δημιουργούς ερωτικού περιεχομένου κάπως μπορούν να λειτουργήσουν αυτόνομα, άμεσα και με πλήρη έλεγχο της αμοιβής τους.

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να αναλύσει τις αλλαγές στον κλάδο των γνωριμιών και της βιομηχανίας του σεξ που προέκυψαν από την ανάπτυξη της πλατφόρμας OnlyFans. Η πλατφόρμα εν μέρει κατέλαβε, διεύρυνε και σε ένα βαθμό μετασχημάτισε την αγορά γνωριμιών και κοινωνικών δικτύων εισάγοντας το ερωτικό στοιχείο. Σημαντικό βαθμό σε αυτήν την κατεύθυνση έπαιξε η πανδημία Covid-19 καθώς η φυσική αποστασιοποίηση ενέτεινε την ανάπτυξη ψηφιακών επαφών και αλληλεπιδράσεων και στον τομέα της βιομηχανίας του σεξ.

Η βιβλιογραφική έρευνα που θα παρουσιαστεί βασίζεται στις οικονομικές παραμέτρους των εσόδων της πλατφόρμας και στην ανάλυση του αριθμού των συνδρομητών. Παραθέτει οικονομικούς δείκτες και τις τάσεις των χρηστών,

προσπαθώντας να αναδείξει τις δυναμικές και το μετασχηματιστικό πρόσημο αυτών των νέων μοντέλων ερωτικών κοινωνικών δικτύων. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης δείχνουν μια εκθετική αύξηση των εσόδων και του αριθμού των χρηστών της πλατφόρμας σε μια περίοδο πέντε ετών, γεγονός που σηματοδοτεί την ανάδυση ενός νέου κλάδου στο χώρο της βιομηχανίας του σεξ. Παράλληλα, στην πλατφόρμα έχει καθιερωθεί μεγάλος αριθμός παγκοσμίως γνωστών «influencers», οι οποίοι έχουν εκατομμύρια ακολούθους και κερδίζουν υψηλότερα ποσά από τους συναδέλφους τους «influencers» άλλων κλάδων.

Οι στόχοι της μελέτης μπορούν να αποδοθούν ως εξής:

- Να καταγραφούν οι κύριοι τομείς της βιομηχανίας του σεξ, σε μια προσπάθεια να τοποθετήσουμε τον κλάδο των γνωριμιών ως κομμάτι αυτής της βιομηχανίας
- Να εξεταστεί η δυναμικότητα και ο μετασχηματισμός του κλάδου των γνωριμιών μέσα από την διαμόρφωση ψηφιακών πλατφορμών με ερωτικό περιεχόμενο και ειδικότερα της ψηφιακής πλατφόρμας OnlyFans που εστιάζουμε
- Να αναλυθεί η οικονομία της πλατφόρμας εξατομικευμένων εμπειριών ερωτικού χαρακτήρα OnlyFans, εξετάζοντας την τάση των εσόδων, του καθαρού κέρδους των δημιουργών και της αξίας της πλατφόρμας.

1.1 Μεθοδολογία

Προσπαθώντας να εντάξουμε την πλατφόρμα OnlyFans και όλο τον κλάδο που αντιπροσωπεύει ως μέρος της βιομηχανίας του σεξ και να κατανοήσουμε τις οικονομίες και την δυναμική τους, επιλέχθηκε η δευτερογενής βιβλιογραφική έρευνα ώστε να μπορέσει να αποτυπωθεί και να προσδιοριστεί το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσεται αυτός ο νέος κλάδος. Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει την επεξήγηση εννοιών, ορισμών και των δυναμικών που δημιουργούνται. Η βιομηχανία του σεξ είναι εξαιρετικά μεγάλη με πολλές εκφάνσεις αλλά και παραλλαγές που επηρεάζονται και καθορίζονται από πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά, τεχνολογικά και ηθικά δεδομένα. Εμείς επικεντρωθήκαμε στο «φαινόμενο» OnlyFans (που δημιουργήθηκε πριν 8 χρόνια και αναπτύχθηκε ραγδαία κατά την περίοδο της πανδημίας του Covid-19) και προσπαθήσαμε να αποτιμήσουμε τις διαστάσεις του βασιζόμενοι σε δημοσιευμένη αρθρογραφία, δευτερογενή στατιστικά στοιχεία αλλά και σε σχετικές ιστοσελίδες .

Η μελέτη μας αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος, θα αναλυθούν επιλεγμένες οικονομικές παράμετροι προκειμένου να διερευνηθεί η οικονομική σταθερότητα της πλατφόρμας, καθώς και οι οικονομικές τάσεις πριν και κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19. Η έρευνα περιλαμβάνει την ανάλυση της τάσης των εσόδων και των κερδών και της τάσης της αξίας της εταιρείας. Επιπλέον περιλαμβάνει ανάλυση της τάσης του αριθμού των χρηστών και των κερδών των δημιουργών στην πλατφόρμα. Το δεύτερο μέρος της έρευνας επικεντρώνεται στο μετασχηματισμό του

κλάδου. Χρησιμοποιώντας περιγραφική ανάλυση επιχειρεί να περιγράψει τον αντίκτυπο που είχε η OnlyFans στις τάσεις εντός του κλάδου.

1.2 Δομή

Η εργασία αποτελείται από πέντε κεφάλαια, καθένα από τα οποία εξετάζει μια διαφορετική πτυχή της ερωτικής βιομηχανίας και του μετασχηματισμού που έφερε η εισαγωγή του διαδικτύου. Μετά το παρόν εισαγωγικό κεφάλαιο ακολουθούν τα παρακάτω:

Το δεύτερο κεφάλαιο αναλύει την πορνογραφία ως κλάδο με βάση την ποιοτική και ποσοτική ανάπτυξη της αγοράς, τη βιβλιογραφική επισκόπηση, τους ορισμούς και τους διάφορους τύπους προσφερόμενων υπηρεσιών. Το τρίτο κεφάλαιο, επικεντρώνεται στη σεξουαλική εργασία και την παραγωγή ερωτικού περιεχομένου μέσω διαδικτυακών πλατφορμών.

Το τέταρτο κεφάλαιο επικεντρώνεται στην πλατφόρμα OnlyFans και εξετάζει την οικονομία, τους χρήστες, τους μηχανισμούς, τις προκλήσεις και γενικότερα τον ψηφιακό μετασχηματισμό στον τομέα των γνωριμιών και παροχής περιεχομένου ενηλίκων.

Τέλος, η πέμπτη ενότητα, συνοψίζει τα συμπεράσματα της μελέτης και παρουσιάζει τελικές παρατηρήσεις και συστάσεις για μελλοντική έρευνα.

Κεφάλαιο 2. Η Ερωτική Βιομηχανία

Η πορνογραφία ορίζεται ως η αγορά προϊόντων και υπηρεσιών που απεικονίζουν ή υποστηρίζουν τη σεξουαλική φαντασίωση και αποτελεί μια ταχέως αναπτυσσόμενη παγκόσμια βιομηχανία πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων, η οποία εμπίπτει σε έναν ευρύτερο κλάδο, αυτόν της βιομηχανίας του σεξ, που περιλαμβάνει όλα τα ερωτικά προϊόντα και υπηρεσίες για την σεξουαλική ψυχαγωγία ενηλίκων με στόχο το οικονομικό κέρδος (Lane, 2000).

Ανταποκρινόμενη στο σεξουαλικό φιλελευθερισμό της δεκαετίας του 60, η πορνογραφία έγινε από το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα ένα φαινόμενο μαζικής κατανάλωσης δημιουργώντας μια οικονομία με τεράστιο πλούτο που εκμεταλλεύτηκε και εκμεταλλεύεται τη μαζική-αναπαραγωγική δύναμη της τεχνολογία των μέσων (Mac Nair, 1996). Τρέχουσες εκτιμήσεις εσόδων για τη βιομηχανία της πορνογραφίας (η αλλιώς, ερωτική βιομηχανία) υπολογίζουν ότι ξεπερνά τα 50 δισεκατομμύρια δολάρια, εκ των οποίων περίπου τα 20 δισεκατομμύρια δολάρια αντιπροσωπεύεται από την πώληση βιντεοταινιών για ενήλικες, έναν τομέα της αγοράς που προέκυψε από την ανάπτυξη του VCR / βιντεοκασέτας και την ταχεία ενσωμάτωσή τους στην μαζική κατανάλωση.

Στο παρόν κεφάλαιο αρχικά θα γίνει μια ποιοτική και ποσοτική παρουσίαση της εξέλιξης της βιομηχανίας τη πορνογραφίας, εν συνεχεία θα γίνει μια βιβλιογραφική επισκόπηση του θέματος του ψηφιακού μετασχηματισμού στην εν λόγω βιομηχανία, θα δοθούν ορισμένοι βασικοί ορισμοί που χρησιμοποιούνται γενικώς από την βιομηχανία του σεξ και τέλος θα παρουσιαστούν κάποιες εκτιμήσεις σχετικά με το μέλλον των διαφόρων κατηγοριών της βιομηχανίας του σεξ.

2.1 Η εξέλιξη

Η εξέλιξη της ερωτικής βιομηχανίας τις τελευταίες δεκαετίες έχει δει έναν προοδευτικά μειωμένο ρόλο για τα παραδοσιακά μέσα διανομής μέσω των οποίων η πορνογραφία κάποτε έφτανε στους τελικούς καταναλωτές αλλά και την ταχεία άνοδο των νέων μέσων. Αναλυτικότερα, μέχρι τη δεκαετία του 1970 η πορνογραφία ήταν διαθέσιμη στο κοινό κυρίως από πορνογραφικά περιοδικά που παρουσίαζαν εικόνες, από τα τέλη της δεκαετίας του 1970 από βιντεοκασέτες που πωλούνταν σε περίπτερα και σε καταστήματα σεξ (αντικαταστάθηκαν από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 και μετά από DVD) και τέλος από το διαδίκτυο (αρχικά εμφανίζοντας εικόνες και αργότερα ταινίες), τόσο σε υπολογιστές όσο και σήμερα, σε κινητά τηλέφωνα (Kalman, 2008). Τα πορνογραφικά περιοδικά αντιμετώπισαν την κυκλοφορία βιντεοκασετών και DVD με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, κυρίως συσκευάζοντας ταινίες μαζί με το περιοδικό, αλλά δεν μπορούσαν να αντιμετωπίσουν το διαδίκτυο. Είναι γενικά αποδεκτό ότι ο τομέας των πορνογραφικών περιοδικών υπέφερε περισσότερο

από την ανάπτυξη αυτού του νέου μέσου, παρόλο που οι βιντεοκασέτες και οι ταινίες DVD σταδιακά παραγκωνίζονται και αυτές.

Σήμερα, οι αγοραστές πορνογραφικού υλικού (εικόνες ή βίντεο) μπορούν να επιλέξουν να το αγοράσουν από ένα περίπτερο, ένα sex shop ή απευθείας στο σπίτι από το διαδίκτυο. Μέσω του διαδικτύου οι πελάτες μπορούν να αγοράσουν (ή να βρουν δωρεάν) μεγαλύτερη ποικιλία και ποσότητα πορνογραφικών εικόνων με μεγαλύτερη ιδιωτικότητα. Ωστόσο, οι πωλήσεις πορνογραφίας μέσω του Διαδικτύου έχουν επίσης επηρεαστεί από την τεχνολογική επανάσταση. Αρχικά φάνηκε ότι οι νέες πλατφόρμες λογισμικού ανταλλαγής αρχείων peer-to-peer (όπως eMule, Kazaa, BitTorrent κ.λπ.) και ιστοσελίδες τύπου (www.youporn.com, www.pornotube.com, www.xtube.com κ.λπ.), οι οποίες παρέχουν τεράστια ποσότητα δωρεάν πορνογραφικού υλικού στους καταναλωτές, θα μπορούσαν να παραγκωνίσουν δραστικά τη ζήτηση πορνογραφίας από ιστότοπους επί πληρωμή. Αλλά μέσω του διαδικτύου η οικονομία του σεξ λειτουργεί με περίεργους τρόπους. Είναι σίγουρα αλήθεια ότι η ποσότητα πορνογραφίας που διατίθεται δωρεάν στους καταναλωτές έχει αυξηθεί, αλλά αυτό το δωρεάν υλικό δεν έχει παραγκωνίσει την πληρωμένη πορνογραφία. Αντιθέτως, οι παραγωγοί πορνογραφίας επί πληρωμή εκμεταλλεύτηκαν τη δυνατότητα παροχής μεγαλύτερης ποσότητας δωρεάν πορνογραφίας στους χρήστες για να διαφημίσουν τα προϊόντα τους και να τονώσουν έτσι τη ζήτησή τους (χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η ανάρτηση σε δωρεάν ιστότοπους σύντομων πορνογραφικών βίντεο που περιέχουν τη διεύθυνση Διαδικτύου για την αγορά ολόκληρων ταινιών).

Ο κύριος αντίκτυπος των νέων τεχνολογιών για τους προμηθευτές πορνογραφίας on-line δεν ήταν η μείωση των εσόδων λόγω μεγαλύτερης προσφοράς δωρεάν περιεχομένου, αλλά η μείωση του κόστους απόκτησης πορνογραφικού υλικού, καθώς σήμερα πολλοί ιστότοποι συλλέγουν υλικό από τους καταναλωτές δωρεάν και το παρέχουν σε άλλους καταναλωτές έναντι αμοιβής (όπως στην περίπτωση του x-tube). Ένα ενδιαφέρον παράδειγμα αυτής της στρατηγικής είναι το Redclouds (www.redclouds.com), το οποίο έχει πάνω από ένα εκατομμύριο μέλη που πληρώνουν 25 \$ (ή 25 €) ετησίως για να έχουν πρόσβαση σε υλικό που δημοσιεύεται εξ ολοκλήρου (δωρεάν) από τους ίδιους τους θεατές. Αυτός ο ιστότοπος έχει, μαζί με το μέρος συναλλαγών και πληρωμής (redclouds), ένα μέρος ήπιου υλικού προσβάσιμου δωρεάν (soft-core) (www.voyeurweb.com), ένα μέρος σκληρού υλικού (hard-core) διαθέσιμου με πληρωμή (www.homeclips.com) και ένα μέρος αποθετηρίου αρχείων που έχουν αγοραστεί (pay past-archives) (www.funbags.com): μια δομή που επιβεβαιώνει την τάση διάθεσης δωρεάν υλικού και υλικού επί πληρωμή.

Αν και είναι αρκετά εύκολο να περιγράψει κανείς το πώς έχουν αλλάξει τα χαρακτηριστικά της αγοράς πορνογραφίας τα τελευταία χρόνια, προκύπτουν δυσκολίες όταν επιχειρείται η παροχή ποσοτικών στοιχείων, δεδομένου ότι είναι ιδιαίτερα δύσκολο να βρεθούν τέτοια στοιχεία, αλλά και αν βρεθούν να αποτιμηθούν για την αξιοπιστία τους. Ο Manning (2005) παραθέτει εκτιμήσεις του κύκλου εργασιών της ερωτικής βιομηχανίας σύμφωνα με τις οποίες το 2005 ο τομέας παγκοσμίως εισπράττει έσοδα 57 δισεκατομμυρίων δολαρίων που αφορούν την γενική πορνογραφία και 2,5 δισεκατομμύρια για πορνογραφία στο διαδίκτυο. Πιο πρόσφατα στοιχεία ανεβάζουν τα παγκόσμια έσοδα από την πορνογραφία το 2006 σε 97 δισεκατομμύρια (<http://internet-filter-review.toptenreviews.com/internet-pornography-statistics.html>). Η Κίνα (με 27

δισεκατομμύρια δολάρια), η Νότια Κορέα (με 26 δισεκατομμύρια δολάρια), η Ιαπωνία (με 20 δισεκατομμύρια δολάρια) και οι Ηνωμένες Πολιτείες (13 δισεκατομμύρια δολάρια, 3 από τα οποία παράγονται από πορνογραφία στο Διαδίκτυο) κατέχουν το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων από πορνογραφία. Ο Manning (2005) καταλήγει στο συμπέρασμα ότι: τα έσοδα από την πορνογραφία είναι πλέον μεγαλύτερα από τα συνολικά έσοδα όλων των επαγγελματικών franchise ποδοσφαίρου, μπίζμπολ και μπάσκετ και σχεδόν διπλάσια από τα έσοδα των καναλιών πληροφόρησης ABC, CBS και NBC.

2.2 Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Η ανάπτυξη του διαδικτύου και των έξυπνων κινητών συσκευών επικοινωνίας έφερε τεράστιες αλλαγές στον τρόπο της ανθρώπινης επικοινωνίας και δικτύωσης. Μεγάλο μέρος αυτών των λειτουργιών γίνεται πλέον ψηφιακά-online με τη χρήση διάφορων πλατφορμών διαδικτυακής κάμερας και μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Με το ξέσπασμα του COVID-19 και το φαινόμενο της καραντίνας και της απομόνωσης σε όλο τον κόσμο, τα παραπάνω σημείωσαν ραγδαία αύξηση του αριθμού των χρηστών. Αντίστοιχη αύξηση σημείωσαν και οι ιστότοποι με ερωτικό περιεχόμενο, ενώ τεράστια συμμετοχή υπήρξε επίσης και στις ομότιμες (P2P) πλατφόρμες επιτρέποντας στους ίδιους τους χρήστες να διαμοιράζουν ερωτικό υλικό, το οποίο πολλές φορές παράγεται από τους ίδιους. Μάλιστα οι Henry & Pantea (2017) υποστηρίζουν ότι το "webcaming" έχει γίνει μία από τις πιο δημοφιλείς δραστηριότητες όπου η σεξουαλική εργασία έχει διευρυνθεί και επεκταθεί ψηφιακά.

Τεράστια ανάπτυξη και συμμετοχή υπήρξε επίσης στον τομέα της κοινωνικής δικτύωσης. Τόσο οι καθιερωμένες όσο και οι επίδοξες διασημότητες αλλά και οι απλοί άνθρωποι χρησιμοποιούν τις πλατφόρμες αυτές για να δηλώσουν την παρουσία τους στο κοινό και να διαμορφώσουν την κοινωνική τους εικόνα, επιδεικνύοντας τη ζωή αλλά και το σώμα τους (Are & Paasonen 2021). Το γεγονός αυτό έρχεται να φέρει τεράστιες αλλαγές στην συμβατική ερωτική βιομηχανία, καθώς υπό μία έννοια καθένας καθίσταται δυνητικά παραγωγός και χρήστης τέτοιου υλικού.

Έχει ενδιαφέρον να ειπωθεί ότι η βιβλιογραφία (Sanders et al. 2018) χαρακτηρίζει τα άτομα που χρησιμοποιούν ψηφιακά μέσα για επαφές με σεξουαλικό χαρακτήρα έμμεσους εργαζόμενους του σεξ, σε αντίθεση με τα άτομα που έχουν φυσική επαφή, τα οποία ονομάζει άμεσους εργαζόμενους του σεξ. Ένας διαδικτυακός, δηλ έμμεσος, εργαζόμενος του σεξ είναι κάποιος που ανεβάζει ερωτικές φωτογραφίες ή βίντεό του σε έναν ιστότοπο που είναι συντεταγμένος σε αυτόν τον σκοπό, όπως για παράδειγμα το OnlyFans (Bernier 2022). Το OnlyFans κεφαλαιοποίησε την αυξανόμενη τάση ψηφιακής έκθεσης με ερωτικό περιεχόμενο (έμμεσης εργασίας του σεξ) προσφέροντας σχετική ασφάλεια και ιδιωτικότητα, καθώς ο ιστότοπος επιτρέπει στους δημιουργούς αυστηρό έλεγχο της παραγωγής του περιεχομένου τους, χωρίς κίνδυνο να διαγράψει ο ιστότοπος κοινωνικής δικτύωσης τη σελίδα τους λόγω του περιεχομένου που δημοσιεύουν (Marston 2020). Ως αποτέλεσμα το OnlyFans αύξησε κατακόρυφα το μερίδιο της αγοράς του (Rubattu et al. 2023).

Όλα τα παραπάνω σηματοδοτούν μια τεράστια επανάσταση στην ερωτική βιομηχανία καταργώντας τους ευδιάκριτους ρόλους και τα συμβατικά όρια παραγωγού, καταναλωτή αλλά και αντικείμενου. Για παράδειγμα οι συνδρομητές του OnlyFans νοικιάζουν στην ουσία μια «εικονική» φίλη στον ψηφιακό χώρο χωρίς δεσμεύσεις και με μειωμένους περιορισμούς (σε σχέση με μία φίλη στο φυσικό χώρο). Οι θολές γραμμές μεταξύ εικονικής και φυσικής πραγματικότητας δείχνουν ένα μέλλον όπου οι άνθρωποι θα έχουν περισσότερες ψηφιακές συνδέσεις και σχέσεις με εικονικά (ακόμα και μη ανθρώπινα) πρόσωπα, λιγότερες φυσικές επαφές (κοινωνικές και σεξουαλικές) και διευρυμένες ερωτικές υπηρεσίες απαλλαγμένες από φυσικούς περιορισμούς (Williams 2023). Έτσι δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η ερωτική βιομηχανία ζωντανής ροής έχει αναπτυχθεί κατακόρυφα και έχει εξελιχθεί σε βιομηχανία πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων (Sanders 2020).

Δεδομένων των παραπάνω μπορούμε να συμπεράνουμε ότι πρόκειται για μία κατάσταση αλλαγής παραδείγματος (paradigm) και δημιουργίας αξίας με τη χρήση νέων τεχνολογιών και διαδικασιών (Lozić 2019). Ο δομικός αυτός μετασχηματισμός επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι με την πανδημία του COVID-19 η βιομηχανία του σεξ ενσωμάτωσε πλήρως την ψηφιακή τεχνολογία προσαρμόζοντάς πολύ γρήγορα τις δραστηριότητές της στις νέες συνθήκες (Martinez, Dilani 2020). Η πανδημία επέβαλε την μείωση των κοινωνικών επαφών με φυσική παρουσία (Döring 2020), και ενθάρρυνε περαιτέρω τους ανθρώπους να στραφούν στην ψηφιακή επικοινωνία καθώς και στην κατανάλωση online σεξουαλικών υπηρεσιών και προϊόντων (Southerton, Clark 2023) αλλάζοντας άρδην και διαπαντός τις καταναλωτικές συνήθειες. Ο τεχνολογικός αυτός μετασχηματισμός επέτρεψε επίσης τα άτομα να παράγουν και να διαμοιράζονται με πολύ χαμηλό κόστος ερωτικό υλικό διευρύνοντας την δυνατότητα έμμεσης απασχόληση στην βιομηχανία του σεξ.

Οι έμμεσοι αυτοί εργαζόμενοι του σεξ παράγουν περιεχόμενο που περιλαμβάνει στοιχεία οικείας συνομιλίας καθώς και άλλο σεξουαλικά σαφές περιεχόμενο. Σε μεγάλο βαθμό το περιεχόμενο καταναλώνεται σε ζωντανή μετάδοση με τη χρήση διαδικτυακής κάμερας σε συμφωνημένο χρονικό διάστημα (Sanders 2020). Οι πλατφόρμες webcam παρέχουν μια διεπαφή μεταξύ δημιουργού και καταναλωτή και λειτουργούν με διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα. Ορισμένες πλατφόρμες απαιτούν από τους καταναλωτές να πληρώνουν ανά λεπτό για να παρακολουθήσουν μια εκπομπή, άλλες είναι δωρεάν αλλά βασίζονται σε μοντέλα φιλοδωρημάτων κατά τη διάρκεια της εκπομπής τους με τη χρήση κουπονιών (tokens) που αγοράζονται στην πλατφόρμα (Sanders et al. 2018). Στη συνέχεια, οι ιστοσελίδες καμερών επωφελούνται λαμβάνοντας ένα ποσοστό από τα κέρδη του μοντέλου (Matolcsi et al. 2021). Βλέπουμε λοιπόν, αναφερόμενοι στον Foucault (1978), ότι η βιομηχανία του σεξ συνδέεται με το παλαιότερο επάγγελμα στον κόσμο, και οι εκδηλώσεις της ποικίλουν σημαντικά και εξελίσσεται δυναμικά και ευέλικτα ανάλογα με τον χρόνο και το πλαίσιο (Henry, Panteá 2017).

Η πλειονότητα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι εξαιρετικά επικριτική στα άτομα που απασχολούνται στον διαδικτυακό ερωτικό κλάδο, κάνοντας μάλιστα διακρίσεις σε βάρος των δύο φύλων. Οι γυναίκες που δημοσιεύουν ερωτικό

περιεχόμενο συχνά χαρακτηρίζονται με υποτιμητικά σχόλια, σε σχέση με τους άνδρες, οι οποίοι ωστόσο εκπροσωπούνται κάπως λιγότερο (Sugiura 2021). Η κριτική στρέφεται κατά των ατόμων και της ίδιας της σεξουαλικής εργασίας και όχι κατά του περιεχομένου που δημοσιεύουν (Al-Rawi, Zemenchik 2022). Η έρευνα έχει αποκαλύψει σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων όσον αφορά τη την ζήτηση για απασχόληση στην διαδικτυακή ερωτική βιομηχανία. Ενώ το 45% των γυναικών έλαβε κάποια μορφή τέτοιας προσφοράς, μόνο το 10% των ανδρών έλαβε την ίδια μορφή προσφοράς. Η κατάσταση αυτή αποκαλύπτει την έκθεση και την ευπάθεια στην οποία εκτίθενται οι γυναίκες στα νέα κανάλια απασχόλησης που χρησιμοποιούνται για την ενθάρρυνση της συμμετοχής στη βιομηχανία πορνογραφίας. Αυτές οι νέες μέθοδοι πρόσληψης γυναικών βρίσκονται σε έξαρση (όπως η περίφημη πλατφόρμα OnlyFans) λόγω της εύκολης και μαζικής πρόσβασης στο Διαδίκτυο. Η κατάσταση αυτή εγείρει ανησυχίες σχετικά με την ευαλωτότητα πολλών νέων γυναικών, οι οποίες θα μπορούσαν να στρατολογηθούν από οικονομική ανάγκη για να συμμετάσχουν στη λεγόμενη "σεξουαλική εργασία" (Biota 2022). Στη βάση αυτή η φεμινιστική κοινότητα ασκεί σφοδρή κριτική στη βιομηχανία της πορνογραφίας για ανεπαρκείς εργασιακές συνθήκες και πρακτικές, ενώ από την άλλη υποστηρίζει το OnlyFans, ως έναν ιστότοπο όπου οι δημιουργοί περιεχομένου λειτουργούν αυτόνομα, χρεώνουν συνδρομές για το υλικό τους και μπορούν να λαμβάνουν συμβουλές από τους χρήστες (Marston 2020).

Σε αντίθεση με διαδικτυακά πορνογραφικά δίκτυα, όπως το Pornhub, οι δημιουργοί περιεχομένου στο OnlyFans (αλλά και σε αντίστοιχες τέτοιες πλατφόρμες όπως η Snapchat) έχουν τον αποκλειστικό έλεγχο της επιχείρησής τους, αποφασίζοντας τα πάντα, από το τι θα δημοσιεύουν μέχρι το τι θα χρεώνουν, και βρίσκονται σε άμεση σύνδεση με το κοινό τους (Comerford 2022). Οι συνδρομητές μπορούν να αλληλοεπιδρούν απευθείας με τους δημιουργούς περιεχομένου, να σχολιάζουν δημόσια το περιεχόμενο, να επικοινωνούν με άλλους συνδρομητές σχετικά με το αναρτημένο περιεχόμενο και να ζητούν ορισμένους τύπους περιεχομένου από τους δημιουργούς (Thusi 2021). Από την άλλη μεριά τα συμβατικά διαδικτυακά πορνογραφικά δίκτυα και ιδιαίτερα το Pornhub έχουν υποστεί απώλειες λόγω κατηγοριών ότι μεγάλο μέρος του υλικού φιλοξενείται χωρίς τη συγκατάθεση όλων των συμμετεχόντων.

Το OnlyFans έχει αποφύγει μια τέτοια κριτική επειδή οι κάτοχοι λογαριασμών στην πλατφόρμα είναι στην πραγματικότητα δημιουργοί περιεχομένου που δημοσιεύουν εθελοντικά σε ένα συνδρομητικό μοντέλο. Οι δημιουργοί περιεχομένου είναι οι ιδιοκτήτες του περιεχομένου που δημοσιεύουν, οπότε η πιθανότητα καταπατήσεων δικαιωμάτων και απάτης είναι πολύ μικρή (Sugiura 2021), ενώ μπορούν να κεφαλαιοποιούν οικονομικά το έργο τους χωρίς νομικούς περιορισμούς (Pollak 2022). Έτσι εφαρμογές και πλατφόρμες όπως οι OnlyFans, SugarDaddy ή SeekingArrangement είναι νόμιμες και σε άνθιση σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο ή σε ολόκληρη την ΕΕ, αν και σε κάποιες χώρες, όπως το Ντουμπάι, η πρόσβαση σε τέτοιες ιστοσελίδες δεν είναι δυνατή (Hurley 2023).

Φυσικά και στον χώρο αυτόν τα πράγματα δεν είναι τέλεια. Οι δημιουργοί περιεχομένου του OnlyFans αποτελούν παράδειγμα εύλωτων εργαζομένων στην βιομηχανία του σεξ, και η ιδιότητά τους ως "δημιουργοί" γεννήθηκε από τον διαμοιρασμό. Περίπου 450.000 δημιουργοί βρίσκονται τώρα σε ακόμη πιο επισφαλή

οικονομική θέση λόγω της στροφής της OnlyFans από την πληρωμή των δημιουργών της από εβδομαδιαία σε μηνιαία (Marston 2020). Επίσης η σεξουαλική εκμετάλλευση, σχετίζεται με παρόμοια επιβλαβή αποτελέσματα, όπως κατάθλιψη, διάφορα είδη εθισμού, αντικοινωνική συμπεριφορά κ.λπ. (Laird et.al. 2022). Έχουν ήδη εκπονηθεί πολύ σοβαρές μελέτες που αποσκοπούν στη διερεύνηση των αρνητικών συνεπειών που συνδέονται με τους δημιουργούς στις πλατφόρμες OnlyFans και SuicideGirls, οι οποίοι διανέμουν και κερδίζουν χρήματα από την πώληση περιεχομένου για ενήλικες.

2.3 Οριοθετώντας τη σύγχρονη Βιομηχανία του Σεξ

Στην παρούσα ενότητα γίνεται μια προσπάθεια "χαρτογράφησης" της σύγχρονης βιομηχανίας του σεξ εστιάζοντας σε κάποιους βασικούς αλλά και σε αναδυόμενους κλάδους της.

2.3.1 Οίκοι ανοχής

Ο όρος "οίκοι ανοχής" γνωστοί και ως "πορνεία" αναφέρεται σε εγκαταστάσεις όπου παρέχονται υπηρεσίες σεξουαλικού χαρακτήρα επί πληρωμή. Η ιστορία των οίκων ανοχής είναι μακρά και πολύπλοκη, με ρίζες που φτάνουν μέχρι τις αρχαίες κοινωνίες. Σήμερα, οι οίκοι ανοχής εξακολουθούν να υπάρχουν σε πολλές χώρες, αλλά η νομιμότητα και η ρύθμισή τους ποικίλλουν σημαντικά. Στην Ολλανδία και τη Γερμανία, για παράδειγμα, οι οίκοι ανοχής είναι νόμιμοι και ρυθμίζονται αυστηρά. Αντίθετα, σε χώρες όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, η πορνεία είναι παράνομη στις περισσότερες πολιτείες. (Wikipedia.com).

2.3.2 Διαδικτυακή Πορνογραφία

Η πορνογραφία του διαδικτύου δεν διαφέρει ουσιαστικά από την συμβατική πορνογραφία ως προς τον τρόπο παραγωγής, αλλά στον τρόπο διανομής. Σήμερα, υποστηριζόμενη από διαδικτυακές συνδέσεις υψηλής ταχύτητας, η διαδικτυακή πορνογραφία αποτελείται από ψηφιακά αρχεία που περιέχουν βίντεο ή φωτογραφίες και διανέμονται στους καταναλωτές μέσω τουλάχιστον 40.634 ιστοσελίδων σε όλο τον κόσμο (Tancer, 2008). Οι ιστότοποι που διανέμουν αυτήν την πορνογραφία μπορούν κατά προσέγγιση να χωριστούν σε δύο βασικές κατηγορίες. Καταρχήν, υπάρχουν ιστότοποι επί πληρωμή που επιτρέπουν στους χρήστες να καταναλώνουν πορνογραφικό περιεχόμενο έναντι αμοιβής, που συχνά πληρώνεται από πιστωτική κάρτα μέσω διαδικτύου και δεύτερον, υπάρχουν δωρεάν ιστότοποι που επιτρέπουν στους καταναλωτές να δουν είτε δείγματα πορνογραφικού υλικού ή πλήρεις φωτογραφίες και βίντεο χωρίς πληρωμή.

2.3.3 Πλατφόρμα OnlyFans

Η πλατφόρμα OnlyFans ιδρύθηκε το 2016, αλλά η εκθετική ανάπτυξή της ξεκίνησε με την εμφάνιση της παγκόσμιας πανδημίας Covid-19. Όσον αφορά την οργανωτική της μορφή, είναι δομημένη στο μοντέλο της οικονομίας της πλατφόρμας (Moazed, 2016). Έτσι, οι δημιουργοί περιεχομένου είναι σε θέση να προσεγγίσουν χιλιάδες και ακόμη και εκατομμύρια ανθρώπους που λειτουργούν σαν κοινότητα, αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, και διαμοιράζονται υλικό και εμπειρίες. Το κόστος της κοινής χρήσης περιεχομένου είναι γενικά χαμηλό και συχνά δωρεάν (Thusi 2021). Το 2022, η πλατφόρμα έχει 187 εκατομμύρια ακόλουθους, δημιουργεί ετησίως έσοδα 2,5 δισ. δολάρια και κέρδη 1,2 δισ. δολάρια, ενώ η κεφαλαιοποίηση της είναι άνω των 2,2 δισ. δολαρίων (OnlyFans Annual Report). Η δημοτικότητα της πλατφόρμας αυξήθηκε γρήγορα κατά τη διάρκεια της πανδημίας, έχοντας δεχτεί προώθηση και από μερικούς από τους πιο διάσημους influencers. Το OnlyFans έχει γίνει μια από τις πιο δημοφιλείς πλατφόρμες μέσω κοινωνικής δικτύωσης για τους εργαζόμενους του σεξ καθώς μπορούν να δημοσιεύουν το περιεχόμενό τους, παρέχοντας ένα πιο προσιτό και φυσικά ασφαλές περιβάλλον στη βιομηχανία.

2.3.4 Sugar babies

Ανέκαθεν, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις εκείνες στις οποίες κάποιος με αρκετά χρήματα μπορεί να προσφέρει κάποιες ανέσεις σε ένα νεαρότερο άτομο, με αντάλλαγμα τη συντροφιά του. Συνήθως τα άτομα αυτά (sugar daddies) αναζητούν με τη χρήση των μέσων του διαδικτύου άλλα άτομα (sugar babies), συνήθως νεαρά, τα οποία επιζητούν να καλύψουν τις δικές τους οικονομικές ανάγκες προσφέροντας συντροφιά και σεξουαλικές υπηρεσίες. Αυτή την περίοδο ενός εκ των μεγαλύτερων πλατφόρμων τέτοιων γνωριμιών το Seeking Arrangements, αριθμεί τουλάχιστον 22 εκατομμύρια μέλη παγκοσμίως. Στην Ελλάδα υπάρχουν 9.855 sugar babies για 6.000 sugar daddies. Η οικονομική κρίση, η φτώχεια που προϋπήρχε της πανδημίας και η αύξηση της ανεργίας είναι κάποιοι από τους λόγους που ανάγκασαν ένα αξιοσημείωτο ποσοστό ατόμων (κυρίως γυναικών της Ανατολικής Ευρώπης) να στραφούν προς το εμπονομαζόμενο sugar dating. Στον Παγκόσμιο Βορρά υπάρχει ένας αυξανόμενος αριθμός φοιτητών πανεπιστημίου που συμμετέχει σε τέτοια δίκτυα για να πληρώσει την εκπαίδευσή του (Deil-Amen 2011) και γενικότερα να εξασφαλίσει ένα ικανοποιητικό οικονομικό επίπεδο (Roberts et al 2013).

2.3.5 Strip clubs

Οι στρίπερς κερδίζουν χρήματα από την πώληση ποτών και χορών που λαμβάνονται από πελάτες (Boles and Garbin, 1974,). Για να αυξήσουν την αποτελεσματικότητά τους, οι στρίπερς ανέπτυξαν διάφορες στρατηγικές για τη αύξηση της δαπάνης από τον πελάτη, υπέρ αυτών. Η πιο ευρέως χρησιμοποιούμενη στρατηγική

είναι η παραγωγή μιας «πλαστικής οικειότητας» (Enck and Preston 1988). Η πλαστική οικειότητα είναι η εσφαλμένη εντύπωση, που δίνεται από τον στρίπερ για την σεξουαλική επιθυμία προς τον πελάτη (Forsyth and Deshotel 1997).

2.3.6 Υπηρεσίες συνοδών

Τα γραφεία συνοδών είναι γραφεία που παρέχουν υπηρεσίες συντροφιάς στους πελάτες. Τα γραφεία αυτά προσλαμβάνουν άτομα, τόσο γυναίκες (call girls), όσο και άνδρες (call boys), που μπορούν να παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες. Η υπηρεσία μπορεί να είναι 'incall' (όπου ένας πελάτης έρχεται να συνοδεύσει) ή "outcall" (όπου ένας συνοδός πηγαίνει στον πελάτη). Τα πρακτορεία συνοδών έχουν συνήθως επίσημες ιστοσελίδες. Η αναζήτηση και οι κρατήσεις μπορούν να γίνουν μέσω της ιστοσελίδας και μπορούν επίσης να υπάρχουν καθορισμένοι τηλεφωνικοί αριθμοί. Με οποιονδήποτε τρόπο και αν λειτουργούν οι υπηρεσίες συνοδών, θα πρέπει να ακολουθούν την πολιτική εμπιστευτικότητας των πελατών. Σε αυτό τον τομέα εμπλέκονται και παράλληλες οικονομίες, όπως το μισθωμένο όχημα για να μεταφέρει την υπηρεσία μέχρι και τα πολυτελή ξενοδοχεία που προσφέρουν την διαμονή και τις αντίστοιχες υπηρεσίες.

2.3.7 Σεξ Ρομπότ

Τα σεξ ρομπότ είναι ανδροειδή, μηχανικές συσκευές με ρεαλιστικά χαρακτηριστικά εμφάνισης κίνησης και ομιλίας που χρησιμοποιούν τεχνητή νοημοσύνη, και έχουν σχεδιαστεί με σκοπό τη σεξουαλική επαφή και συντροφιά.

Η ανάπτυξη τους ήταν αναμενόμενη αν αναλογιστεί κανείς τις πρόσφατες τάσεις στην ανάπτυξη ανθρωποειδών και σεξουαλικών μηχανών διαφόρων τύπων. Το 2022, η Bedbible, (www.bedbible.com) ένας ιστότοπος αξιολόγησης σεξουαλικών παιχνιδιών, δημοσίευσε μια μελέτη που υποστήριξε ότι η βιομηχανία των σεξ ρομπότ αξίζει περίπου 200 εκατομμύρια δολάρια, η μέση τιμή πώλησης ανά μονάδα είναι 3.567 δολάρια, ενώ πωλούνται περίπου 56.000 σεξ ρομπότ το χρόνο. Ακόμη, το 17,4% των ανθρώπων παγκοσμίως, δηλώνουν ότι είτε έχουν κάνει σεξ με ρομπότ είτε έχουν σήμερα στην κατοχή τους ένα. Τον Νοέμβριο του 2022 πραγματοποιήθηκε το έβδομο Διεθνές Συνέδριο για τον έρωτα και τα σεξ ρομπότ (συνέδριο που ιδρύθηκε από τον David Levy και πήρε το όνομά του από το ομώνυμο βιβλίο του) και έδειξε ότι το ακαδημαϊκό ενδιαφέρον για το sex tech αυξάνεται ραγδαία παράλληλα με το ενδιαφέρον των καταναλωτών. ([www. /meallamata.gr/sex-robots](http://www.meallamata.gr/sex-robots)).

Χαμηλού κόστους σεξουαλικές συσκευές έχουν σχεδιαστεί κυρίως για χρήση από γυναίκες και τώρα πωλούνται δεκάδες εκατομμύρια ετησίως στις ΗΠΑ ενώ κατασκευάζονται ακριβότερα μηχανήματα που προσομοιώνουν τη σεξουαλική επαφή και πωλούνται σε ιστοσελίδες όπως το www.orgasmalley.com, των οποίων οι τιμές κυμαίνονται από 140 έως 1.800 δολάρια. (www.orgasmalley.com)

2.3.8 Καταστήματα Σεξ

Τα καταστήματα του σεξ (sex shops) είναι καταστήματα λιανικής πώλησης που πουλούν προϊόντα τα οποία σχετίζονται με σεξουαλική ή ερωτική ψυχαγωγία ενηλίκων, όπως σεξουαλικά παιχνίδια, εσώρουχα, και άλλα σχετικά προϊόντα. Ένας πρώτος πρόδρομος του σύγχρονου καταστήματος σεξ ήταν μια αλυσίδα καταστημάτων που ιδρύθηκε στο Παρίσι τη δεκαετία του 1920 από τον Léon Vidal, τον ιδρυτή της εταιρείας κατασκευής εσωρούχων Diana Slip. Τα καταστήματά του πουλούσαν ερωτικά βιβλία και φωτογραφίες καθώς και εσώρουχα (Dupouy 2019). Ωστόσο το πρώτο «επίσημο» κατάστημα σεξ στον κόσμο άνοιξε το 1962 στο Flensburg της Δυτικής Γερμανίας από την Beate Uhse AG (Γερμανική εταιρία πώλησης προϊόντων ψυχαγωγίας ενηλίκων) (www.Wikipedia.com)

Στις περισσότερες χώρες, τα καταστήματα του σεξ ρυθμίζονται από το νόμο, ενώ η πρόσβαση επιτρέπεται σε άτομα από μια ηλικία και πάνω, η οποία καθορίζεται από την τοπική νομοθεσία. Υπάρχουν επίσης πολλά ηλεκτρονικά καταστήματα του σεξ που πωλούν ποικίλο περιεχόμενο για ενήλικες, όπως σεξουαλικά παιχνίδια, πορνογραφικά περιοδικά, πορνογραφικές ταινίες και ρούχα φετίχ κ.λπ. Αυτοί οι τύποι καταστημάτων προτιμώνται συχνά από τον καταναλωτή, καθώς έχουν λιγότερα γενικά έξοδα και μπορούν να αξιολογηθούν ως προς την χρήση τους από την άνεση του σπιτιού (Gander 2017).

2.3.9 Τουρισμός για Σεξ

Στον ανεπτυγμένο κόσμο, ο τουρισμός για σεξ συνήθως απευθύνεται σε άντρες μεγαλύτερων ηλικιών που ταξιδεύουν σε αναπτυσσόμενες χώρες (στην Ασία, την Αφρική, τη Λατινική Αμερική ή την Καραϊβική), για σεξουαλικές απολαύσεις που γενικά δεν είναι διαθέσιμες, τουλάχιστον όχι στην ίδια τιμή, στην πατρίδα τους (O' Collenn and Davidson 1996). Ωστόσο, σε ορισμένους προορισμούς όπως η Κένυα, η Γκάμπια και πολλά νησιά της Καραϊβικής, οι γυναίκες σεξουαλικές τουρίστριες φημολογείται ότι είναι περισσότερες και πιο εμφανείς από τους άνδρες σε αντιστοιχία. (Aparicio 1983). Στη βιβλιογραφία, ο σεξουαλικός τουρισμός συχνά περιορίζεται στο κύριο κίνητρο να είναι η ολοκλήρωση των εμπορικών σεξουαλικών σχέσεων (Granburn 1983). Η συντριπτική πλειοψηφία των τουριστών που τον χρησιμοποιούν για να ικανοποιήσουν τις σεξουαλικές τους ανάγκες δεν ταξιδεύουν μόνο για αυτόν τον σκοπό. Σε πολλές περιπτώσεις, αυτό είναι απλώς ένα υποπροϊόν ή παράπλευρη συνέπεια και όχι ο κύριος και μοναδικός σκοπός όπως υποστήριξε ο O' Connell (1996), γι' αυτό και τους ονόμασε τους *περιστασιακούς* σεξουαλικούς τουρίστες. Για παράδειγμα, πολλοί επιχειρηματίες κάνουν χρήση ιερόδουλων ενώ ταξιδεύουν μακριά από το σπίτι (Hanson 1997). Από την άλλη, πολλοί τουρίστες βρίσκουν τη σεξουαλική

ικανοποίηση ως μέρος της εμπειρίας τους χωρίς να καταφεύγουν σε τυπικές παροχές του σεξ.

2.4 Το Μέλλον της Βιομηχανίας

2.4.1 Η παγκόσμια σεξουαλική βιομηχανία

Το 2006, η βιομηχανία του σεξ των Ηνωμένων Πολιτειών συνέβαλε 13,3 δισεκατομμύρια δολάρια στη συνολική οικονομία των ΗΠΑ, χωρίς να υπολογίζεται ένα άγνωστο χρηματικό ποσό που δαπανήθηκε για πορνεία. Υπό αυτή την έννοια η βιομηχανία υπερτερεί από άποψη εσόδων της αθλητικής βιομηχανίας ποδοσφαίρου, μπάσκετ και baseball. Επίσης είναι μια βιομηχανία με αναπτυξιακή δυναμική. Οι καταναλωτικές δαπάνες στο πλαίσιο της βιομηχανίας του σεξ αυξήθηκαν από το 2005 στο 2006 κατά 5,39% (Ropelato, 2011) και αν αυτή η ετήσια ανάπτυξη συνεχιστεί, η βιομηχανία του σεξ θα ανέλθει σε 46,9 δισεκατομμύρια δολάρια το 2030. Ακόμα και αν η ανάπτυξη έπεφτε στο 3% ή ακόμα και στο 1% ετησίως, οι συνολικές ετήσιες πωλήσεις θα εξακολουθούσαν να είναι συνολικά 27 δισεκατομμύρια δολάρια και 16,9 δισεκατομμύρια δολάρια, αντίστοιχα.

Αντίστοιχα εκτιμάται ότι καταγεγραμμένες συναλλαγές σε όλο τον κόσμο στη βιομηχανία του σεξ ήταν 97 δισεκατομμύρια δολάρια το 2006, ενώ η Microsoft ανέφερε πωλήσεις 44,8 δισεκατομμυρίων δολαρίων την ίδια χρονιά. Αν το παγκόσμιο σεξ αυξάνεται κατά 5,39% ετησίως, ο κλάδος θα συνεισφέρει 340 δισεκατομμύρια δολάρια στην παγκόσμια οικονομία το 2030 (Ropelato, 2011). Το παγκόσμιο σεξ περιγράφεται ως εξαιρετικά κερδοφόρος τομέας της παγκόσμιας αγοράς, με τη βιομηχανία του σεξ να καθίσταται μια σημαντική οικονομική δύναμη που δύσκολα θα μπορούσε να αγνοηθεί από τους κυβερνώντες, τους νομοθέτες και την κοινωνία. (Jeffreys, Sheila, 2008). Η βιομηχανία δεν περιορίζεται μόνο σε εργαζόμενους του σεξ και τους πελάτες τους, αλλά περιλαμβάνει επίσης ξενοδοχεία και αεροπορικές εταιρείες, οδηγούς ταξί, παρκαδόρους, επιχειρήσεις ένδυσης/μακιγιάζ, και εταιρείες αλκοόλ (Jeffreys, Sheila, 2008) όπου όλοι αποκομίζουν κέρδη από αυτόν τον τομέα.

2.4.2 Πορνεία

Το 2030, θα υπάρξει μια παγκόσμια ώθηση προς τη νομιμοποίηση της πορνείας σε όλο τον κόσμο. Η νομιμοποίηση (και όχι απλά αποποινικοποίηση) θα έκανε την πορνεία φορολογητέα υπηρεσία. Χώρες που αντιμετωπίζουν σοβαρά ελλείμματα ή αναπτυσσόμενα έθνη με την ανάγκη δημιουργίας υποδομών θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν αυτόν τον τομέα εσόδων.

Ο Lin Lean Lim (...) υποστηρίζει ότι η πορνεία έχει αλλάξει πρόσφατα σε ορισμένες χώρες της νοτιοανατολικής Ασίας και έχει διευρυνθεί σε τέτοιο βαθμό που μπορούμε δικαιολογημένα, να μιλάμε για έναν τομέα ο οποίος αναδιαμορφώνει στην

οικονομική, κοινωνική και πολιτική ζωή αυτών των χωρών, καθώς συμβάλει σε μεγάλο βαθμό άμεσα ή έμμεσα στην απασχόληση, στο εθνικό εισόδημα και στην οικονομική ανάπτυξη. Εκτιμάτε ότι το εμπορικό σεξ αντιστοιχεί στο 4,4% του κορεατικού ΑΕΠ που είναι κάτι περισσότερο από τη δασοκομία, και τη γεωργία μαζί (Jeffrey 2008). Μέχρι το 2030, η ILO (International Labour Organization) θα αναπτύξει ένα παγκόσμιο πλαίσιο στο οποίο οι χώρες θα μπορούν και θα δημιουργήσουν εργατικό δυναμικό με πολιτικές που σχετίζονται με τη σεξουαλική εργασία. Την ίδια στιγμή, θα υπάρχουν σημαντικές αντιδράσεις από εκείνους που θα επιθυμούν να αναγνωρίσουν τη σεξουαλική εργασία ως νόμιμη εργασία παρά τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη που απορρέουν από αυτή την διευθέτηση. Στην Αγγλία, παρόλο που τα δύο τρίτα των Βρετανών πιστεύουν ότι «πληρώνοντας για σεξ είναι εκμετάλλευση προς τις γυναίκες», ο αριθμός των ανδρών ο οποίος εκπορνεύει γυναίκες στο Ηνωμένο Βασίλειο διπλασιάστηκε σε διάστημα 10 ετών (Jeffrey, 2008). Παρά τις ενεργές συζητήσεις και από τις δύο πλευρές, η βιομηχανία του σεξ θα παραμείνει χώρος αμφισβήτησης και διαφωνιών, καθώς σύμφωνα με τα λόγια του Ronald Weizer, «είναι μία προσοδοφόρα βιομηχανία που απασχολεί έναν σημαντικό αριθμό εργαζομένων και έχει πολλούς πελάτες, αλλά θεωρείται από ορισμένους ανθρώπους ως αποκλίνουσα» (Weitzer, 2008).

2.4.3 Ψυχαγωγία ενηλίκων

Επί του παρόντος, εκτιμάται ότι το 80% των επιχειρηματιών στις πόλεις του Ηνωμένου Βασιλείου (Η.Β.) πηγαίνουν τους πελάτες τους σε στριπ κλαμπ (Jeffrey, 2008). Η έκθεση του 2003 εκτιμά ότι ο ετήσιος κύκλος εργασιών των στριπ κλαμπ του Ηνωμένου Βασιλείου είναι 300 εκατομμύρια λίρες και σχολιάστηκε ως «μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες υπηρεσίες αναψυχής του Ηνωμένου Βασιλείου βιομηχανία» (Jeffrey, 2008). Σύμφωνα με πολλούς μελετητές, τα στριπ κλαμπ είναι δημοφιλή γιατί δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου ο πελάτης μπορεί να φαντασιώνεται μία σεξουαλική συνέντευξη χωρίς να χρειάζεται να παρακαλέσει μια γυναίκα (Weitzer, 2001). Ωστόσο, το 2030, τα στριπ κλαμπ αναμένεται να αντιμετωπίσουν αυξημένο ανταγωνισμό. Στρίπερς που εργάζονται σε ανταγωνιστικά «hustle clubs» (Mindy Bradley-Engen 2012) θα συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν αυξημένη πίεση να περάσουν στο χώρο της πορνείας, πραγματοποιώντας μεγαλύτερα κέρδη από την παροχή υπηρεσιών πέρα από τις τυπικές εργασίες τους. Από την άλλη, καθώς η βιομηχανία του σεξ συνεχίζει να γίνεται πιο ηθικά αποδεκτή, αναμένεται να υπάρξει αύξηση των πελατών στα «στριπ κλαμπ».

2.4.4 Πορνογραφία και εμπορικό σεξ

Η πορνογραφία επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στις ΗΠΑ και ιδιαίτερα στην της Καλιφόρνια, και αναφέρεται ως ένα «άλλο Silicon Valley». Στο Χόλυγουντ αυτή τη στιγμή κυκλοφορούν 11.000 ταινίες για ενήλικες ετησίως – 20 φορές περισσότερες από την συμβατική κινηματογραφική παραγωγή (Gerund 2011). Σε 15 χρόνια, η

βιομηχανία ψυχαγωγίας ενηλίκων της Καλιφόρνιας έχει τετραπλασιαστεί με ετήσια έσοδα ίσα με τα έσοδα των εστιατορίων, γρήγορου φαγητού, και συναφής επιχειρήσεις (Jeffrey 2008).

Δεδομένου ότι όλο και περισσότεροι πελάτες μπορούν να αγοράσουν και να δουν πορνογραφικό υλικό από τα δικά τους σπίτια, η διάδοση της βιομηχανίας πορνογραφίας έχει αυξηθεί με τη διάδοση του διαδικτύου. Τα διάφορα κράτη, χτίζουν την υποδομή τους και επιτρέπουν έναν πιο ενεργό χρήστη στη βάση του διαδικτύου, ως εκ τούτου η ανάπτυξη της πορνογραφικής βιομηχανίας θα συνεχιστεί. Ως αποτέλεσμα του ανταγωνισμού στο Διαδίκτυο, οι πωλήσεις και οι ενοικιάσεις των X-rated και των DVD's μειώθηκαν κατά 15% το 2006 (Jeffrey, 2008).

Την τελευταία δεκαετία δημιουργήθηκε μια φαινομενικά μοντέρνα βιομηχανία πορνογραφίας όπου οι γυναίκες δεν παρακινούνται μόνο από χρήματα, αλλά και από τη φήμη και την αίγλη. Το 2030, περισσότερες ηθοποιοί θα ταξιδέψουν από όλο τον κόσμο για να αναζητήσουν το «Πόρνο-Αμερικανικό Όνειρο». Αυτές οι αλλοδαπές γυναίκες θα βοηθήσουν στη δημιουργία μιας ευρύτερης παγκόσμιας αγοράς-στόχου τόσο με την ενσωμάτωση διαφορετικών γλωσσών, όσο και προς την εστίαση για την πολιτισμική μοναδικότητα όσον αφορά το σεξ και την ομορφιά.

Σύμφωνα με τη Jeffreys (2008), οι επενδυτές επιχειρηματικών σχημάτων και οι εταιρείες ιδιωτικών κεφαλαίων αρχίζουν να δείχνουν ενδιαφέρον για την παραγωγή πορνογραφίας και για εταιρείες διανομής. Και, για την πρώτη φορά στην ιστορία, οι επενδυτές προσεγγίζουν τον επιχειρηματία και ιδιοκτήτη μετοχικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην ψυχαγωγία ενηλίκων. Παραδείγματα των βασικών επενδυτών περιλαμβάνουν τους Bank of Ireland, DirectTV, και τον Rupert Murdoch (Αυστραλοαμερικανός των MME). Αυτοί οι επενδυτές πραγματοποιούν επικερδείς αποδόσεις στις επενδύσεις τους (Richel, 2007). Έως το 2030, οι νόμιμες επενδύσεις δεν θα περιλαμβάνουν μόνο πορνογραφία, αλλά θα επεκταθούν και σε άλλους κερδοφόρους τομείς του κλάδου, όπως τηλεφωνικό σεξ και άλλες μορφές πορνείας. Η κύρια χρηματοδότηση θα δημιουργήσει ένα περιβάλλον που θα κυριαρχείται λιγότερο από εγκληματικά συνδικάτα και θα επικεντρωθεί στην παραγωγή με βάση το σεξ.

2.5 Συμπεράσματα

Η βιομηχανία του σεξ είναι μία από τις μεγαλύτερες και πιο κερδοφόρες βιομηχανίες παγκοσμίως. Ο ετήσιος τζίρος της εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 58,4 δισεκατομμύρια, με προβλέψεις να φτάσει τα 96,2 δισεκατομμύρια δολάρια έως το 2032 σύμφωνα με την AlliedMarketResearch. Η βιομηχανία περιλαμβάνει διάφορες μορφές, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους. Καίριο ρόλο στην ανάπτυξη της είναι η τεχνολογική εξέλιξη και η τεχνητή νοημοσύνη όπου συμβάλλουν στη συνεχή βελτίωση αλλά και στον μετασχηματισμό του τομέα. Συνολικά, η βιομηχανία του σεξ αποτελεί έναν σημαντικό οικονομικό τομέα με πολλές προκλήσεις αλλά και αντιφάσεις, και παρόλο αυτά παραμένει ένας επικερδής και εξελισσόμενος τομέας με πολλές οικονομικές συνεισφορές. Μία ταχεία αναπτυσσόμενη πτυχή της είναι η σεξουαλική εργασία που παρέχεται μέσω ιστοσελίδων. Στο επόμενο κεφάλαιο θα αναλύσουμε την έννοια της

διαδικτυακής εργασίας του σεξ, τα μοντέλα ρύθμισης της εργασίας και το κόστος συναλλαγών της συγκεκριμένης οικονομίας.

Κεφάλαιο 3. Σεξουαλική εργασία και διαδικτυακές πλατφόρμες

Πώς πρέπει να προσεγγίσουν οι ρυθμιστικές αρχές την εμπορία και την πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών σε διαδικτυακές πλατφόρμες; Πρόκειται για ένα επείγον και αμφιλεγόμενο ερώτημα, καθώς οι εργαζόμενοι στη βιομηχανία του σεξ είναι συχνά μεταξύ των λιγότερο ευνοημένων και των πιο εκτεθειμένων εργαζομένων. Είναι επίσης πεδίο που οι επιχειρηματίες της τεχνολογίας μπορούν να βρεθούν αντιμέτωποι με το ποινικό δίκαιο. Ένα παράδειγμα είναι η κατάσχεση της εταιρείας και του ιστότοπου Backpage από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση των ΗΠΑ και η καταδίκη του διευθύνοντος συμβούλου της το 2018 για αδικήματα εμπορίας ανθρώπων και νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (Born 2019). Η ανησυχία για το Backpage και παρόμοιες επιχειρήσεις οδήγησε στην κατάργηση ορισμένων ασυλιών των πλατφορμών από την ευθύνη για το περιεχόμενο που δημοσιεύεται σε διαδικτυακές πλατφόρμες βάσει του άρθρου 230 του νόμου περί αξιοπρέπειας των επικοινωνιών. Ορισμένοι μελετητές χρησιμοποίησαν αυτό το παράδειγμα ως μέρος μιας ευρύτερης αιτιολόγησης για τη μείωση της ασυλίας τρίτων προσώπων που εμπλέκονται στις πλατφόρμες με τρόπο που μπορεί να επηρεάσει και άλλους επιχειρηματικούς τομείς, καθώς και την ελευθερία της έκφρασης στο Διαδίκτυο (Citron and Wittes 2018).

Η σεξουαλική εργασία ποινικοποιείται στο μεγαλύτερο μέρος των Ηνωμένων Πολιτειών και συνήθως απαγορεύεται ή ρυθμίζεται σε μεγάλο βαθμό σε άλλες χώρες, σε ευθυγράμμιση με αυτό που ονομάζουμε "κατασταλτική" προσέγγιση της πολιτικής (Phoenix 2009, Wakefield and Brents 2020, Weitzer 2010). Παρ' όλα αυτά, η άμεση δίωξη των εργαζομένων στο σεξ για ηθικούς λόγους δεν είναι τόσο δημοφιλής στην εφαρμογή της όσο ήταν κάποτε. Ως αποτέλεσμα, η σύγχρονη λογική για μια επιθετική στάση απέναντι στις πλατφόρμες που διευκολύνουν την εργασία του σεξ είναι ότι λειτουργούν ως κάλυψη για τη σεξουαλική εκμετάλλευση και την εμπορία ανθρώπων (Goldman 2018, Otravec 2014). Το αντεπιχείρημα εδώ είναι ότι ο στιγματισμός της σεξουαλικής εργασίας στη δημόσια συζήτηση έχει οδηγήσει σε μια σύγχυση της συναινετικής σεξουαλικής εργασίας με ένα ξεχωριστό πρόβλημα αυτό της μη συναινετικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης (Lerum and Brents 2016, Chapman-Schmidt 2019). Αυτή η λανθασμένη παρουσίαση της σεξουαλικής εργασίας έχει ενθαρρύνει μια συγκεχυμένη και τελικά επιβλαβή προσέγγιση στη ρύθμιση της «οικονομίας της πλατφόρμας» στον ερωτικό χώρο. Η συνεκτίμηση τόσο της βιωμένης εμπειρίας των εργαζομένων στο σεξ όσο και της συστηματικής εμπειρικής έρευνας δείχνει ότι οι τεχνολογικές πλατφόρμες βοηθούν τους εργαζόμενους στο σεξ να συμμετέχουν στην αυτοπροστασία. Είτε υπερασπιζόμενοι είτε ασκώντας κριτική στον ρόλο των τεχνολογικών πλατφορμών στη διευκόλυνση της εργασίας του σεξ, οι μελετητές τείνουν να παρουσιάζουν το ζήτημα ως ένα μοναδικό πρόβλημα που χρειάζεται συγκεκριμένες νομικές λύσεις (βλ. Sanders et al. 2017).

Ωστόσο, η εξέταση της βιομηχανίας του σεξ μέσα από ένα πλαίσιο κόστους συναλλαγών υποδηλώνει ότι πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στο σεξ παραλληλίζονται με τις προκλήσεις των εργαζομένων σε νομικά επιτρεπόμενες βιομηχανίες, ιδίως στις προσωπικές υπηρεσίες. Η κύρια επιπλοκή είναι ότι επειδή οι εργαζόμενοι στο σεξ συχνά δραστηριοποιούνται είτε εκτός νόμου είτε

στην περιφέρεια των όσων επιτρέπει ο νόμος, οι απλοί επιχειρηματίες αποτρέπονται από το να τους υποστηρίξουν, δίνοντας τέτοια δικαιώματα σε προμηθευτές προστασίας που είναι πρόθυμοι να χρησιμοποιήσουν άλλα παράνομα μέσα, όπως η βία (Kurtz et al. 2004, Sanders and Campbell 2007, Vanwesenbeeck 2017). Κατά συνέπεια, η αποποινικοποίηση θα ήταν πιθανότερο να βελτιώσει την ευημερία των ατόμων που συμμετέχουν στην εργασία του σεξ.

Τη θέση αυτή ασπάζεται το παρόν έγγραφο την οποία προσπαθεί να τεκμηριώσει με την ανασκόπηση εμπειρικών αναλύσεων της εργασίας του σεξ από την οικονομία, την κοινωνιολογία και τη δημόσια υγεία και την εξήγηση των παρατηρούμενων αλλαγών με βάση το πλαίσιο του κόστους συναλλαγών που συναντάται στα νέα θεσμικά οικονομικά. Το κεφάλαιο είναι δομημένο ως εξής. Πρώτον, γίνεται αναφορά στην εξέλιξη της ρύθμισης των διαδικτυακών πλατφορμών και σε ορισμένα σημεία διαφωνίας γύρω από τη βιομηχανία του σεξ. Δεύτερον, εξηγεί τους διαφορετικούς τρόπους εννοιολόγησης της σεξουαλικής εργασίας και τις προσεγγίσεις για τη ρύθμιση της σεξουαλικής εργασίας. Τρίτον, εξηγεί το υψηλό κόστος συναλλαγών που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στο σεξ και τους διάφορους τρόπους με τους οποίους οι διαδικτυακές πλατφόρμες έχουν συμβάλει στη μείωσή του. Καταλήγει εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο η δημόσια πολιτική που στοχεύει στη βελτίωση της ευημερίας των εργαζομένων στο σεξ θα πρέπει να προσεγγίσει τη ρύθμιση των διαδικτυακών πλατφορμών και τον τρόπο με τον οποίο η ανάλυση αυτή σχετίζεται με την ευρύτερη έρευνα σχετικά με τους καθοριστικούς παράγοντες των συνθηκών εργασίας.

3.1 Οι μεταφορείς υλικού του Διαδικτύου

Το διαδικτυακό εμπόριο και η διαδικτυακή έκφραση αναπτύχθηκαν στις ΗΠΑ με την υποστήριξη ενός σχετικά επιτρεπτικού νομικού πλαισίου, το οποίο βασίζεται στο άρθρο 230 του νόμου περί αξιοπρέπειας των επικοινωνιών (Communications Decency Act – CDA 1996). Η CDA είχε αρχικά ως στόχο να αποτρέψει την πρόσβαση ανηλίκων σε άσεμνο και άσεμνο υλικό (συμπεριλαμβανομένου του γραπτού λόγου). Η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Reno v. American Civil Liberties Union*¹ (1997) περιόρισε το πεδίο εφαρμογής αυτών των διατάξεων στην απαγόρευση άσεμνου υλικού, συμπεριλαμβανομένων εικόνων σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Εξαιρούσε το άσεμνο υλικό από την άμεση κυβερνητική ρύθμιση με το σκεπτικό ότι η δημοσίευσή του προστατεύεται από την Πρώτη Τροποποίηση. Αυτό εμπόδισε την κυβέρνηση να λογοκρίνει ρητά το μεγαλύτερο μέρος του λόγου στο Διαδίκτυο. Οι διατάξεις του άρθρου 230, ωστόσο, παρέμειναν σε ισχύ. Ο νόμος αντιμετωπίζει τους παρόχους περιεχομένου του Διαδικτύου ως κοινούς μεταφορείς, αγωγούς μεταξύ των μερών, και συνεπώς υπεύθυνους για την αποτελεσματική μετάδοση των πληροφοριών, αλλά γενικά όχι υπεύθυνους για το περιεχόμενο. Οι προστασίες επεκτείνονται όχι μόνο στους παρόχους υπηρεσιών Διαδικτύου αλλά και στους παρόχους περιεχομένου, όπως οι μηχανές αναζήτησης και οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης. Οι προστασίες για τους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου και τους παρόχους περιεχομένου δεν είναι απόλυτες. Απαιτείται να ανταποκρίνονται γρήγορα σε ισχυρισμούς για παραβίαση

πνευματικών δικαιωμάτων, αφαιρώντας κλεμμένο και αναδημοσιευμένο υλικό και να ενεργούν ταχέως για την απομάκρυνση του δυσφημιστικού υλικού. Το άρθρο 230 της CDA επιτρέπει επίσης στους παρόχους περιεχομένου να αποκλείουν υλικό που κρίνουν ως προσβλητικό ή άσεμνο, ακόμη και αν το υλικό αυτό προστατεύεται από την Πρώτη Τροποποίηση. Έτσι, οι πάροχοι περιεχομένου στο Διαδίκτυο επιτρέπεται να λογοκρίνουν τις επικοινωνίες με τρόπο για τον οποίο δεν υπάρχει άμεσος παραλληλισμός με τις τηλεφωνικές και ταχυδρομικές υπηρεσίες.

Έτσι προέκυψε ένας συμβιβασμός, αποτελεσματικός για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης των υπηρεσιών Διαδικτύου με τρόπο που να είναι κατάλληλος για ποικίλα ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειών και των παιδιών (Kosseff, 2019). Ωστόσο, έχει τις αμφισβητήσεις του, δεδομένου ότι βασίζεται στην εκχώρηση εξουσιών που η ίδια η κυβέρνηση δεν επιτρέπεται να ασκεί σε κοινούς φορείς του ιδιωτικού τομέα. Η κυβέρνηση επιτρέπει στους παρόχους περιεχομένου στο διαδίκτυο να λογοκρίνουν εφόσον ενεργούν καλόπιστα, αλλά έχει περιοριστεί από το να θέτει τις δικές της οδηγίες για το περιεχόμενο. Λόγω της παγκόσμιας διασυνδεδεμένης φύσης του διαδικτύου και της σχετικής ευκολίας με την οποία οι ξένες επιχειρήσεις μπορούν να φιλοξενήσουν περιεχόμενο χρησιμοποιώντας παρόχους με έδρα τις Ηνωμένες Πολιτείες, αυτή η σχετικά επιτρεπτική δομή έθεσε ένα πρότυπο νομικής προστασίας για τη διαδικτυακή δημοσίευση, το οποίο άλλα καθεστώτα είχαν κίνητρο να μιμηθούν, αλλιώς θα κινδύνευαν να χάσουν την εμπορική τους σημασία. Το διαδίκτυο, όπως το αντιλαμβανόμαστε σήμερα, είναι αναμφισβήτητα μοναδικό λόγω της Πρώτης Τροποποίησης του Συντάγματος των Ηνωμένων Πολιτειών.

3.2 Η εννοιολόγηση της διαδικτυακής εργασίας του σεξ

Στο πλαίσιο της παρούσας συζήτησης είναι απαραίτητο να διερευνηθεί η έννοια της σεξουαλικής εργασίας και να τοποθετηθεί στους διαδικτυακούς χώρους. Αν και αποτελεί ένα πολύ βασικό ενδιαφέρον για πολλούς ανθρώπους, το σεξ είναι εξαιρετικά δύσκολο να οριστεί στο σύνολό του. Ο Posner (1998) υποστηρίζει αμφιλεγόμενα ότι για τους περισσότερους ανθρώπους, η πράξη της σεξουαλικής επαφής είναι συνήθως προτιμώμενη και ότι οι ποικίλες εναλλακτικές λύσεις λειτουργούν ως υποκατάστατα που συνδέονται με χαμηλότερους κινδύνους ή κόστος παροχής ή προμήθειας. Ο πολλαπλασιασμός των ποικίλων σεξουαλικών πρακτικών και προσανατολισμών, καθώς έχει αυξηθεί η ελευθερία έκφρασης των σεξουαλικών ενδιαφερόντων, υποδηλώνει ότι πρόκειται για ουσιαστική απλούστευση. Αντίθετα, οι σεξουαλικές προτιμήσεις που οδηγούν τους ανθρώπους είναι αξιοσημείωτα ποικίλες. Αυτό σημαίνει ότι η σεξουαλική εργασία, οι σεξουαλικές υπηρεσίες ή τα προϊόντα που παρέχονται έναντι αμοιβής, αντιπροσωπεύει ένα εξίσου ευρύ φάσμα πρακτικών που συχνά είναι πολύ αφηρημένες από τις πράξεις συνουσίας μεταξύ ανθρώπων και μπορεί να μην περιλαμβάνουν καθόλου σωματική διέγερση. Για τον λόγο αυτό, οι μελετητές συχνά κάνουν διάκριση μεταξύ της "άμεσης" σεξουαλικής εργασίας, η οποία περιλαμβάνει την οικεία σωματική αλληλεπίδραση με στόχο τη σεξουαλική ανακούφιση, και της "έμμεσης" σεξουαλικής εργασίας που περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, όπως ο ερωτικός χορός, οι παραστάσεις φετίχ, η παραγωγή πορνογραφίας, η τηλεφωνική και

γραφτή σεξουαλική συνομιλία και, ολοένα και περισσότερο, οι παραστάσεις με ζωντανή σύνδεση στο Διαδίκτυο (Sanders et al. 2017 2018).

Παραδοσιακά, η σεξουαλική εργασία συχνά απεικονίζεται ως έμφυλη, με τις γυναίκες να απεικονίζονται ως οι πάροχοι υπηρεσιών και τους άνδρες ως οι καταναλωτές (Davidson 2002, Jeffreys 2009). Ωστόσο, πιο πρόσφατα, οι μελετητές το έχουν αμφισβητήσει αυτό, υποστηρίζοντας ότι υπεραπλουστεύει την εργασία στη βιομηχανία του σεξ, γεγονός που αναπόφευκτα επηρεάζει τις πολιτικές αποφάσεις για τη ρύθμιση της (Kingston and Smith 2020). Τα άτομα που ασχολούνται με τις σεξουαλικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που παρέχουν την υπηρεσία και την καταναλώνουν, είναι ποικίλα και περιλαμβάνουν μέλη από ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητες, καθώς και άνδρες και γυναίκες με cisgendered φύλο (Logan 2010, Smith and Attwood 2013, Smith et al. 2015). Με ένα τόσο ποικιλόμορφο προφίλ, οι πολιτικές αποφάσεις σχετικά με τη ρύθμιση της εργασίας του σεξ θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διαφορετικές εμπειρίες και ανάγκες όσων εμπλέκονται με τις αγορές του σεξ (Kingston και Smith 2020).

Η πρακτική της σεξουαλικής εργασίας συνεχίζει να μετακινείται στο διαδίκτυο, με τους μελετητές να υποστηρίζουν ότι οι περισσότερες σεξουαλικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν κάποιο επίπεδο διαδικτυακής αλληλεπίδρασης (McLean 2015, Pitcher 2015, Sanders et al. 2016 2017), ενδεχομένως αυξημένες από τις πρόσφατες συνθήκες αποκλεισμού που επιβλήθηκαν ως απάντηση στην επιδημία Covid-19. Επιπλέον, η διαφήμιση των σεξουαλικών υπηρεσιών και οι πρακτικές των εργαζομένων στο σεξ βασίζονται κατά κύριο λόγο στο διαδίκτυο, γεγονός που αποδεικνύεται σαφώς από τη μείωση των υπηρεσιών άμεσης συνεύρεσης (Sanders et al. 2016 2017, Brooks-Gordon et al. 2015). Παρόλα αυτά, η πολιτική εξακολουθεί να επικεντρώνεται στη ρύθμιση της άμεσης σεξουαλικής εργασίας, αγνοώντας σε μεγάλο βαθμό την πρόοδο των διαδικτυακών σεξουαλικών υπηρεσιών και της διαφήμισης (Sanders et al. 2017) κάτι που σε κάποιο βαθμό είναι ενδεικτικό της παραπληροφόρησης που κυριαρχεί σχετικά με τις αγορές του σεξ (Kingston and Smith 2020), αλλά αντανakλά εξίσου ορισμένες από τις προκλήσεις της ρύθμισης των διαδικτυακών χώρων (McKee et al. 2015). Όπου έχει επιχειρηθεί η ρύθμιση των διαδικτυακών πλατφορμών, όπως αναλύεται στη συνέχεια της παρούσης εργασίας, το περιεχόμενο για ενήλικες συχνά λογοκρίθηκε, και σε ορισμένες περιπτώσεις απαγορεύτηκε, από τους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου και τους διαχειριστές των χώρων. Ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα, περιορισμού του περιεχομένου για ενήλικες μπορεί να εντοπιστεί στις αλλαγές που επέβαλαν οι ιδιοκτήτες του Tumblr απαγορεύοντας κάθε σεξουαλικό περιεχόμενο. Αυτό διατάραξε αρκετές κοινότητες (συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων στο σεξ) που χρησιμοποιούσαν τον ιστότοπο αυτό για να εκφράσουν και να διαφημίσουν τη σεξουαλικότητά τους (Colosi and Lister 2019).

3.3 Μοντέλα ρύθμισης της εργασίας του σεξ

Ενώ οι μελετητές συμφωνούν ότι η βιομηχανία του σεξ έχει επεκταθεί σημαντικά (και μάλιστα έχει γίνει "mainstream") (Brents and Sanders 2010, Jeffreys 2009), υπάρχει ουσιαστική διαφωνία σχετικά με τις κανονιστικές επιπτώσεις της

εργασίας του σεξ και κατά πόσο η πολιτική θα πρέπει να στοχεύει στην ασφάλεια και τη συναίνεση ή να καταπιέζει ενεργά (Phoenix 2009). Οι McKenzie και Tullock (1975) εξηγούν την εργασία του σεξ με βάση τα διαφορετικά προγράμματα ζήτησης και προσφοράς μεταξύ των ατόμων και, κατά μέσο όρο, μεταξύ ανδρών και γυναικών (Baumeister και Vohs 2004). Αν και οι McKenzie και Tullock δεν υιοθετούν κανονιστική άποψη, το συμπέρασμα είναι ότι η εμφάνιση της εργασίας του σεξ μπορεί να εξηγηθεί από αμοιβαίο συμφέρον και όχι από εξαναγκασμό. Οι αφηγήσεις ορισμένων νυν και πρώην εργαζομένων στο σεξ υποδηλώνουν ότι αυτό πράγματι συμβαίνει συχνά (Magnanti 2013). Μια κλασική φιλελεύθερη προσέγγιση της κοινωνικής ηθικής του εμπορίου υποστηρίζει ότι οτιδήποτε επιτρέπεται να κάνουν δωρεάν ενημερωμένοι, συναινούντες ενήλικες επιτρέπεται κατά τεκμήριο και να το πουλήσουν (Brennan and Jaworski 2016). Σύμφωνα με αυτή τη φιλελεύθερη άποψη, η ελευθερία συμμετοχής στη σεξουαλική εργασία προκύπτει από τη δέσμευση για σεξουαλική και οικονομική αυτονομία.

Υπάρχουν πολλές κριτικές προς αυτόν τον φιλελευθερισμό. Στο πλαίσιο της συζήτησης για την εργασία του σεξ, η πιο εξέχουσα είναι ο ριζοσπαστικός φεμινισμός. Ο ριζοσπαστικός φεμινισμός προτείνει ότι η πατριαρχία, η ανδρική κυριαρχία επί των γυναικών, είναι ένα διάχυτο χαρακτηριστικό των σύγχρονων κοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων όλων εκείνων που βασίζονται σε έναν υποτιθέμενο φιλελεύθερο καπιταλισμό (Pateman 1989). Η "φιλελεύθερη" κοινωνικοοικονομική ελευθερία των ανδρών απαιτεί την υποταγή των γυναικών. Σε αυτό το πλαίσιο, η ιδέα ότι οι γυναίκες μπορούν να συναινέσουν στο (ετεροφυλόφιλο) σεξ αμφισβητείται, αν δεν απορρίπτεται εντελώς (Chapkis 1997). Οι αρνήσεις συμμετοχής στο σεξ αποσιωπώνται, η συναίνεση των γυναικών στο σεξ είτε υποτίθεται είτε αγνοείται, καθώς το σεξ από τις γυναίκες θεωρείται δικαίωμα (Langton 2009). Αν και αρκετές ριζοσπαστικές φεμινίστριες ασκούν κριτική σε όλες τις μορφές ετεροφυλοφιλικής δραστηριότητας που λαμβάνουν χώρα μέσα στις υπάρχουσες κοινωνίες (βλ. Dworkin 1987, Kitzinger 1992), η εργασία του σεξ, ή η πορνεία, όπως είναι ο προτιμώμενος χαρακτηρισμός (Barry 1995, Jeffreys 2009), είναι ακόμη πιο ύπουλη επειδή βασίζεται τόσο στην πραγματική βία στον κλάδο όσο και στον διακριτικό εξαναγκασμό της φτώχειας και της κοινωνικής περιθωριοποίησης. Οι εξαιρετικά διαφορετικές εκτιμήσεις για τη φύση της σεξουαλικής εργασίας στις εμπορικές κοινωνίες μεταφράζονται σε παρόμοια διαφορετικές προσεγγίσεις για τη ρύθμιση της σεξουαλικής εργασίας, οι οποίες μπορούν να διαχωριστούν σε κατασταλτικά ή επιτρεπτικά μοντέλα. Τα διάφορα μοντέλα σπάνια εφαρμόζονται αποκλειστικά και συχνά διαφέρουν ανάλογα με την τοπική δικαιοδοσία. Ένα πλαίσιο δημόσιας πολιτικής μπορεί να απαγορεύει ορισμένα είδη σεξουαλικής εργασίας, ενώ άλλα είδη αδειοδοτούνται ή απλώς αγνοούνται.

3.4 Τεχνολογικές πλατφόρμες και κόστος συναλλαγών

Πώς μπορεί να γίνει καλύτερα κατανοητός ο ρόλος των τεχνολογικών πλατφορμών στην αλλαγή της βιομηχανίας του σεξ; Το εύρος των επιπτώσεων και των αλλαγών στον τομέα μπορεί να εξηγηθεί αποτελεσματικά αν σκεφτούμε τις βλάβες που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στο σεξ ως κόστος συναλλαγής. Η έννοια του κόστους

συναλλαγών είναι κεντρική στη σύγχρονη μελέτη της οικονομικής οργάνωσης. Βασική παραδοχή των νέων θεσμικών οικονομικών είναι ότι μεγάλο μέρος της διακύμανσης μεταξύ επιτυχημένων επιχειρήσεων, και μάλιστα επιτυχημένων οικονομιών, εξηγείται από το βαθμό στον οποίο οι οργανώσεις, οι θεσμοί και οι κοινωνικοί κανόνες μειώνουν το κόστος συναλλαγών (North 1990, Williamson 1985, Coase 1937). Το κόστος συναλλαγής είναι τα βάρη που συνδέονται με τη συμμετοχή σε ανταλλαγές. Εάν τα βάρη είναι πολύ υψηλά, δεν θα πραγματοποιούνται ανταλλαγές που είναι, κατ' αρχήν, αμοιβαία επωφελείς, με αποτέλεσμα να αμβλύνονται πιθανά κέρδη ευημερίας και βελτιώσεις της παραγωγικότητας που διαφορετικά θα επιτυγχάνονταν μέσω της εξειδίκευσης και του συντονισμού. Το πλαίσιο του κόστους συναλλαγής έχει εφαρμοστεί γόνιμα στην ανάπτυξη των διαδικτυακών πλατφορμών, ιδίως στην εμφάνιση της οικονομίας διαμοιρασμού (Munger 2018, Rochet and Tirole 2006, Oranburg and Palagashvili 2020). Ο Lobel (2018) προσφέρει μια χρήσιμη τυπολογία του κόστους συναλλαγής που μπορούν να βοηθήσουν οι πλατφόρμες σε διάφορα στάδια μιας ανταλλαγής: 1) κόστος αναζήτησης 2) κόστος διαπραγμάτευσης και 3) κόστος αστυνόμευσης και επιβολής. Το κόστος αναζήτησης αναφέρεται στο χρόνο, τους πόρους και την προσπάθεια που απαιτείται για να βρουν ο ένας τον άλλον δύο μέρη που ενδιαφέρονται για συναλλαγές. Το κόστος διαπραγμάτευσης αναφέρεται στο χρόνο και τους πόρους που απαιτούνται για να διευθετηθεί μια τιμή που είναι αμοιβαία αποδεκτή και επωφελής και για τα δύο μέρη. Το κόστος αστυνόμευσης και επιβολής αναφέρεται στο κόστος της ασφάλειας του προσώπου και της περιουσίας του, καθώς και της διασφάλισης ότι τα άλλα μέρη παρέχουν τη δική τους πλευρά της συμφωνίας χωρίς βία ή ενόχληση.

Πλατφόρμες όπως η Uber και η Lyft προσφέρουν παραδειγματικά παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο οι πλατφόρμες μπορούν να μειώσουν αυτά τα είδη κόστους συναλλαγών. Οι εφαρμογές τους για smartphones που συνδέονται με τις πλατφόρμες τους μειώνουν το κόστος αναζήτησης, διαπραγμάτευσης και αστυνόμευσης, χρησιμοποιώντας τις τοποθεσίες GPS των οδηγών και των επιβατών για να ταιριάζουν πολύ πιο αποτελεσματικά από ό,τι αν ζητούσαν μια διαδρομή στο δρόμο, εκτιμώντας εκ των προτέρων το πλήρες κόστος της διαδρομής και την προηγούμενη εγγραφή για τον εντοπισμό των κακοπληρωτών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να ξοδεύονται περισσότερες ώρες οδήγησης με έναν επιβάτη από ό,τι με ένα σύστημα ταξί (Cramer and Krueger 2016) και να παρατηρείται αύξηση του πλεονάσματος των καταναλωτών (Cohen et al. 2016). Ο αντίκτυπος του ridesharing στην εγκληματικότητα, τα θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα και άλλα κοινωνικά κόστη είναι επί του παρόντος αμφιλεγόμενος, με ορισμένες μελέτες να εντοπίζουν έμμεσα οφέλη, ενώ άλλες κόστη (Barrios et al. 2020, Dills and Mulholland 2018, Morrison et al. 2018). Ενδέχεται να υπάρχουν περιθώρια αυτορρύθμισης ή δημοτικής ρύθμισης για τη μείωση αυτού του κοινωνικού κόστους (Cohen and Sundararajan 2015). Από την άλλη πλευρά, δεν θα πρέπει να παραβλέπονται τα οφέλη για την ευημερία από τη μεγαλύτερη ευκολία και το χαμηλότερο κόστος που συνδέονται με τις εν λόγω πλατφόρμες. Όπως αποδεικνύεται τώρα, αυτή η εξήγηση για την εμφάνιση και την αξία των πλατφορμών, όπως εφαρμόζεται στις πλατφόρμες διαμοιρασμού, είναι ένας χρήσιμος φακός μέσα από τον οποίο μπορεί να εξεταστεί η σεξουαλική εργασία.

3.4.1 Εφαρμογή του πλαισίου του κόστους συναλλαγών στη σεξουαλική εργασία

Μια πλούσια εμπειρική βιβλιογραφία εντοπίζει πολλούς από τους κινδύνους και τις βλάβες που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στο σεξ, οι οποίοι μπορούν να εξεταστούν στο πλαίσιο του κόστους συναλλαγών (Connelly et al. 2018). Λόγω του εξω-νομικού χαρακτήρα μεγάλου μέρους της εργασίας του σεξ, το σχετικό κόστος συναλλαγών μπορεί να είναι πολύ υψηλότερο από ό,τι σε άλλους τομείς. Για παράδειγμα, οι Sanders και Campbell (2007) βασίζονται σε λογαριασμούς των εργαζομένων στο σεξ σε εσωτερικούς χώρους για να διαπιστώσουν τι είδους κινδύνους αντιμετωπίζουν. Διαπίστωσαν ότι οι βασικοί κίνδυνοι που σχετίζονται με τον χώρο εργασίας τους ήταν η ληστεία, οι μη διαπραγματεύσιμες πράξεις, η αφαίρεση των προφυλακτικών, η αγενής και ενοχλητική συμπεριφορά και η υποπληρωμή. Οι κίνδυνοι είναι υψηλοί, αλλά αυτό σημαίνει επίσης ότι οι διαδικτυακές πλατφόρμες δεν χρειάζεται να είναι ούτε καν τόσο εξελιγμένες όσο μια υπηρεσία όπως η Uber, ενώ εξακολουθούν να μειώνουν σημαντικά το κόστος σε σύγκριση με τις σχετικές εναλλακτικές λύσεις.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους οι πλατφόρμες μπορούν να μειώσουν το κόστος συναλλαγών που συνδέεται με την εργασία στο σεξ (Sanders et al. 2020). Μπορούν να μειώσουν το κόστος συναλλαγής που συνδέεται με την έμμεση σεξουαλική εργασία, επιτρέποντας έτσι στους εργαζόμενους στο σεξ να στραφούν σε ασφαλέστερα τμήματα του τομέα και να δημιουργούν νέες μορφές έμμεσης σεξουαλικής εργασίας με χαμηλότερο κόστος συναλλαγής σε σχέση με τις παραδοσιακές μορφές.

Η διευκόλυνση της άμεσης σεξουαλικής εργασίας είναι η πιο αμφιλεγόμενη και προκάλεσε την ψήφιση της FOSTA-SESTA, οπότε είναι το κατάλληλο στοιχείο στο οποίο πρέπει να επικεντρωθούμε. Οι διαδικτυακές πλατφόρμες συμβάλλουν στη μείωση και των τριών ειδών κόστους συναλλαγής που συνδέονται με την άμεση σεξουαλική εργασία (Sanders et al. 2017). Η δημόσια εμπορία της εργασίας του σεξ συνήθως αποθαρρύνεται ή απαγορεύεται εντελώς. Αυτό σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι στο σεξ πρέπει να βασίζονται σε εφήμερες μορφές διαφήμισης. Αυτό περιλαμβάνει την αναμονή ή το περπάτημα σε δημόσιους δρόμους όπου είναι γνωστό ότι συναντώνται οι εργαζόμενοι στο σεξ και οι πελάτες, ή τη χρήση διακριτικών διαφημίσεων που αφήνονται σε δημόσιους χώρους, όπως τηλεφωνικοί θάλαμοι. Εναλλακτικά, μπορεί να βασίζονται σε αμειβόμενους τρίτους ("μαστροποί" ή "μαντάμ") για την προσέλκυση και την αξιολόγηση πελατών (Horning and Marcus 2018, Marcus et al. 2019).

Οι διαδικτυακές πλατφόρμες παρέχουν ένα εικονικό εστιακό σημείο όπου οι εργαζόμενοι στο σεξ μπορούν να διαφημιστούν και οι δυνητικοί πελάτες να αναζητήσουν τις διαθέσιμες ευκαιρίες. Αυτό μειώνει σημαντικά το κόστος αναζήτησης των δύο μερών. Αυτό επιτρέπει στους εργαζόμενους στο σεξ να δημιουργήσουν λιγότερο εφήμερα και πιο προσιτά επαγγελματικά προφίλ, επιτρέποντάς τους τελικά να ορίσουν υψηλότερες τιμές για εξειδικευμένες υπηρεσίες ή να γίνουν πιο επιλεκτικοί όσον αφορά τους πελάτες τους (Jones 2015).

Η διαπραγμάτευση αποτελεί συχνά ένα σημείο ευπάθειας για την εργαζόμενη στο σεξ και τον πελάτη. Διεξάγεται στο δρόμο, και οι δύο μπορεί να έχουν ελάχιστο χρόνο για να συμφωνήσουν την ανταλλαγή και για τον εργαζόμενο στο σεξ να αξιολογήσει την πραγματική πρόθεση του πελάτη και την ικανότητά του να πληρώσει, χωρίς να προσελκύσει την ανεπιθύμητη προσοχή της αστυνομίας ή άλλων μελών του κοινού. Αντίθετα, μια διαδικτυακή πλατφόρμα επιτρέπει την εκ των προτέρων διαφήμιση ενδεικτικών τιμών για υπηρεσίες και τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων σε ένα πιο χαλαρό και λιγότερο επικίνδυνο πλαίσιο μέσω διακριτικών ιδιωτικών μηνυμάτων. Εξέχοντα παραδείγματα πλατφορμών που διευκολύνουν αυτή τη βελτιωμένη αναζήτηση και διαπραγμάτευση για την άμεση σεξουαλική εργασία ήταν η Craigslist, το Backpage, το RedBook και το The Erotic Review πριν κλείσουν (Steuer, 2015). Δίνουν την ευκαιρία στους εργαζόμενους στο σεξ να ανταλλάσσουν πληροφορίες με πελάτες μέσω ιδιωτικών, ασφαλέστερων υπηρεσιών ανταλλαγής μηνυμάτων, επιτρέποντάς τους έτσι να εξοικειωθούν μεταξύ τους πριν δεσμευτούν για μια προσωπική συνάντηση.

Η αστυνόμευση και η επιβολή της νομοθεσίας αποτελούν χρόνιες προκλήσεις για την άμεση εργασία στο σεξ, επειδή τα επίσημα νομικά καθεστώτα δεν επιβάλλουν γενικά τις συμφωνίες μεταξύ των εργαζομένων στο σεξ και των πελατών. Επιπλέον, δεδομένου ότι και τα δύο μέρη εμπλέκονται σε αυτό που τόσο το κοινό όσο και η αστυνομία θεωρούν γενικά ως παράνομη δραστηριότητα, είναι λιγότερο πιθανό να αναφέρουν ότι έχουν πέσει θύματα κλοπής, εξαπάτησης ή βίας (Lister 2018). Σε αυτό το πλαίσιο, οι εξωθεσμικοί μηχανισμοί για την εδραίωση της εμπιστοσύνης μεταξύ των μερών, ιδίως η φήμη εντός μιας κοινότητας γνωστών πελατών και εργαζομένων στο σεξ, είναι πολύ πιο σημαντικοί από ό,τι στις αδειοδοτημένες ή επιτρεπόμενες βιομηχανίες. Οι εργαζόμενοι στο σεξ λαμβάνουν μέτρα στο πλαίσιο των περιορισμένων πόρων και δυνατοτήτων τους για να βελτιώσουν την ασφάλειά τους. Μπορούν να χρησιμοποιούν άτυπα κοινωνικά δίκτυα για να εντοπίσουν πελάτες που δεν είναι βίαιοι και θα πληρώσουν αξιόπιστα (Sanders et al. 2017). Μπορούν να μοιράζονται γνώσεις μεταξύ έμπιστων συνεργατών για να εντοπίζουν δυνητικά επικίνδυνους πελάτες. Πράγματι, μια μη κερδοσκοπική πλατφόρμα με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο, η National Ugly Mugs, που ξεκίνησε αρχικά από το βρετανικό υπουργείο Εσωτερικών, αξιοποίησε αυτή την άτυπη πρακτική μεταξύ των εργαζομένων στο σεξ για να ενθαρρύνει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με κακούς πελάτες (Connelly et al. 2018, Sanders et al. 2016).

Όταν πρόκειται να συνεργαστούν με άτομα που δεν ήταν προηγουμένως γνωστά σε έναν εργαζόμενο στο σεξ, οι πελάτες μπορεί να κληθούν να προσκομίσουν σημείωμα ή συστατική επιστολή από άλλους εργαζόμενους στο σεξ που είναι γνωστοί στο επάγγελμα ή να δώσουν συστάσεις που μπορούν να εγγυηθούν για τον χαρακτήρα τους. Οι διαδικτυακές πλατφόρμες διευκολύνουν αυτές τις στρατηγικές καθιστώντας πολύ πιο εύκολη την ανταλλαγή πληροφοριών για τους πελάτες και τη διεύρυνση του δικτύου των έμπιστων μερών. Ορισμένες πλατφόρμες ενθαρρύνουν τους εργαζόμενους στο σεξ να ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους, διαδίδοντας έτσι τις πληροφορίες για κακούς ή επικίνδυνους πελάτες πολύ πιο αποτελεσματικά σε μεγάλες αποστάσεις. Μια πλατφόρμα, η Preferred411, ειδικεύεται στη σύνδεση ανθρώπων με επαληθευμένες ταυτότητες (Rigg 2010, Zukerman 2011). Άλλες πλατφόρμες

ενθαρρύνουν τους πελάτες των εργαζομένων στο σεξ να αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους και να μοιράζονται πληροφορίες σε ηλεκτρονικές φόρμες.

Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό αυτών των αλληλεπιδράσεων είναι η εκπαίδευση των αρχάριων πελατών στη σωστή συμπεριφορά όσον αφορά την επαφή με τους εργαζόμενους στο σεξ και τις μεθόδους μείωσης του κινδύνου, ιδίως σε περιοχές όπου η εργασία στο σεξ είναι παράνομη (Horswill and Weitzer 2018). Οι πελάτες επικοινωνούν τις προσδοκίες τους σχετικά με τη διαδικασία επαλήθευσης και προωθούν ένα κοινό ηθικό πλαίσιο μεταξύ τους, το οποίο συμβάλλει σε ασφαλέστερες συναλλαγές (Sanders et al. 2020). Η διαθεσιμότητα αυτών των πλατφορμών επέτρεψε σε πολλούς εργαζόμενους στο σεξ να μεταβούν από τις ανταλλαγές στο δρόμο σε εσωτερικούς χώρους και να βασίζονται λιγότερο σε επικίνδυνες πρακτικές (Cunningham and Kendall 2011). Προσωρινά στοιχεία δείχνουν ότι η διαθεσιμότητα του Craigslist, για ένα διάστημα η πιο γνωστή πλατφόρμα για σεξουαλικές υπηρεσίες, μείωσε σημαντικά τον αριθμό των γυναικών θυμάτων ανθρωποκτονιών (Cunningham et al. 2019).

3.4.2 Οι συνέπειες της καταστολής

Τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι η ανάπτυξη των διαδικτυακών πλατφορμών ήταν γενικά ευεργετική για την ευημερία των εργαζομένων στο σεξ. Λόγω της πρόσφατης ακόμη μετατόπισης της πολιτικής προς την εσκεμμένη καταστολή των πλατφορμών, δεν έχουν γίνει ακόμη διαθέσιμες επίσημες παρατηρήσεις των αποτελεσμάτων της πολιτικής αυτής. Ωστόσο, οι προσπάθειες ρύθμισης των διαδικτυακών πλατφορμών ώστε να αποκλείεται η διευκόλυνση της εργασίας του σεξ φαίνεται ότι είχαν αρνητικές συνέπειες, τουλάχιστον σύμφωνα με έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στην κοινότητα των εργαζομένων στο σεξ. Μια έρευνα σε εργαζόμενους στο σεξ στο Rhode Island αποκάλυψε ότι η απώλεια των διαδικτυακών δυνατοτήτων διαφήμισης είχε οδηγήσει στην εκ νέου υιοθέτηση πιο επικίνδυνων πρακτικών εργασίας (Jackson and Heineman 2018). Μια έρευνα σε εργαζόμενους στο σεξ στο δρόμο με έδρα τη Μασαχουσέτη ανέφερε αύξηση της εισοδηματικής αστάθειας και μείωση της προσωπικής δράσης ως αποτέλεσμα της ψήφισης της FOSTA-SESTA (Blunt and Wolf 2020). Εκτός από την απώλεια της διαφήμισης, οι εργαζόμενοι στο σεξ φοβούνται ότι οι πλατφόρμες που χρησιμοποιούσαν για την καταγγελία βίαιων πελατών εμπίπτουν στην ευρεία απαγόρευση που χρησιμοποιεί η FOSTA-SESTA. Οι εργαζόμενοι στο σεξ στη Νέα Υόρκη ανέφεραν ότι είναι πιο πιθανό να στοχοποιηθούν από την αστυνομία για "παράνομη διακίνηση" λόγω της μεγαλύτερης εξάρτησής τους από τη διαφήμιση στο δρόμο μετά τη μείωση της δυνατότητας διαδικτυακής διαφήμισης (Witt 2018).

Μια ευρύτερη έρευνα διαπίστωσε ότι η πλειονότητα των εργαζομένων στο σεξ είχε πρόσφατα υποστεί απειλές βίας, εκμετάλλευσης ή προσπάθειες εξαναγκασμού για την απόκτηση δωρεάν υπηρεσιών, ορισμένες από άτομα που προσπαθούσαν να καθιερωθούν ως προαγωγοί/μαστροποί, γεγονός που ορισμένοι ερωτηθέντες συσχέτισαν άμεσα με την ψήφιση της FOSTA-SESTA (Peterson et al. 2019). Αυτό

ευθυγραμμίζεται με προσωπικές μαρτυρίες εργαζομένων στο σεξ που αναγκάστηκαν να επιστρέψουν στη χρήση προαγωγών που προηγουμένως θεωρούσαν περιττές για τη διεξαγωγή της επιχείρησής τους, όταν αυτή έγινε διαδικτυακή (Cole 2018). Αυτό υποδηλώνει ότι η FOSTA-SESTA υπονόμεισε μέρος του εκτοπισμού των καταναγκαστικών πρακτικών στον τομέα που είχε διευκολύνει η πλατφόρμα. Για ορισμένες εργαζόμενες στο σεξ, η αμέσως επόμενη καλύτερη επιλογή μετά τη στήριξη σε πλατφόρμες δεν είναι η έξοδος από τη βιομηχανία του σεξ, αλλά η συνέχιση στον τομέα, ενώ επιδίδονται σε επικίνδυνες πρακτικές που προσελκύουν την προσοχή των φορέων καταναγκασμού. Αυτές είναι οι "ανελαστικές" εργαζόμενες στο σεξ που έχουν σχετικά μη ελκυστικές επιλογές εκτός του κλάδου (βλ. Cunningham et al. 2019). Αν και δεν υπάρχουν ακόμη άμεσα στοιχεία, πιθανώς κάποιες "ελαστικές" εργαζόμενες στο σεξ ενθαρρύνθηκαν να εγκαταλείψουν τον τομέα για λιγότερο προσοδοφόρες, αλλά ασφαλέστερες εναλλακτικές λύσεις.

Η FOSTA-SESTA επέτεινε επίσης τις προϋπάρχουσες διακρίσεις εις βάρος των εργαζομένων στο σεξ στις κύριες πλατφόρμες χρηματοοικονομικής τεχνολογίας. Οι εργαζόμενοι στο σεξ πρέπει να συγκαλύπτουν το είδος της εργασίας που ασκούν και είναι ευάλωτοι στο να απομακρυνθούν από μια πλατφόρμα, χάνοντας συχνά το εισόδημα που κερδίζουν κατά τη διαδικασία. Με περιορισμένη πρόσβαση στις κύριες χρηματοοικονομικές πλατφόρμες, πολλοί εργαζόμενοι στο σεξ έχουν καταφύγει σε πιο εξειδικευμένες πλατφόρμες με πολύ υψηλότερες χρεώσεις συναλλαγών (Blunt et al. 2020). Επιπλέον, λόγω της παγκόσμιας εμβέλειας των διαδικτυακών πλατφορμών, η απώλεια του Backpage και των πλατφορμών με έδρα τις ΗΠΑ είχε επιπτώσεις εκτός των δικαιοδοσιών των ΗΠΑ (Peterson et al. 2019). Για παράδειγμα, πολλοί εργαζόμενοι στο σεξ στη Νέα Ζηλανδία είχαν χρησιμοποιήσει το Backpage για διαφήμιση πριν από το κλείσιμό του. Όταν καταργήθηκε αυτή η δυνατότητα, ορισμένοι εργαζόμενοι στο σεξ αναγκάστηκαν να επιστρέψουν στην εργασία σε οίκους ανοχής. Άλλοι προσπάθησαν να χρησιμοποιήσουν διαδικτυακές πλατφόρμες με έδρα τη Νέα Ζηλανδία ως εναλλακτική λύση, αλλά αυτές συχνά δεν είχαν επαρκή αριθμό πελατών για να διατηρήσουν ένα ασφαλές εισόδημα (Tichenor 2020). Μια εναλλακτική πλατφόρμα επέβαλε περιοριστική απαίτηση αποκλειστικότητας για τις εργαζόμενες στο σεξ, ενώ η Backpage δεν το είχε κάνει. Οι αναφορές αυτές συνάδουν με τον απολογισμό του κόστους συναλλαγής για τα αγαθά της πλατφόρμας. Η απαγόρευση και ο περιορισμός των υπηρεσιών της πλατφόρμας για τους εργαζόμενους στο σεξ δημιούργησε κόστος σε όρους μειωμένου εισοδήματος και ασφάλειας για τους εργαζόμενους στο σεξ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εργαζόμενοι στο σεξ έχουν προβεί σε προσαρμογές που διατηρούν μια διαδικτυακή παρουσία, αλλά συχνά υιοθετώντας κατώτερα προϊόντα.

3.5 Επιπτώσεις στην πολιτική

Ποιες πολιτικές συνέπειες μπορούν να εξαχθούν από την προσέγγιση του κόστους συναλλαγών για την κατανόηση του τομέα της σεξουαλικής εργασίας και του ρόλου των διαδικτυακών πλατφορμών; Σε γενικές γραμμές, αυτή η ανάλυση υποδηλώνει ότι οι επιτρεπτικές προσεγγίσεις, και ιδίως η αποποινικοποίηση, είναι

πιθανό να έχουν οφέλη για την ευημερία τόσο για τους εργαζόμενους στο σεξ όσο και για τους πελάτες. Η βασική μας παρατήρηση είναι ότι η παραχώρηση δικαιωμάτων για την άσκηση της σεξουαλικής εργασίας δημιουργεί ευκαιρίες τόσο για τους συμμετέχοντες στην αγορά όσο και για τους επιχειρηματίες να καινοτομούν και να συνάπτουν συμβάσεις. Αυτό σημαίνει ότι, ενώ υπάρχουν καλά τεκμηριωμένα κόστη και εξωτερικές επιδράσεις που συνδέονται με τον τομέα, τα προβλήματα αυτά δεν είναι αναπόφευκτα, αλλά μπορούν να βελτιωθούν σταδιακά όταν γίνεται σεβαστή η αυτονομία των συμμετεχόντων. Η αποποινικοποίηση δεν συνεπάγεται αποδοχή της βίας και της εκμετάλλευσης, αλλά απλώς την αναγνώριση ότι οι αποτελεσματικές λύσεις είναι πιθανό να προέλθουν από τον από κάτω προς τα πάνω πειραματισμό εντός του τομέα και την αυτοδιοίκηση του τομέα που διευκολύνεται από τις πλατφόρμες.

Το σκεπτικό μας γι' αυτό είναι ότι μεγάλο μέρος της σεξουαλικής εργασίας πραγματοποιείται λόγω του αμοιβαίου οφέλους που αποκομίζουν τόσο ο εργαζόμενος στο σεξ όσο και ο πελάτης. Αντίθετα, τα βίαια, καταχρηστικά και εκμεταλλευτικά γεγονότα αποτελούν περιπτώσεις αποτελεσμάτων ανισορροπίας (βλ. Shortland 2019). Δεν αποτελούν επιδιωκόμενα αποτελέσματα των πιστών συμμετεχόντων. Απόδειξη για αυτό μπορεί να βρεθεί στον τρόπο με τον οποίο πολλοί εργαζόμενοι στο σεξ στο δρόμο περιγράφουν τους περαστικούς, την αστυνομία και άλλα άτομα που έχουν ηθικές αντιρρήσεις για την παρουσία τους, και όχι τους πελάτες, ως πρωταρχικές πηγές βίας (Armstrong 2014 2019, Sanders et al. 2020).

Οι δράστες, βέβαια, μπορεί να παριστάνουν τους πελάτες προκειμένου να έχουν πρόσβαση στους εργαζόμενους στο σεξ, αλλά με πραγματική πρόθεση να τους επιτεθούν ή να τους ληστέψουν (Kinnell 2006). Αυτό παρουσιάζει ένα παράλληλο πρόβλημα με την κλοπή ή την απάτη, ή τον κίνδυνο βίας, σε άλλες ανταλλαγές στην αγορά. Τέτοια αποτελέσματα μπορούν να μειωθούν και να αποφευχθούν με την ενίσχυση των θεσμικών μηχανισμών που επιτρέπουν στους εργαζόμενους να διακρίνουν τους γνήσιους πελάτες και τους αμοιβαίους συνεργάτες από τις πιθανές απειλές. Επιπλέον, οι έμπειροι πελάτες τείνουν να έχουν λιγότερες πιθανότητες να συλληφθούν, γεγονός που υποδηλώνει ότι, καθώς οι συναλλαγές γίνονται κανονικές, και οι δύο πλευρές της ανταλλαγής είναι πιθανό να επωφεληθούν χωρίς να ενοχλούν την κοινότητα γύρω τους (Monto and Mirod, 2014, Sanders et al. 2020).

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ένας παράγοντας που συμβάλλει στον σχετικά υψηλό πολλαπλασιασμό της βίαιης θυματοποίησης των εργαζομένων στο σεξ είναι η έλλειψη επίσημης αναγνώρισης της εργασίας του σεξ ως εργασίας που δικαιούται συνήθεις αστικές νομικές προστασίες. Όταν η αστυνομία απέχει από τη στοχοποίηση των εργαζομένων στο σεξ ή των πελατών τους, τότε η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του τομέα και των αρχών έχει διευκολύνει την προστασία των εργαζομένων στο σεξ και την επιτυχή αποτροπή των κακοποιών (Penfold et al. 2004). Ωστόσο, τέτοιες επιτυχίες πολιτικής είναι περιορισμένες όταν εφαρμόζονται με βάση τη διακριτική ευχέρεια των αρχών και χωρίς νομοθετική στήριξη. Χωρίς την αναγνώριση επίσημων δικαιωμάτων για τους εργαζόμενους στο σεξ, όπως το δικαίωμα ενοικίασης ή ιδιοκτησίας χώρων όπου οι δραστηριότητές τους μπορούν να διεξάγονται νόμιμα, είναι πιθανό η συνεργασία να υπονομευθεί από μια αλλαγή στην πολιτική της αστυνομίας.

Οι εργαζόμενοι στο σεξ αντιμετωπίζουν καθεστώς αβεβαιότητας κατά τη συνεργασία τους με τις αρχές. Αυτό τους αποτρέπει από την υιοθέτηση

μακροπρόθεσμων στρατηγικών που θα μπορούσαν να διασφαλίσουν καλύτερα την ασφάλειά τους, καθώς μπορεί, σε σύντομο χρονικό διάστημα, να αναγκαστούν να αλλάξουν το επίπεδο προβολής τους ή να μετακινηθούν σε νέα τοποθεσία. Κακόβουλη δραστηριότητα και απάτη συμβαίνουν σε όλες τις διαδικτυακές αγορές, επειδή είναι ανοικτής πρόσβασης και διευκολύνουν την ανταλλαγή μεταξύ αγνώστων (Garg and Nilizadeh 2013). Οι αγορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πώληση επικίνδυνων ή κλεμμένων αγαθών. Οι διαδικτυακές αγορές για την εργασία του σεξ αντιμετωπίζουν παράλληλα προβλήματα, με πιο ακραίο τις περιπτώσεις εμπορίας ανθρώπων.

Από την άλλη πλευρά, οι διαδικτυακές πλατφόρμες που στοχεύουν στην προμήθεια νόμιμων αγαθών συχνά επωφελούνται από την παροχή προστασίας των χρηστών (Tadelis 2016). Για παράδειγμα, το eBay και το PayPal έγιναν δημοφιλείς πλατφόρμες προσφέροντας πρόσθετη προστασία στους αγοραστές και τους πωλητές (Trautman 2016). Αυτή είναι η λειτουργία που υιοθέτησε η Craigslist για την εργασία του σεξ πριν οι κρατικές αρχές την εκδιώξουν από τον τομέα (Cunningham and Kendall 2016, Cunningham et al. 2019, Otravec 2014). Η κύρια διαφορά είναι ότι οι διαδικτυακές πλατφόρμες που εξυπηρετούν τους εργαζόμενους στο σεξ μετακινήθηκαν σε έναν τομέα όπου οι αρχές είχαν προηγουμένως αποθαρρύνει τους επίσημους μηχανισμούς για τη διαχείριση του κινδύνου και τον αποκλεισμό των κακόβουλων παραγόντων. Η προσέγγιση καταστολής των πλατφορμών που υιοθέτησε η κυβέρνηση των ΗΠΑ μείωσε σταδιακά τον αριθμό των ανοιχτά ανταγωνιστικών πλατφορμών στον τομέα και, επιπλέον, έσπρωξε πρώτα τις πιο γνωστές μάρκες όπως η Craigslist. Αυτό άφησε τους εργαζόμενους στο σεξ με λιγότερες επιλογές και πιθανότατα δυσκόλεψε τις πλατφόρμες να ανταγωνίζονται ρητά για την ασφάλεια και την εμπιστοσύνη.

Όταν υπάρχει προστασία από τη μεριά των φορέων, η συνεργασία μεταξύ των διαδικτυακών πλατφορμών και των αστυνομικών αρχών, καθώς και των ΜΚΟ που ειδικεύονται στην εμπορία ανθρώπων, είναι ευκολότερο να εδραιωθεί. Για παράδειγμα, το backpage ήταν σε θέση να παρέχει στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη δίωξη κακοποιών, όπως οι διακινητές ανθρώπων, όταν λειτουργούσε (Q 2018). Έτσι, το καθεστώς προστασίας του κοινού φορέα που βοήθησε να εγκαινιαστεί η υπόθεση *Rebo vs. ACLU* δεν διευκόλυνε μόνο το εμπόριο. Επιτρέποντας στις διαδικτυακές πλατφόρμες να επιθεωρούν και να φιλτράρουν το περιεχόμενο, επέτρεψε κάποια τακτοποίηση των προηγουμένως άτακτων αγορών. Επιπλέον, η αποποινικοποίηση των πλατφορμών που διευκολύνουν την εργασία του σεξ θα επέτρεπε τον ανταγωνισμό μεταξύ των πλατφορμών. Για τους λόγους αυτούς, η FOSTA-SESTA θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να διακρίνει καλύτερα τη διευκόλυνση της συναινετικής σεξουαλικής εργασίας και της καταναγκαστικής σεξουαλικής εργασίας και να προστατεύει από τη δίωξη τις πλατφόρμες που εξυπηρετούν τους εργαζόμενους στο σεξ που ενεργούν καλόπιστα για να αποτρέψουν τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Αυτό θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί με τις ευρύτερες μεταρρυθμίσεις για την αποποινικοποίηση της εργασίας του σεξ στο πλαίσιο των εθνικών και πολιτειακών νόμων.

3.6 Ευρύτεροι παραλληλισμοί με τον εξαναγκασμό στις αγορές εργασίας

Όπως περιγράψαμε παραπάνω, τα ζητήματα που αφορούν την εργασία του σεξ έχουν συχνά διαχωριστεί από την κύρια επιστημονική συζήτηση. Αυτό έχει οδηγήσει στο να παρουσιάζεται η διευκόλυνση της σεξουαλικής εργασίας μέσω διαδικτυακών πλατφορμών ως ένα μοναδικό πρόβλημα που απαιτεί τη δική του ανάλυση και τους δικούς του νομικούς περιορισμούς. Αυτό που δείξαμε είναι ότι η εφαρμογή ενός πλαισίου κόστους συναλλαγών, το οποίο είναι γνωστό από την ανάλυση της οικονομικής δραστηριότητας σε άλλους τομείς, μπορεί να βοηθήσει στην απομυθοποίηση των ειδικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στο σεξ και του ρόλου που διαδραματίζουν οι μεσάζοντες στη μείωση των τριβών στις εθελοντικές αμοιβαία επωφελείς ανταλλαγές. Ομοίως, η εξήγηση της επικράτησης του εξαναγκασμού στην εργασία του σεξ και του τρόπου μείωσής του μπορεί να βοηθηθεί με την ένταξή του σε μια ευρύτερη κατανόηση των εργασιακών πρακτικών εξαναγκασμού.

Η ανελεύθερη εργασία αποτελεί ουσιαστικό χαρακτηριστικό της σύγχρονης οικονομίας, που παρατηρείται ιδιαίτερα στο παγκόσμιο εμπόριο ενδυμάτων (LeBaron and Phillips 2019). Παρουσιάζει μια επείγουσα ηθική και νομική πρόκληση, αν και έχει αποκτήσει μικρότερη πολιτική βαρύτητα, επειδή η παραγωγή ενδυμάτων δεν ηθικοποιείται και δεν προκαλεί τόσο εύκολα αίσθηση όσο η σεξουαλική εργασία. Πρόκειται για ένα προϊόν που χρειάζονται όλοι και έτσι δεν υπάρχει μειονοτική ομάδα καταναλωτών για να στιγματιστεί. Μια γενική πρόβλεψη είναι ότι η ύπαρξη εξωτερικών επιλογών για τους εργαζόμενους θα μειώσει την αποτελεσματικότητα και, επομένως, την επικράτηση των πρακτικών εξαναγκασμού (Acemoglu and Wolitzky 2011). Αυτό ευθυγραμμίζεται με τα στοιχεία που παρουσιάσαμε, τα οποία υποδηλώνουν ότι η αύξηση των ευκαιριών για τους εργαζόμενους στο σεξ μπορεί να μην τους αναγκάσει απαραίτητα να εγκαταλείψουν τον τομέα, αλλά τους επιτρέπει να μειώσουν τους κινδύνους βίας και να λειτουργούν χωρίς νταβατζήδες.

Η έρευνα σχετικά με την πολιτική οικονομία της ανελεύθερης εργασίας ακολουθεί μερικές φορές ένα μαρξιστικό παράδειγμα που εξηγεί τον εργασιακό καταναγκασμό ως καθορισμένο από τα συμφέροντα του κεφαλαίου ή ένα νεοκλασικό παράδειγμα που εξηγεί τον εργασιακό καταναγκασμό ως αποτέλεσμα της αποτυχίας της αγοράς. Και τα δύο τείνουν να αναδεικνύουν την έλλειψη κρατικής ρύθμισης και τη δύναμη των επιχειρήσεων ως τη βασική αιτία. Πιο πρόσφατες έρευνες, ωστόσο, αναδεικνύουν τη σημασία των πολιτικών θεσμών όχι μόνο για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ανελεύθερης εργασίας, αλλά ενίοτε και για τη διευκόλυνσή του (LeBaron and Phillips 2019). Παραδείγματα διευκόλυνσης μπορεί να περιλαμβάνουν την άρση της προστασίας της εργασίας και την αποτροπή της νόμιμης μετανάστευσης και της επιβολής των συνόρων, καθώς και τον ρητά εγκεκριμένο από το κράτος ή ελεγχόμενο εργασιακό καταναγκασμό, όπως στις φυλακές και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Εξετάζοντας μέσα από αυτό το πρίσμα, οι κρατικές απαγορεύσεις για τους εργαζόμενους στο σεξ να εργάζονται μαζί, να σχηματίζουν τις δικές τους επαγγελματικές ενώσεις και να αξιοποιούν τις προστατευτικές στρατηγικές που

παρέχονται από τις πλατφόρμες αποτελούν παραδείγματα κυβερνήσεων, σκόπιμα ή όχι, που διευκολύνουν χώρους για καταναγκαστική εργασία.

Ο απολογισμός μας ευθυγραμμίζεται επίσης με τις εκτιμήσεις για την ηθική των κακών συνθηκών εργασίας και τις προσπάθειες μεταρρύθμισής τους ελλείψει κατανόησης των συνθηκών του υποβάθρου ή των σχετικών εναλλακτικών λύσεων για τους εργαζόμενους. Για παράδειγμα, ο Powell (2014) διερευνά κριτικά τις ευρέως δημοσιοποιημένες εκστρατείες κατά των sweatshops στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού και διαπιστώνει ότι οι μισθοί και οι συνθήκες που αναφέρονται ως εκμεταλλευτικές είναι γενικά ανώτερες από τις τυπικές συνθήκες εργασίας στις χώρες όπου βρίσκονται τα sweatshops. Επιπλέον, τα sweatshops μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στη δημιουργία βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης σε μη ανεπτυγμένες οικονομίες. Από τη δική μας άποψη, είναι σημαντικό να γίνεται διάκριση μεταξύ των κακών συνθηκών εργασίας που προκύπτουν από εξαναγκασμό και εκείνων που προκύπτουν από επιλογή στο πλαίσιο των οικονομικών και κοινωνικών περιορισμών που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι. Σπάνια η μείωση των επιλογών των εργαζομένων μπορεί να οδηγήσει είτε σε ανώτερα οικονομικά αποτελέσματα είτε σε βελτίωση της κοινωνικής κατάστασης (Zwolinski 2012). Η αύξηση της επιλογής, μέσω θεσμικών μεταρρυθμίσεων ή της διανομής πόρων στους μειονεκτούντες, είναι πιο πιθανό να είναι επιτυχής. Ομοίως, η πώληση σεξουαλικών υπηρεσιών σε διαδικτυακές πλατφόρμες καθιστά τον τομέα, συμπεριλαμβανομένων των παραδειγμάτων κακών συνθηκών εργασίας σε αυτόν, πιο εμφανή και ανοιχτό σε δημόσια κριτική. Ωστόσο, το κλείσιμό τους και η μετατόπιση της σεξουαλικής εργασίας στην περιφέρεια εξακολουθεί να βλάπτει τους εργαζόμενους.

3.7 Συμπεράσματα

Πώς θα μπορούσε να μοιάζει μια ανθρώπινη προσέγγιση στη ρύθμιση της σεξουαλικής εργασίας σε διαδικτυακές πλατφόρμες; Η εργασία στο σεξ είναι ένα αμφιλεγόμενο ζήτημα, το οποίο έχει συνδεθεί με θεμελιώδεις συζητήσεις σχετικά με τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία, το πρόβλημα της έμφυλης βίας και τον βαθμό στον οποίο θα πρέπει να επιτρέπεται το εμπόριο για την παροχή οικειότητας. Αυτό συμβαίνει παρά τις εμπειρικές παρατηρήσεις που δείχνουν ότι ο τομέας είναι πολύ πιο πολύπλοκος και ποικιλόμορφος από ό,τι υποθέτει ένας απλός φακός με βάση το φύλο. Η εμπειρική έρευνα αναδεικνύει την ικανότητα πολλών εργαζομένων στο σεξ για προσωπική δράση, καθώς και την ποικιλία των ανθρώπων που ασχολούνται με την εργασία στο σεξ πέρα από τον κλασικό διαχωρισμό μεταξύ των δύο φύλων. Πολλοί εργαζόμενοι στο σεξ δεν εξαναγκάζονται ούτε συμπεριφέρονται παράλογα (Tullock και McKenzie 1975). Συχνά επιδιώκουν στόχους στο πλαίσιο των οικονομικών και κοινωνικών περιορισμών που αντιμετωπίζουν, συμπεριλαμβανομένου του στίγματος που αποδίδει η κοινωνία στην επιλογή του επαγγέλματός τους (Bettio et al. 2017). Η απόλυτη καταστολή της σεξουαλικής εργασίας αποτελεί άρνηση της αυτονομίας.

Όπως συμβαίνει και σε άλλες προσωπικές υπηρεσίες, υπάρχουν σημαντικές ενδείξεις ότι οι διαδικτυακές πλατφόρμες που εξυπηρετούν τους εργαζόμενους στο σεξ έχουν συμβάλει στην αύξηση του εισοδήματος και της ευημερίας τους, μειώνοντας το

κόστος συναλλαγών και κυρίως μειώνοντας την εξάρτησή τους από επικίνδυνες πρακτικές για την προσέλκυση επιχειρήσεων. Για τους λόγους αυτούς, πολλοί εργαζόμενοι στο σεξ διαμαρτυρήθηκαν για το κλείσιμο του Backpage και την ψήφιση της FOSTASESTA σε νόμο, η οποία ανάγκασε πολλούς από αυτούς να υιοθετήσουν λιγότερο ασφαλείς πρακτικές εργασίας (Q 2018).

Υπάρχει μια ανησυχητική έλλειψη φωνής των εργαζομένων στο σεξ στις τοπικές και εθνικές διαδικασίες πολιτικής, γεγονός που αντανακλά το συνεχιζόμενο στίγμα που συνδέεται με το επάγγελμα. Μια καλύτερη προσέγγιση θα επέτρεπε στις διαδικτυακές πλατφόρμες που επιλέγουν να εξυπηρετούν τους εργαζόμενους στο σεξ να διατηρούν τις ίδιες προστασίες ως κοινοί μεταφορείς που απολαμβάνουν σήμερα οι mainstream πλατφόρμες. Επιπλέον, η παροχή νομικής αναγνώρισης και προστασίας τόσο στους εργαζόμενους στο σεξ όσο και στις πλατφόρμες που χρησιμοποιούν θα δημιουργούσε ευκαιρίες για συνεργασία μεταξύ των αστυνομικών αρχών και της βιομηχανίας του σεξ για την αποτροπή καταναγκαστικών και μη ασφαλών πρακτικών.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα μελετήσουμε την διαδικτυακή πλατφόρμα OnlyFans με βάση την επιχειρηματική της ανάλυση, την ανάλυση των χρηματοοικονομικών παραμέτρων χρησιμοποιώντας οικονομετρικά μεγέθη και τέλος, θα αναφερθούμε στην επικράτησή της στην αγορά της σεξουαλικής διαδικτυακής εργασίας.

Κεφάλαιο 4. Ψηφιακός Μετασχηματισμός Στη Βιομηχανία Γνωριμιών: Πλατφόρμα ONLYFANS

Η πλατφόρμα OnlyFans ιδρύθηκε το 2016, αλλά η εκθετική ανάπτυξή της άρχισε με την εμφάνιση της παγκόσμιας πανδημίας του Covid-19 (Pollak 2022). Ως προς την οργανωτική της μορφή, είναι δομημένη στο μοντέλο της οικονομίας της πλατφόρμας (Parker et al. 2016, Moazed Johnson 2016), εκμεταλλευόμενη τα θετικά οφέλη του μηδενικού οριακού κόστους (Rifkin 2016). Οι δημιουργοί περιεχομένου αναρτούν ερωτικό υλικό στην πλατφόρμα, το οποίο οι χρήστες μπορούν να βλέπουν απεριόριστες φορές πληρώνοντας μια σταθερή συνδρομή αλλά και να το διαμοιράζονται με άλλους (Anderson 2006, Lozić et al 2022). Το κόστος διαμοιρασμού του περιεχομένου είναι γενικά χαμηλό ή ακόμα και δωρεάν (Thusi 2021). Έτσι ένα δημοφιλές περιεχόμενο γίνεται viral και εξαπλώνεται ταχύτατα μέσα στην κοινότητα, ενώ η αύξηση του κοινού παράγει αυξημένο εισόδημα για τους δημιουργούς χωρίς να υφίστανται κόσθη αναπαραγωγής (Sanders et al. 2020).

Στο πλαίσιο αυτό δεν είναι περίεργο γιατί 3 χρόνια μετά την δημιουργία της η πλατφόρμα απέκτησε αξία 2,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων ενώ το 2022 παράγει έσοδα 2,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων, κέρδη 1,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων, και έχει 187 εκατομμύρια ακόλουθους. Η δημοτικότητα της OnlyFans αυξήθηκε ραγδαία κατά τη διάρκεια της πανδημίας, καθώς μερικοί από τους πιο διάσημους influencers, όπως η Jessica Stoya, δημιούργησαν επιχειρήσεις στην πλατφόρμα για να αντισταθμίσουν τις

απώλειες εισοδήματος που προέκυψαν λόγω των περιορισμών που επιβλήθηκαν (Pollak 2022).

Η πλατφόρμα OnlyFans θολώνει την διάκριση μεταξύ ψυχαγωγίας ενηλίκων και κοινωνικής δικτύωσης αλλά και την έννοια εργαζόμενος του σεξ. Πολλοί δημιουργοί ερωτικού περιεχομένου που χρησιμοποιούν την πλατφόρμα δεν σκέφτονται απαραίτητα τους εαυτούς τους ως εργαζόμενους στο σεξ (Thusi 2021). Το OnlyFans έχει γίνει μια από τις πιο δημοφιλείς πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης προσιτή από τους εργαζόμενους στο σεξ για να δημοσιεύουν το περιεχόμενό τους, παρέχοντας ένα πιο προσιτό και φυσικά ασφαλές περιβάλλον για τη συμμετοχή στη βιομηχανία (Marston 2020). Στη βιομηχανία περιεχομένου για ενήλικες, η πλατφόρμα θεωρεί τον εαυτό της ως αυτό που οι Fleming και Head (2021) αποκαλούν "game changer". Το παρόν κεφάλαιο διερευνά και αναλύει το οικονομικό αποτέλεσμα της πλατφόρμας σε συνδυασμό με τις διαδικασίες ψηφιακού μετασχηματισμού.

4.1 Μεθοδολογία και Δεδομένα

Η έρευνα και η ανάλυση του επιχειρηματικού και ψηφιακού μετασχηματισμού του κλάδου, με επικεφαλής την πλατφόρμα OnlyFans, αποτελείται από δύο θεμελιώδη μέρη. Στο πρώτο μέρος, θα αναλυθούν επιλεγμένες οικονομικές παράμετροι προκειμένου να διερευνηθεί η οικονομική σταθερότητα της πλατφόρμας, καθώς και οι οικονομικές τάσεις πριν και κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19. Η έρευνα περιλαμβάνει την ανάλυση της τάσης των εσόδων και των κερδών και της τάσης της αξίας της εταιρείας. Επιπλέον, η ανάλυση περιλαμβάνει ανάλυση της τάσης του αριθμού των χρηστών και των κερδών των δημιουργών στην πλατφόρμα. Το δεύτερο μέρος της έρευνας προσπαθεί να σκιαγραφήσει τον μετασχηματισμό στον κλάδο. Θα αναλυθούν οι τάσεις και οι αλλαγές στο επιχειρηματικό παράδειγμα, καθώς και η συμπεριφορά των χρηστών της πλατφόρμας, προκειμένου να προσδιοριστούν οι παράγοντες και διαδικασίες μετασχηματισμού της επιχείρησης και του κλάδου των γνωριμιών.

Η έρευνα καλύπτει μια περίοδο έξι ετών και επικεντρώνεται σε τρία θεμελιώδη ερευνητικά ερωτήματα:

- 1) Ποια είναι η τάση των εσόδων, του καθαρού κέρδους και της αξίας της πλατφόρμας κατά την υπό ανάλυση περίοδο;
- 2) Ποια είναι η τάση των κερδών των δημιουργών στην πλατφόρμα;
- 3) Πώς μπορεί να προσδιοριστεί και να αποδειχθεί η επιρροή της πλατφόρμας στον ψηφιακό μετασχηματισμό εντός του κλάδου;

Η διερεύνηση στην βιβλιογραφία δεν ανέδειξε ούτε μία έρευνα που να έχει μελετήσει τα οικονομικά χαρακτηριστικά, την αποδοτικότητα και τις τάσεις των κερδών των δημιουργών στην πλατφόρμα OnlyFans. Ομοίως, δεν υπάρχει καμία έρευνα που να συνδέει άμεσα την επιχειρηματική απόδοση της πλατφόρμας και τη διαδικασία ψηφιακού μετασχηματισμού.

4.2 Επιχειρηματική ανάλυση της πλατφόρμας

4.2.1 Ανάλυση χρηματοοικονομικών παραμέτρων

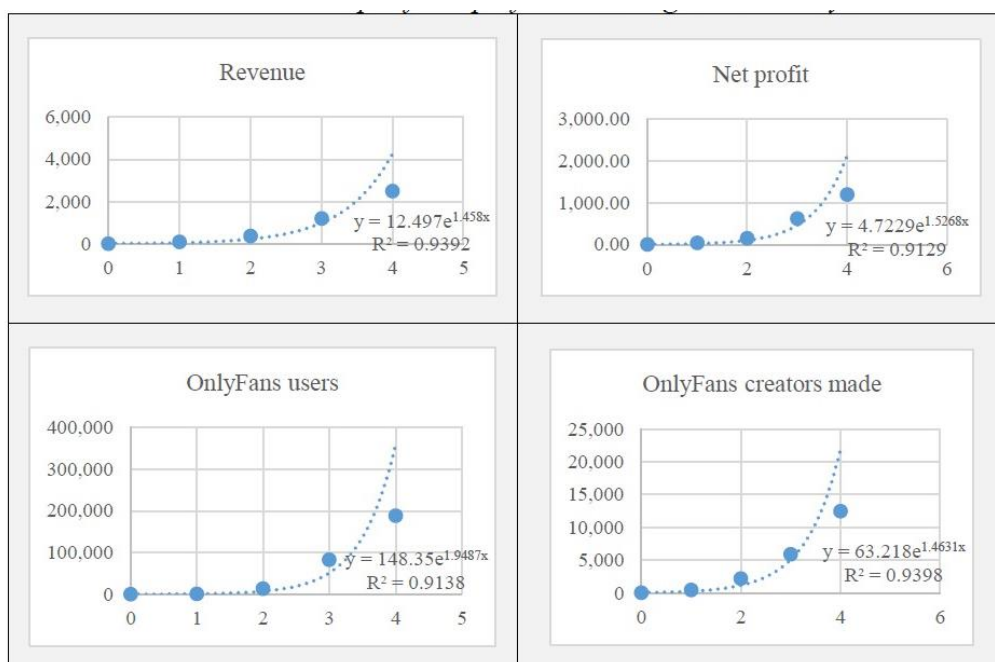
Μία από τις πλατφόρμες που παρουσίασαν ιδιαίτερη αύξηση της επισκεψιμότητας την περίοδο που εξετάζουμε, ήταν η OnlyFans, κάτι που της επέτρεψε να κυριαρχήσει στην αγορά (Lykousas et al. 2020). Τα οικονομικά μεγέθη της παρουσιάζονται στον Πίνακα 1 και αντανakλούν αυτή τη δυναμική. Κατά την αναλυόμενη περίοδο των έξι ετών, τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 41.566,7%, τα καθαρά κέρδη αυξήθηκαν κατά 51.624,1%, ο αριθμός των χρηστών αυξήθηκε κατά 187.800% και οι αποδοχές των δημιουργών κατά 43.000,3%. Η δυναμική αυτή ανάπτυξη των οικονομικών μεγεθών άμεσο αντίκτυπο στην εμπιστοσύνη των επενδυτών και η αξία της πλατφόρμας αυξήθηκε πάνω από την αύξηση των εσόδων και του καθαρού κέρδους, και ανήλθε σε 51.624,1%. Η εκθετική αύξηση του εισοδήματος και του αριθμού των χρηστών οφείλεται, αφενός, στους περιορισμούς που τέθηκαν λόγω της πανδημίας Covid-19, και αφετέρου, στις προσπάθειες της πλατφόρμας να παρέχει υποδομές και να βοηθά τους δημιουργούς περιεχομένου να βελτιώνουν το υλικό τους.

Πίνακας 1. Επιλεγμένες Παράμετροι Απόδοσης της Πλατφόρμας (OnlyFans Annual Report, 2023).

	Revenue (\$:mill.)	Net profit (\$:mill.)	OnlyFans Users (000)	OnlyFans creator Made (\$:mill.)	Valuation (\$:mill.)
2018	6	2,32	100	29	34,80
2019	97	38,80	1.000	485	582,00
2020	375	150,00	13.500	2.200	2.225,00
2021	1.200	620,00	82.300	5.900	9.300,00
2022	2.500	1.200,00	187.900	12.500	18.000,00

Τα παραπάνω μεγέθη προσφέρουν μια ένδειξη σχετικά με το πόσα θα μπορούσαν να κερδίσουν οι δημιουργοί περιεχομένου ανά μήνα. Η πλατφόρμα χρεώνει προμήθεια 20% επί των εσόδων του δημιουργού, η οποία αφαιρείται από τα έσοδα που προκύπτουν από τη συνδρομή (Marston 2020). Για την διείσδυση της στην αγορά η πλατφόρμα χρησιμοποίησε τα άτυπα κοινωνικά δίκτυα και την δυναμική του "word of mouth". Έτσι, η είδηση μοιράστηκε και διαδόθηκε ταχύτατα μεταξύ των μελλοντικών χρηστών. Αρκετές διασημότητες έχουν ενταχθεί στον ιστότοπο και έχουν πληρωθεί για να μοιραστούν με το κοινό τους υλικό σεξουαλικού περιεχομένου και διαδικτυακές εμπειρίες. Το OnlyFans επιτρέπει στους καταναλωτές να πληρώνουν για ζωντανές σεξουαλικές αλληλεπιδράσεις και σεξουαλικά σαφές υλικό, περιπλέκοντας τον τρόπο με τον οποίο ορίζουμε την πορνογραφία και την πορνεία (Thusi 2021).

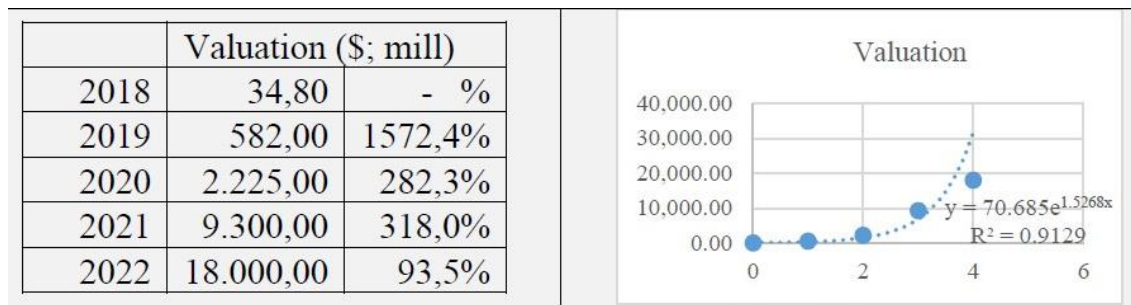
Πίνακας 2. Ανάλυση των Παραμέτρων Απόδοσης (Lozic, 2023).

Και οι τέσσερις παράμετροι που επιλέχθηκαν και αναλύθηκαν από τον Lozic, (2023) και παρουσιάζονται στον Πίνακα 2, σημείωσαν εκθετική αύξηση κατά την επιλεγμένη εξαετή περίοδο. Τα έσοδα αυξήθηκαν με μέσο ρυθμό 329,7% ετησίως ($s=329,7356$), που ερμηνεύεται από την εξίσωση εκθετικής τάσης $y=12,497e^{1,458x}$, με συντελεστή ερμηνείας 96,99% ($R^2=0,9364$). Τα καθαρά κέρδη αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 360,3% ($s=360,3422$), που ερμηνεύεται από την εξίσωση εκθετικής τάσης $y=4,7229e^{1,5268x}$, με συντελεστή ερμηνείας 94,27% ($R^2=0,9427$). Ο αριθμός των χρηστών της πλατφόρμας, δηλαδή των υπηρεσιών του δημιουργού, αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 602% ($s=601,95562$), που ερμηνεύεται από την εξίσωση εκθετικής τάσης $y=148,35e^{1,9487x}$, με συντελεστή ερμηνείας 96,99% ($R^2=0,9699$). Τα κέρδη των δημιουργών περιεχομένου ακολούθησαν τα συνολικά έσοδα της πλατφόρμας και αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 331,9% ($s=331,93827$), που ερμηνεύεται από την εξίσωση εκθετικής τάσης $y=63,218e^{1,4631x}$, με συντελεστή ερμηνείας 92,77% ($R^2=0,9277$).

Τον Αύγουστο του 2021, η διοίκηση της πλατφόρμας υπό την πίεση των τραπεζικών εταίρων ανακοίνωσε ότι θα απαγόρευε τη δημοσίευση σεξουαλικού περιεχομένου στην πλατφόρμα (Pollack 2022). Το γεγονός προκάλεσε τεράστια αναστάτωση και σε δημιουργούς και στο κοινό, καθώς παρόμοια απόφαση είχε λάβει η διοίκηση της πλατφόρμας Tumblr με πολύ αρνητικές οικονομικές συνέπειες, με αποτέλεσμα μετά από μία εβδομάδα, με ανάρτηση στο Twitter, η απόφαση να ανακληθεί. Με την απόσυρση της απόφασης, η αξία της πλατφόρμας το 2021 αυξήθηκε κατά 318% σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο.

Πίνακας 3. Ανάλυση Αξίας Πλατφόρμας (Lozic, 2023).

Σε όλη την περίοδο που αναλύουμε η αξία της πλατφόρμας αυξήθηκε κατά 51,624%, δηλαδή από 34,8 εκατομμύρια δολάρια στην αρχή της περιόδου σε 18 δισεκατομμύρια δολάρια στο τέλος της περιόδου (Lozic, 2023). Η μέση ετήσια αύξηση της αξίας της πλατφόρμας είναι 360,3% ($s=360,341$), η οποία ερμηνεύεται από την εξίσωση εκθετικής τάσης $y=70,685e^{1,5268x}$, με συντελεστή ερμηνείας 94,3% ($R^2=0,943$) (βλπ. Πίνακα 3).

Παρατηρούμε ότι κατά την τελευταία περίοδο, το σημείο της πραγματικής αξίας βρίσκεται κάτω από την καμπύλη τάσης της παλινδρόμησης, γεγονός που υποδηλώνει επιβράδυνση της δυναμικής της πλατφόρμας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι μεγάλα πιστωτικά ιδρύματα ανακοίνωσαν ότι θα τερματίσουν την συνεργασία τους με την πλατφόρμα. Όπως ειπώθηκε, παρά τις πιέσεις η πλατφόρμα δεν άλλαξε το χαρακτήρα της και διατήρησε την θέση της για δημοσίευση ερωτικού περιεχομένου. Ωστόσο το γεγονός αυτό έχει ιδιαίτερο νόημα, υπό την έννοια ότι παρά τις πιέσεις του οικονομικού λόμπι η ερωτική βιομηχανία των πλατφορμών έχει μια δικιά της δυναμική που βασίζεται στην δύναμη και τις ανάγκες του καταναλωτή αψηφώντας τις επιταγές του χρηματοπιστωτικού τομέα. Επί του παρόντος, δύο από τις μεγαλύτερες εταιρείες παγκοσμίως στον τομέα των πληρωμών και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών η MasterCard και η Visa υποστηρίζουν τις συναλλαγές που συνδέονται με την πλατφόρμα OnlyFans, ενώ η PayPal όχι (Pollack 2022).

4.2.2 Ανάλυση Χρηστών Πλατφόρμας OnlyFans

Η τάση των χρηστών είναι ζωτικής σημασίας για κάθε μορφή οικονομίας της πλατφόρμας. Χωρίς την κατάλληλη ανάπτυξη της κοινότητας και στις δύο πλευρές της πλατφόρμας, το φαινόμενο του δικτύου αποδυναμώνεται και η πλατφόρμα αρχίζει να καταρρέει. Οι πλατφόρμες γνωριμιών όπου η ζήτηση και η προσφορά δεν συμβαδίζουν είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες σε αυτό. Η OnlyFans πέρασε την περίοδο δημιουργίας κοινότητας χωρίς καμία απολύτως κατάρρευση, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι ο κανόνας της αμφίπλευρης αγοράς δεν επηρέασε καθόλου την πλατφόρμα.

Η περιγραφική ανάλυση τάσεων περιλαμβάνει τους χρήστες που είναι συνδρομητές της πλατφόρμας. Όπως φανερώνει ο Πίνακας 4 ο μέσος αριθμός υπολογίζεται στους 56.960 χρήστες. Στην άλλη πλευρά της πλατφόρμας βρίσκονται οι δημιουργοί περιεχομένου, οι οποίοι ανέρχονται σε περίπου 3 εκατομμύρια (Mann

2023). Όπως και με άλλες πλατφόρμες, υπάρχουν συζητήσεις στα μέσα ενημέρωσης, αλλά και στα δικαστήρια, για το αν οι δημιουργοί είναι εργαζόμενοι και ποιο πρέπει να είναι το ελάχιστο εισόδημά τους, εκτός από άλλες υποχρεώσεις προς το κράτος (Marston 2020). Παρόμοιες διαμάχες είναι ήδη γνωστές στην περίπτωση των οδηγών της πλατφόρμας Uber (Lozić et al. 2022b) και η δικαστική πρακτική διαφέρει ανάλογα με τις χώρες όπου διεξάγονται οι διαμάχες.

Πίνακας 4. Περιγραφική Ανάλυση Παραμέτρων Χρηστών (OnlyFans Annual Report, 2023).

<i>OnlyFans Users (000)</i>	
Mean	56960
Standard Error	36083,76
Median	13500
Standard Deviation	80685,74
Sample Variance	6,51E+09
Kurtosis	1,384748
Skewness	1,443769
Range	187800
Minimum	100
Maximum	187900
Sum	284800
Count	5

4.3 Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Η πλατφόρμα OnlyFan έχει σχεδιαστεί με βάση το μοντέλο της οικονομίας της πλατφόρμας, το οποίο από μόνο του αποδεικνύει τη διαδικασία του ψηφιακού μετασχηματισμού του κλάδου της ερωτικής βιομηχανίας. Προκειμένου να αποδείξουμε την αλήθεια αυτού του ισχυρισμού, θα παραθέσουμε αρκετά από τα πιο σημαντικά γεγονότα και ερευνητικά αποτελέσματα που σχετίζονται με την πλατφόρμα.

4.3.1 Ανάλυση Διακυμάνσεων (ANOVA)

Η αξία της πλατφόρμας αυξανόταν συνεχώς από περίοδο σε περίοδο. Όλες οι αναλυόμενες παράμετροι αυξάνονταν συνεχώς, γεγονός που επηρέαζε άμεσα το φαινόμενο του δικτύου και τη σταθεροποίηση της πλατφόρμας. Για την ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν τη συνεχή ανάπτυξη της πλατφόρμας ο Lozić, (2023) χρησιμοποίησε τη μέθοδο ANOVA. Η αξία της πλατφόρμας αναλύθηκε ως εξαρτημένη μεταβλητή και η τάση του εισοδήματος και η τάση του αριθμού των χρηστών ως ανεξάρτητες μεταβλητές. Η έρευνα ξεκινά από την υπόθεση ότι η αξία της πλατφόρμας, ως εξαρτημένη μεταβλητή, επηρεάζεται σημαντικά από το εισόδημα και

τον αριθμό των χρηστών. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.

Πίνακας 5. Ανάλυση Διακύμανσης (ANOVA) (Lozic, 2023).

SUMMARY OUTPUT								
<i>Regression Statistics</i>								
Multiple R	0,998758789							
R Square	0,997519119							
Adjusted R Square	0,995038237							
Standard Error	538,8469805							
Observations	5							
ANOVA								
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Significance F</i>			
Regression	2	233494226,5	116747113,2	402,0826	0,002480881			
Residual	2	580712,1368	290356,0684					
Total	4	234074938,6						
	<i>Coefficients</i>	<i>Standard Error</i>	<i>t Stat</i>	<i>P-value</i>	<i>Lower 95%</i>	<i>Upper 95%</i>	<i>Lower 95,0%</i>	<i>Upper 95,0%</i>
Intercept	7,23842388	482,3457144	0,015006713	0,989389	-2068,127681	2082,6045	-2068,12768	2082,604529
OnlyFans revenue	6,289822633	3,671564342	1,71311791	0,228824	-9,507643704	22,087289	-9,5076437	22,08728897
OnlyFans Users	0,013436548	0,047447764	0,28318612	0,803655	-0,190714703	0,2175878	-0,1907147	0,2175878

Η έρευνα έδειξε τα ακόλουθα αποτελέσματα. Η τιμή Multiple-R 0,99759 αποδεικνύει την ισχυρή σχέση μεταξύ της αξίας της εταιρείας, δηλαδή της εξαρτημένης μεταβλητής, και των ανεξάρτητων μεταβλητών της τάσης των εσόδων και της τάσης του αριθμού των χρηστών. Η τιμή είναι μεγαλύτερη από 0,8 ($R > 0,8$), από την οποία μπορούμε να συμπεράνουμε ότι υπάρχει ισχυρή συσχέτιση μεταξύ της εξαρτημένης και της ανεξάρτητης μεταβλητής. Ο συντελεστής ερμηνείας (για ακολουθίες με λιγότερες από 30 συχνότητες) είναι 0,99504, πράγμα που σημαίνει ότι η σημαντικότητα είναι σημαντική και η ανάλυση είναι αποδεκτή (Adjusted R Square = 0,99504), με τυπικό σφάλμα 538,847. Ο συντελεστής σημαντικότητας (Significance F = 0,002048) είναι μικρότερος από 0,05 σε επίπεδο σημαντικότητας 95%, γεγονός που αποδεικνύει ότι τουλάχιστον μία από τις εξεταζόμενες ανεξάρτητες μεταβλητές επηρεάζει σημαντικά την εξαρτημένη μεταβλητή. Η τιμή της σημαντικότητας των ανεξάρτητων μεταβλητών καθορίζει την τιμή της τιμής P-value. Στην ανάλυση των ανεξάρτητων μεταβλητών, καμία από τις εξεταζόμενες μεταβλητές δεν έχει τιμή μικρότερη από 0,05, σε επίπεδο σημαντικότητας 95%, γεγονός που σημαίνει ότι καμία από τις μεταβλητές δεν επηρεάζει σημαντικά την τιμή της εξαρτημένης μεταβλητής, δηλαδή την τάση της τιμής της πλατφόρμας. Θα πρέπει ωστόσο να σημειώσουμε ότι το μοντέλο χρησιμοποιεί μόνο πέντε παρατηρήσεις κάτι που θέτει υπό αμφισβήτηση την αξιοπιστία του.

4.3.2 Κοινότητα και Κοινωνικοποίηση

Οι δημιουργοί περιεχόμενου του OnlyFans εκμεταλλεύονται τις δυνατότητες που παρέχει η πλατφόρμα Instagram για να δημιουργήσουν μια κοινότητα χρηστών και

στη συνέχεια αναπτύσσουν την επιχείρησή τους στο OnlyFans. Αυτό συμβαίνει γιατί το ερωτικό περιεχόμενο που δημοσιεύουν στο OnlyFans δεν είναι αποδεκτό στο Instagram (Marston 2020). Εν μέρει, οι δημιουργοί χρησιμοποιούν μια στρατηγική που ονομάζεται Piggyback (Parker et. al. 2016), επωφελούνται από την υποδομή, το δίκτυο, ή την αναγνωρισιμότητα μιας άλλης εταιρείας για να επιτύχουν ταχύτερη ανάπτυξη ή είσοδο στην αγορά. Αν και ο κίνδυνος να διαγραφεί το προφίλ τους στην πλατφόρμα Instagram είναι υπαρκτός, τόσο το Instagram όσο και το TikTok δεν έχουν αφαιρέσει ποτέ προφίλ διασημοτήτων που συμμετέχουν στην OnlyFans (Are, Paasonen 2021).

Το μοντέλο ανάπτυξης προφίλ στην OnlyFans είναι ένα προσωπικό επιχειρηματικό σχέδιο (Mason 2016). Προφίλ στην πλατφόρμα άνοιξαν ήδη γνωστοί σταρ, όπως η Cardi B και η Belle Thorn, με σκοπό να διατηρηθεί το ενδιαφέρον του κοινού κατά την πανδημία. Αλλά αυτό που είναι πιο ενδιαφέρον και που αποτελεί ένα είδος φαινομένου που συνδέεται με την πλατφόρμα είναι η επώνυμη στάση των σταρ και του κοινού, δηλαδή δεν υπάρχει καμία ντροπή. Οι σταρ του OnlyFans χρησιμοποιούν τα ονόματά τους και δεν ντρέπονται για τις επαγγελματικές τους επιλογές- γεγονός που υποδηλώνει μια μαζική μετατόπιση των κοινωνικών αξιών προς την κατεύθυνση της κανονικοποίησης της σεξουαλικής εργασίας ως άλλου είδους εργασίας. Δεν υπάρχουν ταμπού (όσον αφορά το σεξ, αλλά τα χρήματα σίγουρα δεν αποτελούν πλέον θέμα ευγενικής συζήτησης) (Williams 2023). Τα όρια μεταξύ των διαφόρων τύπων ταυτότητας έχουν σιγά-σιγά θολώσει, όπως και οι διαφορετικοί τύποι ιδιοκτησίας, το περιεχόμενο των μέσων ενημέρωσης, τα μοντέλα διανομής και τα παρόμοια στη βιομηχανία των μέσων ενημέρωσης (Lozić 2020). Στις βιομηχανικές κοινωνίες, το σημαντικότερο προϊόν της πολιτιστικής βιομηχανίας είναι το κοινό που μετατρέπεται σε εμπόρευμα που πωλείται στους διαφημιστές (Fiske 2001), στις μεταβιομηχανικές κοινωνίες οι χρήστες επιλέγουν μια εξατομικευμένη υπηρεσία χωρίς μεσάζοντα που παίρνει ένα κομμάτι της πίτας. Η σεξουαλικότητα, η εθνικότητα, ο τοπος, η ηλικία και το εισόδημά μας δεν διαμορφώνουν πλέον τους φραγμούς μας. Είμαστε όλοι screenagers, ευτυχισμένοι εθισμένοι σε μια διεθνή επιδίωξη που βασίζεται στην οθόνη (Low 2013). Αυτό ακριβώς συνεπάγεται ο ψηφιακός μετασχηματισμός του κοινωνικού παραδείγματος. Τα πάντα έχουν αλλάξει, συμπεριλαμβανομένης της στάσης απέναντι στα νέα διάσημα πρόσωπα. Ή, το παλιό που τώρα δείχνει περισσότερη ταυτότητα. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός συνδέεται άμεσα και συμβαδίζει με τη μεταμοντέρνα κοινωνία.

4.4 Επικράτηση στις Αγορές

Ο όρος "ο νικητής τα παίρνει όλα" υποδηλώνει μια κατάσταση κατά την οποία μια πλατφόρμα κερδίζει την πλειοψηφία της αγοράς και αποκτά μια μορφή εικονικού μονοπωλίου. Η πλατφόρμα OnlyFans έχει κατακτήσει την πλειονότητα των δημιουργών και των καταναλωτών περιεχομένου, που επιτρέπει αυτό που ο Choudary (2015) ονομάζεται "ο νικητής υπαγορεύει το ρυθμό".

Το OnlyFans κατέλαβε επίσης ένα μέρος των χρηστών της παγκοσμίως δημοφιλούς πλατφόρμας Tinder (Lozić 2021). Οι οπαδοί του OnlyFans πληρώνουν ευχαρίστως για premium πορνό, παρόλο που μπορούν να αποκτήσουν παρόμοιο

περιεχόμενο δωρεάν στο Pornhub, λόγω της προσωπικής εξυπηρέτησης που λαμβάνουν. Οι αστέρες του OnlyFans παραδίδουν προσωπικά το περιεχόμενο στους θαυμαστές τους και συχνά προσαρμόζουν το δημιουργικό τους περιεχόμενο στα αιτήματα και τις προτιμήσεις των θαυμαστών τους. Αυτό αναδεικνύει πώς, στον ψηφιακό μετασχηματισμό, δηλαδή στην οικονομία των πλατφορμών, όπου τα περιθώρια κέρδους στους περισσότερους κλάδους καταστρέφονται από την τεχνολογία, η υπερ-εξατομίκευση και ο κατακερματισμός των υπηρεσιών, προσαρμοσμένων σε μια αγορά-στόχο, μπορούν να επαναφέρουν τα κέρδη σε θετικό πρόσημο. Η εξατομίκευση αξίζει και πληρώνεται (Williams 2023). Σε αντίθεση με το Pornhub, η πλατφόρμα OnlyFans δεν δημιουργεί εξαρτήσεις και εξαναγκασμούς. Ως εκ τούτου, οι καταναλωτές κερδίζουν την ηρεμία της κατανάλωσης περιεχομένου από συναινούμενα μέρη και οι δημιουργοί περιεχομένου κερδίζουν την ελευθερία να παράγουν το δικό τους περιεχόμενο - όχι περιεχόμενο ενορχηστρωμένο από μεγάλους διανομείς πορνογραφικού υλικού. Η άνοδος ιστοτόπων όπως το OnlyFans αντανακλά επίσης τη στροφή της αγοράς προς την άμεση κατανάλωση περιεχομένου από τους δημιουργούς, αντί να μπλέκονται με μεσάζοντες όπως το Pornhub (Sugiura 2021). Την ανάπτυξη της στρατηγικής των διαδικτυακών καμερών και των συνομιλιών με τους εργαζόμενους στο σεξ ακολούθησε και η πλατφόρμα Snapchat, στο premium συνδρομητικό μοντέλο. Οι δημιουργοί περιεχομένου μπορούν να συμμετέχουν σε προκλήσεις που περιλαμβάνουν ζωντανές αλληλεπιδράσεις με μέλη του κοινού, παραγωγή σεξουαλικά σαφούς περιεχομένου με άλλους δημιουργούς περιεχομένου και ιδιωτικές αιτήσεις για σαφές υλικό. Και οι δύο πλατφόρμες έχουν γίνει πανταχού παρούσες στη δημοφιλή κουλτούρα (Thusi 2021).

Σύμφωνα με το μοντέλο δημιουργίας περιεχομένου και δημιουργίας εσόδων, έχουν γίνει παράδειγμα του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων σε σχέση με την κλασική δημοσίευση πορνογραφικού περιεχομένου στο Διαδίκτυο, όπως έκανε το Pornhub. Η δημιουργία προσωπικής επαφής με τον ιδιοκτήτη του περιεχομένου, η οποία δεν είναι απαραίτητο να έχει αποκλειστικά σεξουαλικό χαρακτήρα, αλλάζει εντελώς το παράδειγμα του ψηφιοποιημένου σεξουαλικού περιεχομένου. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της διαδικασίας επέτρεψε στους θεατές την επαφή, αλλά και τη δυνατότητα πρόσθετων ανταμοιβών με τη μορφή φιλοδωρημάτων ή άλλων μοντέλων δώρων. Ένας άλλος παράγοντας που φέρνει τους εργαζόμενους στο σεξ στο OnlyFans είναι η ψηφιοποίηση της εργασίας του σεξ και η άνοδος της οικονομίας του διαμοιρασμού και της gig economy. Αυτός ο τύπος οικονομίας αποτελείται από μια αγορά εργασίας βραχυπρόθεσμων συμβάσεων και θέσεων εργασίας ελεύθερου επαγγελματία. Η συμμετοχή των εργαζομένων του σεξ σε αυτή την οικονομία ορίζεται από τη μετάβαση από την παραδοσιακή εργασία του σεξ, όπως η υποκριτική σε ταινίες για ενήλικες και η εργασία σε strip κλαμπ, σε ακόμη πιο βραχυπρόθεσμες ευκαιρίες, όπως η ψηφιακή εργασία του σεξ (Marston 2020). Η ανάπτυξη της χρέωσης στην πλατφόρμα βασίζεται σε ένα μοντέλο blockchain στο οποίο οι δημιουργοί συνδέονται απευθείας με τους χρήστες και η πληρωμή γίνεται σε ένα από τα κρυπτονομίσματα. Με άλλες πορνοσελίδες, αυτό δεν είναι εφικτό επειδή οι χρήστες δεν έχουν άμεση σχέση με τους δημιουργούς, αλλά με τον ιδιοκτήτη της ιστοσελίδας, και οι μεγάλες εταιρείες καρτών προβληματίζονται όλο και περισσότερο τη χρήση καρτών για την πληρωμή πορνογραφικού περιεχομένου (Sugiura 2021). Η πλατφόρμα έχει σταθεροποιήσει το φαινόμενο του δικτύου, έχει επιτύχει μια μορφή εικονικού μονοπωλίου, έχει

προσελκύσει μεγάλο αριθμό διασημοτήτων και εισέρχεται στον τομέα των τεχνολογικά ανεπτυγμένων μορφών πληρωμής, ως μια ειδική μορφή ψηφιακού μετασχηματισμού.

4.5 Πνευματικά δικαιώματα

Η διαφορά μεταξύ της επαφής ή της σύνδεσης μέσω τηλεφώνου και του ψηφιακού μετασχηματισμού του κλάδου έγκειται ακριβώς στο μοντέλο επικοινωνίας και στη δημιουργία κοινότητας. Οι σημερινοί δημιουργεί και ιδιοκτήτες περιεχομένου ενηλίκων αναπτύσσουν μια κοινότητα που αλληλεπιδρά μεταξύ τους (Shields 2017, Sutherland 2021). Η Mia Khalifa κέρδισε μόνο 12.000 δολάρια από αμοιβές σε ταινίες ενηλίκων κατά τη διάρκεια της δεκάμηνης καριέρας της, αλλά παραμένει μία από τις πιο περιζήτητες σταρ ταινιών ενηλίκων στην ιστορία (Marston 2020). Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της βιομηχανίας ταινιών ενηλίκων της επέτρεψε να έχει άμεση επαφή με τους χρήστες των υπηρεσιών στο ψηφιακό περιβάλλον και σήμερα είναι η έκτη στη λίστα των πιο περιζήτητων αστέρων στο OnlyFans. Η μάρκα μόδας Rebecca Minkoff εντάχθηκε στην πλατφόρμα συνδρομής περιεχομένου, προσφέροντας στους θεατές μια ματιά στα ενδότερα του οικου. Ο ιστότοπος της στην OnlyFans είναι δωρεάν για τους καταναλωτές, προσφέροντας βίντεο από τα παρασκήνια και αποκλειστική πρόσβαση στις επερχόμενες συλλογές, καθώς και επιχειρηματικές συμβουλές από την ιδρύτρια της μάρκας (Panesar 2021). Το OnlyFans δίνει στους δημιουργούς του περιεχομένου του την κυριότητα της πνευματικής τους ιδιοκτησίας, δηλαδή των φωτογραφιών και των βίντεο, τα οποία οι δημιουργοί δημοσιεύουν στις σελίδες τους για να τα βλέπουν οι θαυμαστές τους έναντι μηνιαίας αμοιβής (Marston 2020). Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων σε ένα μοντέλο, στο οποίο οι ιδιοκτήτες περιεχομένου διατηρούν μέρος των δικαιωμάτων επί της διανομής και της χρήσης, και μερίδιο νέα έσοδα από την επακόλουθη αναπαραγωγή, ο Christophers (2020) αποκαλεί "καπιταλισμό ενοικίου" ή "οικονομία ισολογισμού", το οποίο ήδη οι Boldrin, και Levine (2020) περιέγραψαν ως "πνευματικό μονοπώλιο. Ο Μποντριγιάρ είχε ήδη επισημάνει το 2006 ότι αν κάποτε ο κόσμος κατευθυνόταν προς την υπερβατικότητα ή υπέκυπτε σε άλλους παράλληλους κόσμους, σήμερα έχει πέσει στην πραγματικότητα. Τα πάντα σχετικά με την πλατφόρμα έχουν γίνει hype. Δεν πρόκειται απλώς για πορνογραφία, αλλά για έναν μετασχηματισμό παραδείγματος (paradigm) στη βιομηχανία του σεξ.

4.6 Συμπεράσματα

Το στρατηγικό επιχειρηματικό μοντέλο της εταιρείας OnlyFans είναι ένα κλασικό παράδειγμα αλλαγής επιχειρηματικού παραδείγματος (paradigm). Η εταιρεία δραστηριοποιείται στο μοντέλο της οικονομίας της πλατφόρμας και χρησιμοποιεί σύγχρονες στρατηγικές προσαρμοσμένες σε αυτή τη μορφή επιχείρησης. Οι περισσότεροι από τους δημιουργούς περιεχομένου είχαν προφίλ σε άλλα κοινωνικά δίκτυα και δημιούργησαν μια κοινότητα οπαδών, η οποία μεταφέρθηκε στην πλατφόρμα OnlyFans. Σύγχρονες στρατηγικές δημιουργίας κοινότητας και διαμοιρασμού μεταξύ των χρηστών που είναι οι πλέον κατάλληλες για επιχειρήσεις σε

κοινωνικά δίκτυα. Στην έρευνα και την ανάλυση των οικονομικών επιδόσεων της εταιρείας, καθώς και της στρατηγικής ανάπτυξης στον κλάδο των γνωριμιών, ξεχωρίζουν πέντε σημεία που χαρακτήρισαν την έρευνα:

- Τα έσοδα και τα καθαρά κέρδη σημείωσαν εκθετική αύξηση σε σύγκριση με ορισμένες επιχειρήσεις ενός συμβατικού επιχειρηματικού μοντέλου.

- Τα έσοδα των δημιουργών περιεχομένου, δηλαδή των χρηστών στη μία πλευρά της πλατφόρμας, αυξήθηκαν περισσότερο από τα έσοδα της πλατφόρμας, γεγονός που αποτελεί πολύ σπάνια περίπτωση στην έρευνα για τις επιχειρήσεις στο μοντέλο της οικονομίας της πλατφόρμας. Η ασυμμετρία των εσόδων υπέρ των δημιουργών είναι μια ακόμη απόδειξη που υποστηρίζει τον ισχυρισμό για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του επιχειρηματικού μοντέλου.

- Η πλατφόρμα δέχθηκε πιέσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τράπεζες και βρέθηκε αντιμέτωπη με την απειλή αναστολής των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Ωστόσο, με την εμφάνιση διάσημων διασημοτήτων στην πλατφόρμα, οι πιέσεις πέρασαν στη λήθη.

- Το φαινόμενο του δικτύου οικοδομήθηκε σε μια σχετικά μεγάλη ασυμμετρία και στις δύο πλευρές της πλατφόρμας, δηλαδή δεν υπήρχε καν ένας περίπου ίσος αριθμός δημιουργών και χρηστών στην άλλη πλευρά. Οι διασημότητες απλώς αύξησαν την ασυμμετρία, και η πλατφόρμα ήταν όλο και πιο σταθερή.

- Η πλατφόρμα αποδείχθηκε ως "game changer" σε πολλούς τομείς, διότι ήταν η πρώτη που σταθεροποίησε το δικτυακό φαινόμενο και στις δύο πλευρές της πλατφόρμας ανεξάρτητα από την ασυμμετρία των χρηστών, άλλαξε τον τρόπο κατανάλωσης περιεχομένου για τους ενήλικες, προσέλκυσε πολλές διασημότητες που έδειξαν κάποιες νέες ταυτότητες, κλόνισε τη μονολιθικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος σε σχέση με τη βιομηχανία του σεξ κ.λπ.

Στο πλαίσιο του πρώτου ερευνητικού ερωτήματος, η έρευνα παρουσίασε την εκθετική αύξηση όλων των παραμέτρων που αναλύθηκαν από τον λογαριασμό κερδών και ζημιών, καθώς και την κεφαλαιοποίηση της εταιρείας. Οι τάσεις ανάπτυξης δεν παρουσιάζουν σημάδια σημαντικής εξασθένησης, γεγονός που υποδηλώνει ακόμη μεγαλύτερη περίοδο αύξησης των εσόδων και της αξίας της πλατφόρμας. Στο πλαίσιο του δεύτερου ερευνητικού ερωτήματος, η έρευνα έχει αναδείξει την εκθετική αύξηση του εισοδήματος του δημιουργού. Τα έσοδα αυξήθηκαν ετησίως με ρυθμό που υπερβαίνει τη μέση ετήσια αξία της αύξησης των εσόδων. Η πλατφόρμα, όπως και οι δημιουργοί, επωφελείται από το φαινόμενο του μηδενικού οριακού κόστους, λόγω της αμελητέας αύξησης του μεταβλητού κόστους, καθώς και από τα αποτελέσματα της οικονομίας της πλατφόρμας, επειδή όλοι οι δημιουργοί έχουν την ίδια πρόσβαση στην κοινότητα των χρηστών. Φυσικά, οι ήδη καθιερωμένοι αστέρες κερδίζουν ασύγκριτα περισσότερα από τους άλλους δημιουργούς, γεγονός που αποδεικνύει τα αποτελέσματα της οικονομίας αυτής. Παρόλο που όλοι έχουν την ίδια ευκαιρία πρόσβασης στην αγορά, το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος προέρχεται από "προϊόντα από την κορυφή της καμπύλης".

Στο πλαίσιο του τρίτου ερευνητικού ερωτήματος, η πλατφόρμα έχει μεταμορφώσει ψηφιακά το μοντέλο της βιομηχανίας των γνωριμιών, αλλά και ένα μεγάλο μέρος της βιομηχανίας του σεξ. Οι διαχωριστικές γραμμές μεταξύ δημιουργών και καταναλωτών θολώνουν, γεγονός που επέτρεψε τις άμεσες επαφές. Η πλατφόρμα

χρησιμοποίησε την πανδημία του Covid-19 για να προσελκύσει ήδη καθιερωμένες διασημότητες, γεγονός που αποτελεί μία από τις στρατηγικές "ευαγγελισμού" που είναι ήδη γνωστές στον ψηφιακό μετασχηματισμό. Σε αντίθεση με τη διαδικτυακή πύλη "PornHub", η οποία αποτελεί μέρος της στρατηγικής ψηφιοποίησης, η OnlyFans βελτίωσε το επιχειρηματικό της μοντέλο και, εκτός από το μοντέλο ψηφιοποίησης, προχώρησε σε ένα μοντέλο ψηφιακού μετασχηματισμού. Η πλατφόρμα OnlyFans έσπασε διάφορα ταμπού σχετικά με το τι είναι αποδεκτό και τι όχι στις μεταμοντέρνες κοινωνίες. Η δύναμη του μοντέλου της ανταλλαγής και της διάδοσης ειδήσεων, το οποίο έχει δημιουργήσει ένα ισχυρό δικτυακό αποτέλεσμα, και στη συνέχεια τα έσοδα και τα κέρδη που εκτοξεύτηκαν, η πλατφόρμα έχει κλονίσει τα "σταθερά" αξιώματα της χρηματοπιστωτικής βιομηχανίας. Παρά τις διάφορες πιέσεις, το οικονομικό υπόβαθρο ήταν ισχυρότερο από τις παραγράφους των κανόνων για την έκθεση στη φήμη. Τα ερωτήματα παραμένουν ανοιχτά για μελλοντική έρευνα σχετικά με την κατανομή των κερδών μεταξύ των ήδη γνωστών αστέρων και των νεοεισερχομένων στην πλατφόρμα, καθώς και σχετικά με τον πραγματικό αριθμό των χρηστών που επισκέπτονται την πλατφόρμα και τη μέση δαπάνη ανά χρήστη.

5. Συμπεράσματα

Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν να συζητήσει τις μετασχηματιστικές δυναμικές στον κλάδο των γνωριμιών, των κοινωνικών δικτύων και της ερωτικής βιομηχανίας που προέκυψαν από την ανάπτυξη της πλατφόρμας OnlyFans. Η εργασία εξέτασε την πορνογραφία ως βιομηχανία και τη σεξουαλική εργασία μέσω διαδικτυακών πλατφορμών, με μια ανάλυση της αγοράς, τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, τους ορισμούς και τα διάφορα είδη υπηρεσιών, καθώς και τον μετασχηματισμό που έχει επιφέρει η πλατφόρμα OnlyFans στην εν λόγω βιομηχανία. Η έρευνα μας κατέδειξε πως η πορνογραφία και η σεξουαλική εργασία είναι πολύπλοκα και πολυδιάστατα φαινόμενα που εξελίσσονται συνεχώς με την πρόοδο της τεχνολογίας και των κοινωνικών τάσεων.

Αρχικά, παρουσιάστηκε η ανάπτυξη της πορνογραφικής βιομηχανίας από την αρχή της έως σήμερα, εστιάζοντας στις σημαντικές αλλαγές και εξελίξεις. Η πορνογραφία έχει περάσει από διάφορα στάδια εξέλιξης, ξεκινώντας από τις πρώτες μορφές έντυπων περιοδικών και ταινιών, μέχρι την ευρεία διάδοση της διαδικτυακής πορνογραφίας. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση κατέδειξε τις διαφορετικές προσεγγίσεις και θεωρίες που έχουν αναπτυχθεί για την κατανόηση της βιομηχανίας αυτής. Οι ορισμοί της σεξουαλικής βιομηχανίας ποικίλουν, περιλαμβάνοντας διάφορα είδη υπηρεσιών όπως οι οίκοι ανοχής, η διαδικτυακή πορνογραφία, η πλατφόρμα OnlyFans, οι sugar babies, τα strip clubs, οι υπηρεσίες συνοδών, τα σεξ ρομπότ, τα καταστήματα σεξ και ο τουρισμός για σεξ. Κάθε μία από αυτές τις κατηγορίες έχει τη δική της δυναμική και τις δικές της προκλήσεις. Το μέλλον της βιομηχανίας φαίνεται να είναι συνδεδεμένο με την παγκόσμια βιομηχανία του σεξ, ήτοι την πορνεία, την ψυχαγωγία ενηλίκων και την πορνογραφία και το εμπορικό σεξ, με τις προβλέψεις να δείχνουν πως η τεχνολογία και οι κοινωνικές αλλαγές θα συνεχίσουν να διαμορφώνουν το τοπίο.

Εν συνεχεία, η εργασία εστίασε στη σεξουαλική εργασία όπως διαμορφώνεται μέσα από τις διαδικτυακές πλατφόρμες. Ως μεταφορείς του διαδικτύου οι διαδικτυακές πλατφόρμες παρέχουν νέες δυνατότητες για τη διάδοση της σεξουαλικής εργασίας, αλλά ταυτόχρονα φέρνουν νέες προκλήσεις και κινδύνους. Η εννοιολόγηση της διαδικτυακής εργασίας του σεξ ανέδειξε τις διαφορές και τις ομοιότητες με την παραδοσιακή σεξουαλική εργασία. Τα μοντέλα ρύθμισης της εργασίας του σεξ ποικίλουν και οι επιπτώσεις τους επηρεάζουν άμεσα τους εργαζόμενους. Οι τεχνολογικές πλατφόρμες επηρεάζουν το κόστος συναλλαγών και η καταστολή της διαδικτυακής σεξουαλικής εργασίας μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες. Η ανάλυση των πολιτικών επιπτώσεων κατέδειξε τη σημασία της προσαρμογής των ρυθμιστικών πλαισίων στις νέες συνθήκες. Οι παραλληλισμοί με τον εξαναγκασμό στις αγορές εργασίας ανέδειξαν τις κοινές προκλήσεις και τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, η εργασία επικεντρώθηκε στην πλατφόρμα OnlyFans και τον ψηφιακό μετασχηματισμό στη βιομηχανία γνωριμιών και την ερωτική βιομηχανία. Η μεθοδολογία και τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση κατέδειξαν τη σημασία της πλατφόρμας στην παγκόσμια αγορά. Η επιχειρηματική ανάλυση της πλατφόρμας περιελάμβανε την οικονομική ανάλυση των παραμέτρων της

και την ανάλυση των χρηστών της πλατφόρμας και της συμπεριφοράς τους. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός που έχει επιφέρει η πλατφόρμα OnlyFans είναι αξιοσημείωτος, με σημαντικές αλλαγές στην κοινότητα των χρηστών και τη διαδικασία κοινωνικοποίησης. Η επικράτηση της πλατφόρμας στις διάφορες αγορές και τα ζητήματα που αφορούν τα πνευματικά δικαιώματα είναι σημαντικά για την κατανόηση του πλαισίου λειτουργίας της.

Η βιομηχανία πορνό και η διαδικτυακή σεξουαλική εργασία είναι τομείς που αλλάζουν συνεχώς και προσαρμόζονται στις νέες τεχνικές και κοινωνικές συνθήκες. Η εξέλιξη του διαδικτυακού πορνό και των διαδικτυακών πλατφορμών όπως το OnlyFans σηματοδοτεί μια σημαντική αλλαγή στον ψηφιακό μετασχηματισμό της βιομηχανίας. Η τεχνολογική ανάπτυξη και οι νέες πλατφόρμες δημιουργούν νέες προκλήσεις καθώς και νέες ευκαιρίες για τους εργαζόμενους σε αυτόν τον κλάδο.

Ως τομέας περαιτέρω έρευνας σε αυτό το θέμα, προτείνεται να διερευνηθούν οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της ψηφιακής πορνογραφίας και του διαδικτυακού σεξ στην ψυχολογία και την κοινωνική ζωή των χρηστών και των εργαζομένων. Επιπλέον, είναι σημαντικό να μελετηθούν οι νομικές και κανονιστικές προκλήσεις που προκύπτουν από την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών στη σεξουαλική βιομηχανία. Το κανονιστικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στις επιγραμμικές πλατφόρμες και οι πολιτικές και κοινωνικές επιπτώσεις των επιγραμμικών μορφών σεξουαλικής εργασίας θα πρέπει επίσης να αποτελέσουν αντικείμενο εκτεταμένης έρευνας. Τέλος, για να κατανοήσουμε καλύτερα τον αντίκτυπο της παγκοσμιοποίησης και της πολιτιστικής πολυμορφίας σε αυτόν τον κλάδο, είναι χρήσιμο να μελετήσουμε τις διαφορές και τις ομοιότητες μεταξύ σεξουαλικών και εργασιακών πολιτισμών μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών και κοινωνιών.

Σε αυτή τη διπλωματική εργασία, επικεντρωθήκαμε στις σύγχρονες προκλήσεις και τις μελλοντικές προοπτικές και προσπαθήσαμε να δώσουμε μια συνολική εικόνα της βιομηχανίας πορνό και της διαδικτυακής σεξουαλικής εργασίας. Καθώς αυτή η βιομηχανία συνεχίζει να αναπτύσσεται γρήγορα, η ανάγκη για συνεχή προσαρμογή και κατανόηση των νέων τάσεων και τεχνολογιών είναι προφανής. Οι μελλοντικές παρεμβάσεις έρευνας και πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη αυτές τις αλλαγές και να προωθούν τη βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη των βιομηχανιών, προστατεύοντας παράλληλα τα δικαιώματα και την ευημερία των εργαζομένων.

Βιβλιογραφία

- Abel, G. M. (2014) A decade of decriminalization: Sex work ‘down under’ but not underground. *Criminology & Criminal Justice*. [Online] 14 (5), 580–592.
- Acemoglu, D. & Wolitzky, A. (2011) The Economics of Labor Coercion. *Econometrica*. [Online] 79 (2), 555–600.
- Agustín, L. (2006) The Disappearing of a Migration Category: Migrants Who Sell Sex. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. [Online] 32 (1), 29–47.
- Al-Rawi, A. & Zemenchik, K. (2022). Sex Workers’ Lived Experiences With COVID-19 on Social Media: Content Analysis of Twitter Posts. *JMIR Form Res* 2022;6(7):e36268) doi: 10.2196/36268.
- Anderson, C. (2006). *The Long Tail: Why the Future of Business Is Selling Less of More*, Hachette Books. ISBN 978-1-4013-0966-4.
- Are, C. & Paasonen, S. (2021) Sex in the shadows of celebrity, *Porn Studies*, 8:4, 411-419, DOI: 10.1080/23268743.2021.1974311.
- Armstrong, L. (2020) Decriminalisation of sex work in the post-truth era? Strategic storytelling in neo-abolitionist accounts of the New Zealand model. *Criminology & Criminal Justice*. [Online] 174889582091889.
- Bard, A.; Soderquist, J. (2003) *Netokracija: Nova elita moći i život poslije kapitalizma*, Zagreb, Differo d.o.o.
- Barkow, R. E. (2019) *Prisoners of politics: breaking the cycle of mass incarceration*. Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press.
- Barrios, J. et al. (2020) *The Cost of Convenience: Ridehailing and Traffic Fatalities*. [online]. Available from: <http://www.nber.org/papers/w26783.pdf> (Accessed 19 July 2024).
- Baudrillard, J. (2006). *Inteligencija zla ili pakt lucidnosti*. Naknada Ljevak.
- Baumeister, R. F. & Vohs, K. D. (2004) Sexual Economics: Sex as Female Resource for Social Exchange in Heterosexual Interactions. *Personality and Social Psychology Review*. [Online] 8 (4), 339–363.
- Bernier T.; Shah, A.; Ross, L.E.; Logie, C.H. & Seto, E. (2022). The needs and preferences of Eastern Canadian sex workers in mitigating occupational health and safety risks through the use of Information and Communication Technologies: A qualitative study. *PLoS ONE* 17(6): e0269730. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0269730>.
- Bettio, F. et al. (2017) Sex Work and Trafficking: Moving beyond Dichotomies. *Feminist Economics*. [Online] 23 (3), 1–22.
- Biota, I.; Dosil-Santamaria, M.; Mondragon, N.I.; Ozamiz-Etxebarria, N. (2022). Analyzing University Students’ Perceptions Regarding Mainstream Pornography and

- Its Link to SDG5. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 19, 8055. <https://doi.org/10.3390/ijerph19138055>.
- Boldrin, M., and Levine, D. (2002). The case against intellectual property. *The American Economic Review*, 92 (2), 209–212.
- Brennan, J. & Jaworski, P. (2016) *Markets without limits: moral virtues and commercial interests*. New York ; London: Routledge, Taylor & Francis Group.
- Brooks-Gordon, B. et al. (2015) *Production, Income, and Expenditure in Commercial Sexual Activity as a measure of GDP in the UK National Accounts*. p.26. [online]. Available from: <https://eprints.bbk.ac.uk/17962/> (Accessed 8 June 2024).
- Bruckner, P. (2008). *Bijeda blagostanja – Tržišna religija i njezini neprijatelji*, Zagreb, Algoritam.
- Bruckner, P. (2008). *Bijeda blagostanja – Tržišna religija i njezini neprijatelji*, Zagreb, Algoritam
- Burgese, T. (2020). Situational Sexuality and Straight Men's Eroticism on OnlyFans. *Pennsylvania Sociological Society*. Volume 36, Issue 1, 83-100. ISSN: 1060-0876/doi:10.26908/3612022_016
- Cameron, L. et al. (2020) *Crimes Against Morality: Unintended Consequences of Criminalizing Sex Work*. p.w 27846. [online]. Available from: <http://www.nber.org/papers/w27846.pdf> (Accessed 11 June 2024).
- Chapkis, W. (1997) *Live sex acts: women performing erotic labor*. New York: Routledge.
- Chapkis, W. (2003) Trafficking, Migration, and the Law: Protecting Innocents, Punishing Immigrants. *Gender & Society*. [Online] 17 (6), 923–937.
- Chapman-Schmidt, B. (2019) ‘Sex Trafficking’ as Epistemic Violence. *Anti-Trafficking Review*. [Online] (12), 172–187.
- Ch, D. (2023). OnlyFans Users and Revenue Statistics (2023). SingHouse.com. <https://www.usesignhouse.com/blog/onlyfans-users>.
- Choudary, S. P. (2015) Platform scale: How an Emerging Business Model Helps Startups Build Large Empires with Minimum Investment, Sangeet Paul Choudary.
- Christophers, B. (2020). *Rentier capitalism: who owns the economy, and who pays for it?* London: Verso. ISBN: 9781788739726.
- Cohen, M. & Sundararajan, A. (2015) Self-Regulation and Innovation in the Peer-to-Peer Sharing Economy. *University of Chicago Law Review Dialogue*. 82118–133.
- Colosi, R. & Lister, B. (2019) Kinking it up: An exploration of the role of online social networking site FetLife in the stigma management of kink practices. *Papers from the British Criminology Conference*. 19. [online]. Available from: <https://www.britisoccrim.org/wp-content/uploads/2019/12/Kinking-it-Up-PBCC19.pdf> (Accessed 8 June 2024).

- Comerford, T. (2022). Pornography Isn't the Problem: A Feminist Theoretical Perspective on the War Against Pornhub, 63 B.C. L. Rev. 1177. <https://lawdigitalcommons.bc.edu/bclr/vol63/iss3/9>.
- Connelly, L. et al. (2018) Violent and Nonviolent Crimes Against Sex Workers: The Influence of the Sex Market on Reporting Practices in the United Kingdom. *Journal of Interpersonal Violence*. [Online] 088626051878078.
- Cunningham, S. et al. (2019) Craigslist Reduced Violence Against Women. [online]. Available from: <https://www.scunning.com/craigslist110.pdf>.
- Cunningham, S. & Shah, M. (2018) Decriminalizing Indoor Prostitution: Implications for Sexual Violence and Public Health. *The Review of Economic Studies*. [Online] 85 (3), 1683–1715.
- Cusick, L. (2006) Widening the harm reduction agenda: From drug use to sex work. *International Journal of Drug Policy*. [Online] 17 (1), 3–11.
- Davidson, J. O. (2002) The Rights and Wrongs of Prostitution. *Hypatia*. [Online] 17 (2), 84–98.
- Dills, A. K. & Mulholland, S. E. (2018) Ride-Sharing, Fatal Crashes, and Crime. *Southern Economic Journal*. [Online] 84 (4), 965–991.
- Doyer, A. (2020) Who Sells? Testing Amazon.com for Product Defect Liability in Pennsylvania and Beyond. *Journal of Law and Policy*. 28 (2), 719–761.
- Döring, N. (2020). How is the COVID-19 pandemic affecting our sexualities? An overview of the current media narratives and research hypotheses. *Archives of Sexual Behavior* 49: 2765–78.
- Farley, M. (2004) “Bad for the Body, Bad for the Heart”: Prostitution Harms Women Even if Legalized or Decriminalized. *Violence Against Women*. [Online] 10 (10), 1087–1125
- Fleming, J.T & Head, L.L. (2021). Game-Changers: Ultimate Gig. Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 209-266. <https://doi-org.ezproxy.nsk.hr/10.1108/978-1-83982-860-720211012>.
- Foucault, M. (1978). The history of sexuality: The will to knowledge. Maryborough, VIC.: Penguin Group.
- Garg, V. & Nilizadeh, S. (2013) ‘Craigslist Scams and Community Composition: Investigating Online Fraud Victimization’, in *2013 IEEE Security and Privacy Workshops*. [Online]. May 2013 San Francisco, CA: IEEE. pp. 123–126. [online]. Available from: <http://ieeexplore.ieee.org/document/6565240/> (Accessed 4 August 2024).
- Hays, S. P. (1964) The Politics of Reform in Municipal Government in the Progressive Era. *The Pacific Northwest Quarterly*. 55 (4), 157–169.
- Henry, M. V. & Panteá F. (2017). Always hot, always live: Computer-mediated sex work in the era of camming. *Women’s Studies Journal* 31: 113–28.

- Horning, A. & Marcus, A. M. (2018) *Third party sex work and pimps in the age of antitrafficking*.
- Horswill, A. & Weitzer, R. (2018) Becoming a Client: The Socialization of Novice Buyers of Sexual Services. *Deviant Behavior*. [Online] 39 (2), 148–158.
- Hubbard, P. et al. (2008) Regulating sex work in the EU: prostitute women and the new spaces of exclusion. *Gender, Place & Culture*. [Online] 15 (2), 137–152.
- Hurley, Z. (2023), "Mobile Migrant Labour", *Social Media Influencing in The City of Likes*, Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 111-123. <https://doi.org/10.1108/978-1-80262-755-820231009>.
- Jackson, C. A. & Heineman, J. (2018) Repeal FOSTA and Decriminalize Sex Work. *Contexts*. [Online] 17 (3), 74–75.
- Jakobsson, N. & Kotsadam, A. (2013) The law and economics of international sex slavery: prostitution laws and trafficking for sexual exploitation. *European Journal of Law and Economics*. [Online] 35 (1), 87–107.
- Jeffreys, S. (2009) *The industrial vagina: the political economy of the global sex trade*. RIPE series in global political economy. London ; New York: Routledge.
- Jones, A. (2020). *Camming: Money, Power, and Pleasure in the Sex Work Industry*. New York: NYU Press. ISBN: 9781479874873.
- Kevles, D. J. (1999) Eugenics and human rights. *BMJ*. [Online] 319 (7207), 435–438.
- Kingston, S. & Smith, N. (2020) Sex counts: An examination of sexual service advertisements in a UK online directory. *The British Journal of Sociology*. [Online] 71 (2), 328–348.
- Kinnell, H. (2006) ‘Murder made easy: the final solution to prostitution?’, in Rosie Campbell (ed.) *Sex Work Now*. 1st edition [Online]. Willan. pp. 141–168. [online]. Available from: <https://www.taylorfrancis.com/books/9781843926771> (Accessed 4 June 2024).
- Kitzinger, J. (1992) Sexual Violence and Compulsory Heterosexuality. *Feminism & Psychology*. [Online] 2 (3), 399–418.
- Kosseff, J. (2019) *The twenty-six words that created the Internet*. Ithaca [New York]: Cornell University Press.
- Laird, J.J.; Klettke, B.; Mattingley, S.; Hallford, D.J.; Hall, K. A. (2022). Single-Case Series Trial of Emotion-Regulation and Relationship Safety Intervention for Youth Affected by Sexual Exploitation. *Psych*, 4, 475–493. <https://doi.org/10.3390/psych4030037>.
- Lane F.S., 2000. *Obscene to profits: The entrepreneurs of pornography in the cyberage*, Routledge, London
- Langton, R. (2009) ‘Speech Acts and Unspeakable Acts’, in *Sexual Solipsism*. Oxford: Oxford University Press. pp. 25–63.

Law, A. (2013). *Implosion – What Internet REALLY done to Culture and Communications*, London, LID Publishing Ltd.

LeBaron, G. & Phillips, N. (2019) States and the Political Economy of Unfree Labour. *New Political Economy*. [Online] 24 (1), 1–21.

Lerum, K. & Brents, B. G. (2016) Sociological Perspectives on Sex Work and Human Trafficking. *Sociological Perspectives*. [Online] 59 (1), 17–26.

Lister, B. (2018) ‘The impact of criminalisation on indoor sex workers in England and Wales and the need for legislative change’, in Sharron A. Fitzgerald & Kathryn McGarry (eds.) *Realising justice for sex workers: an agenda for change*. Global political economies of gender and sexuality. London: Rowman & Littlefield International. pp. 21–40.

Lobel, O. (2018) ‘Coase and the Platform Economy’, in Nestor M. Davidson et al. (eds.) *The Cambridge Handbook of the Law of the Sharing Economy*. Cambridge Law Handbooks. [Online]. Cambridge: Cambridge University Press. pp. 67–77. [online]. Available from: <https://www.cambridge.org/core/books/cambridge-handbook-of-the-law-of-the-sharing-economy/coase-and-the-platformeconomy/1B633BF6482DBFE1B5DCBF18E06892F0>.

Lozić, J. (2019). “Core concept of business transformation: From business digitalization to business digital transformation.” 48th International Scientific Conference on Economic and Social Development – "Managerial Issues in Modern Business". Warsaw, str. 159.-167.

Lozić, J. (2020). “Media industry in a post-industrial society: Media industry revenue convergence and blurred boundaries in media sector”. *51st International Scientific Conference on Economic and Social Development*. Rabat, pp. 261-269.

Lozić, J. (2021). “Dating platform Tinder at the time of the Covid 19 pandemic”. *7th ITEM Conference – “Innovation, Technology, Education and Management” and 67th International Scientific Conference on Economic and Social Development*, Sv. Martin na Muri, pp. 127-136.

Lozić, J.; Fotova Čiković, K. & Lozić, I. (2022b). Impact of COVID-19 pandemic on Uber platform's business results. *Zbornik Sveučilišta Libertas*, Vol.7 No.8, <https://doi.org/10.46672/zsl.7.8.7>.

Lozić, J.; Milković, M & Fotova Čiković, K. (2022a). The impact of The Long Tail Economy on The Business Result of the Digital Platform: The Case of Spotify and Match Group. *UTMS Journal of economics*, 13:1, 43-55.

Lozic, J. (2023). Digital Transformation in in Dating Industry: OnlyFans Platform. *97th International Scientific Conference on Economic and Social Development - "Modern technologies and innovative concepts in the function of promoting cultural heritage" – Varazdin*, 1-2 June, 2023

Lykousas, N.; Casino, F. & Patsakis, C. (2020). Inside the x-rated world of “premium” social media accounts. In *International Conference on Social Informatics*. Cham: Springer, pp. 181–91.

Mac, J. & Smith, M. (2018) *Revolting prostitutes: the fight for sex workers' rights*.
Magnanti, B. L. (2013) *The sex myth: why everything we're told is wrong*. London: Phoenix.

Mann, J. (2023). OnlyFans now has more than 3 million content creators and is a global business. Yahoofinance.com. <https://finance.yahoo.com/news/onlyfans-now-more-3-million-131553674.html>.

Manning J., 2005. The impact of internet pornography on marriage and the family, *United States Senat*, Washington, p.p 19-49

Marcus, A. et al. (2016) Pimping and Profitability: Testing the Economics of Trafficking in Street Sex Markets in Atlantic City, New Jersey. *Sociological Perspectives*. [Online] 59 (1), 46–65.

Marston, M. (2020). Onlyemployees: ending the misclassification of digital seks workers in the shared and gig economy. *American University Journal of Gender, Social Policy & the Law*, 29(1), 89-122.

Martell, C. (2021). Customer transparency can dampen the growing human trafficking problem. *Journal of Business, Entrepreneurship and the Law*, 14(1), 35-87.

Martinez D. A. & Dilani J. (2020). Bios, mythoi and women entrepreneurs: A Wynterian analysis of the intersectional impacts of the COVID-19 pandemic on self employed women and women-owned businesses. *International Small Business Journal* 38: 391–403.

Mason P. (2016). Postkapitalizam: vodič za našu budućnost. Fokus komunikacije d.o.o.

Matolcsi, A.; Mulvihill, N.; Lilley-Walker, S.A.; Lanau, A. & Hester, M. (2021). The Current Landscape of Prostitution and SexWork in England and Wales. *Sexuality & Culture* 25: 39–57.

McCormick, R. L. (1981) The Discovery That Business Corrupts Politics: A Reappraisal of the Origins of Progressivism. *The American Historical Review*. [Online] 86 (2), 247.

McKee, A. et al. (2015) 'Sex and the virtual suburbs: the pornosphere and community standards', in Paul J. Maginn & Christine Steinmetz (eds.) *(Sub)urban sexscapes: geographies and regulation of the sex industry*. Oxford: Routledge. pp. 159–174.

Mc Nair B., 1996. Mediated Sex: Pornography and Pastmodern culture, *Hodder Education Publishers*, London

Moazed, A.; Johnson, N.L. (2016). *Modern Monopolies – What it takes to Dominate the 21st Century Economy*, Applico, LLC. ISBN 9781250091895.

Monto, M. A. & Milrod, C. (2014) Ordinary or Peculiar Men? Comparing the Customers of Prostitutes With a Nationally Representative Sample of Men. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*. [Online] 58 (7), 802–820.

- Morrison, C. N. et al. (2018) Ridesharing and Motor Vehicle Crashes in 4 US Cities: An Interrupted Time-Series Analysis. *American Journal of Epidemiology*. [Online] 187 (2), 224–232.
- Munger, M. C. (2018) *Tomorrow 3.0: transaction costs and the sharing economy*. Cambridge studies in economics, choice, and society. New York: Cambridge University Press.
- North, D. C. (1990) *Institutions, institutional change, and economic performance*. The Political economy of institutions and decisions. Cambridge ; New York: Cambridge University Press.
- OnlyFans Annual Report. https://tracxn.com/d/reports-company/onlyfans-company-report/_lJd4IbJWFd-CbVcHW0NtwnPpo0lhA4aiE46NNcs3rBk.
- Oranburg, S. & Palagashvili, L. (2020) Transaction Cost Economics, Labor Law, and the Gig Economy. *Journal of Legal Studies*. 49. 22
- Ostrom, V. (2008) *The intellectual crisis in American public administration*. 3rd ed. Tuscaloosa: University of Alabama Press.
- Otravec, J. A. (2014) Craigslist in Crisis: Issues of Censorship and Moral Panic in the Context of Online Communities. *International Journal of the Academic Business World*. 6 (2), 1–11.
- Panesar, G.; Josephs, R. & Buller, A. (2021). Rebecca Minkoff creates exclusive content for OnlyFans. [Lsnglobal.com. https://www.lsnglobal.com/fashion/article/26586/rebecca-minkoff-creates-exclusive-content-for-onlyfans](https://www.lsnglobal.com/fashion/article/26586/rebecca-minkoff-creates-exclusive-content-for-onlyfans). [02.04.2023.]
- Pateman, C. (1989) *The sexual contract*. repr. Oxford: Polity Pr. Paul, C. & Wilhite, A. (1994) Illegal markets and the social costs of rent-seeking. *Public Choice*. [Online] 79 (1–2), 105–115.
- Penfold, C. et al. (2004) Tackling client violence in female street prostitution: Inter-agency working between outreach agencies and the police. *Policing and Society*. [Online] 14 (4), 365–379.
- Peterson, M. et al. (2019) The New Virtual Crackdown on Sex Workers' Rights: Perspectives from the United States. *Anti-Trafficking Review*. [Online] (12), 189–193.
- Phoenix, J. (ed.) (2009) *Regulating sex for sale: prostitution policy reform and the UK*. Bristol, UK ; Portland, OR: Policy Press.
- Pitcher, J. (2015) Direct sex work in Great Britain: reflecting diversity. *Graduate Journal of Social Sciences*. 11 (2), 76–100.
- Pollak, E. (2022). The internet is for porn.. or is it? Fair access to financial services and the need for onlyporn legislation. *Brooklyn Journal of Corporate, Financial & Commercial Law*, 17(1), 191-218.
- Q, S. (2018) New Law Forces Sex-Trafficking Victims to Streets, Dark Web. *Rolling Stone*. 25 May. [online]. Available from:

<https://www.rollingstone.com/culture/features/sesta-fosta-forces-sex-traffickingvictims-streets-dark-web-w520720> (Accessed 31 May 2018).

Raymond, J. G. (2013) *Not a choice, not a job: exposing the myths about prostitution and the global sex trade*. First edition. Washington, D.C: Potomac Books.

Rekart, M. L. (2005) Sex-work harm reduction. *The Lancet*. [Online] 366 (9503), 2123–2134. Reynolds, C. (2020) “Craigslist is Nothing More than an Internet Brothel”: Sex Work and Sex Trafficking in U.S. Newspaper Coverage of Craigslist Sex Forums. *The Journal of Sex Research*. [Online] 1–13.

Rifkin, J. (2015). *The zero marginal cost society: The Internet of things, the collaborative commons, and the eclipse of capitalism*, Palgrave Macmillan, St. Martin's Press LLC. ISBN 978-1-137-28011-4.

Rochet, J.-C. & Tirole, J. (2006) Two-sided markets: a progress report. *The RAND Journal of Economics*. [Online] 37 (3), 645–667.

Rostow, A. (2005) The hottest spot online. *The Advocate*. 16 August 68–70.

Rubattu, V.; Perdion, A. & Brooks-Gordon, B. (2023). Cam Girls and Adult Performers Are Enjoying a Boom in Business. *The Reportage on the Pandemic Impact on Virtual Social Sciences* 12: 62. <https://doi.org/10.3390/socsci12020062>.

Sanders, T.; Scoular, J.; Campbell, R.; Pitcher, J. & Cunningham, S. (2018). *Internet Sex Work: Beyond the Gaze*. Berlin: Springer.

Sanders, T. et al. (2017) *Internet Sex Work: Beyond the Gaze*.

Sanders, T. et al. (2016) On Our Own Terms: The Working Conditions of Internet-Based Sex Workers in the UK. *Sociological Research Online*. [Online] 21 (4), 133–146.

Sanders, T. et al. (2020) *Paying for Sex in a Digital Age: US and UK Perspectives*. 1st edition. [Online]. Abingdon, Oxon ; New York, NY : Routledge, 2020.: Routledge. [online]. Available from: <https://www.taylorfrancis.com/books/9780429845529> (Accessed 15 July 2024).

Sanders, T. et al. (2018) *Prostitution: sex work, policy & politics*. 2nd edition. Los Angeles: SAGE.

Sanders, T. & Campbell, R. (2007) Designing out vulnerability, building in respect: violence, safety and sex work policy. *The British Journal of Sociology*. [Online] 58 (1), 1–19.

Scoular, J. (2010) What's Law Got To Do With it? How and Why Law Matters in the Regulation of Sex Work. *Journal of Law and Society*. [Online] 37 (1), 12–39.

Shortland, A. (2019) *Kidnap: inside the ransom business*. First edition. Oxford: Oxford University Press.

Shields, B. (2017.) *Social Media Management: Persuasion in Networked Culture*. Oxford University Press. ISBN-13: 978-0-19-029633-9.

- Southerton, C. & Clark, M. (2023). "Imagining Intimacy After COVID". Ward, P.R. and Foley, K. (Ed.) *The Emerald Handbook of the Sociology of Emotions for a Post-Pandemic World*, Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 161-176. <https://doi.org/10.1108/978-1-80382-323-220231008>.
- Sugiura, L. (2021), "Legitimising Misogyny", *The Incel Rebellion: The Rise of the Manosphere and the Virtual War Against Women* (Emerald Studies In Digital Crime, Technology and Social Harms), Emerald Publishing Limited, Bingley, pp. 97-115. <https://doi.org/10.1108/978-1-83982-254-420211008>.
- Sutherland, K.A. (2021). *Strategic social media management: Theory and practice*. Palgrave Macmillan. Springer.
- Tadelis, S. (2016) Reputation and Feedback Systems in Online Platform Markets. *Annual Review of Economics*. [Online] 8 (1), 321–340.
- Tichenor, E. (2020) 'I've Never Been So Exploited': The consequences of FOSTA-SESTA in Aotearoa New Zealand. *Anti-Trafficking Review*. [Online] (14), 99–115.
- Thusi, I. (2021). Reality porn. *New York University Law Review*, 96(3), 738-808.
- Vanwesenbeeck, I. (2017) Sex Work Criminalization Is Barking Up the Wrong Tree. *Archives of Sexual Behavior*. [Online] 46 (6), 1631–1640.
- Vuolajärvi, N. (2019) Governing in the Name of Caring—the Nordic Model of Prostitution and its Punitive Consequences for Migrants Who Sell Sex. *Sexuality Research and Social Policy*. [Online] 16 (2), 151–165.
- Wakefield, C. & Brents, B. G. (2020) The Influence of Legal Brothels on Illegal Sexual Service Purchasing Habits: The U.S. Context. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*. [Online] 64 (2–3), 249–264.
- Weitzer, R. (2015) Researching Prostitution and Sex Trafficking Comparatively. *Sexuality Research and Social Policy*. [Online] 12 (2), 81–91.
- Weitzer, R. (ed.) (2009) *Sex for Sale: Prostitution, Pornography, and the Sex Industry*. London: Routledge.
- Weitzer, R. (2010) The Movement to Criminalize Sex Work in the United States. *Journal of Law and Society*. [Online] 37 (1), 61–84.
- Weitzer, R. (2007) The Social Construction of Sex Trafficking: Ideology and Institutionalization of a Moral Crusade. *Politics & Society*. [Online] 35 (3), 447–475.
- Williams, B. (2023). Life Lessons from OnlyFans.Fluxtrends.com. <https://www.flux trends.com/life-lessons-from-onlyfans/>.
- Zukerman, W. (2011) Could online prostitution crackdown endanger women? *New Scientist*. 212 (2840), 24.